

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 4. října 2012 (09.10)
(OR. en)**

14605/12

**PESC 1195
FIN 724**

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele
Datum:	4. října 2012
Předmět:	Hlavní hlediska a strategická rozhodnutí SZBP (oddíl G bod 43 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006) - 2011 - výroční zpráva vysoké představitelky Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku pro Evropský parlament

Delegace naleznou v příloze dokument Hlavní hlediska a strategická rozhodnutí SZBP (oddíl G bod 43 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006) - 2011 - výroční zpráva vysoké představitelky Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku pro Evropský parlament, a to ve znění potvrzeném Radou (zaměstnanost, sociální politika, zdraví a ochrana spotřebitele) na zasedání dne 4. října 2012.

**HLAVNÍ HLEDISKA A STRATEGICKÁ ROZHODNUTÍ SZBP
(ODDÍL G BOD 43 INTERINSTITUCIONÁLNÍ DOHODY ZE DNE 17. KVĚTNA 2006) –
2011**

ÚVOD	4
ČÁST I: OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2011	7
A. Přehled činnosti podle regionů	7
Blízký východ a země jižního sousedství	7
Severní Afrika.....	10
Blízký východ.....	13
Arabský poloostrov, Írán a Irák	18
Regionální spolupráce	21
Rusko, země východního sousedství a Střední Asie.....	22
Ruská federace.....	22
Východní partnerství – dvoustranné vztahy	24
Východní partnerství – mnohostranné vztahy	28
Střední Asie	29
Západní Balkán	31
Turecko a západoevropské sousední země	38
Turecko	38
Západní Evropa.....	40
Asie	41
Jižní Asie	42
Jihovýchodní Asie	45
Východní Asie	46
Tichomoří	50
Afrika	51
Západní Afrika.....	52
Východní Afrika	54
Střední Afrika	58
Jižní Afrika	60
Amerika.....	61
Severní Amerika	61
Jižní Amerika.....	64

B. Řešení hrozeb a globálních výzev.....	68
Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů / konvenční zbraně.....	68
Terorismus a organizovaná trestná činnost.....	73
Předcházení konfliktům a zprostředkování jejich řešení	75
Energetická bezpečnost.....	76
Změna klimatu a bezpečnost.....	78
C. Příspěvek k účinnějšímu multilaterálnímu řádu	79
Organizace spojených národů	79
OBSE.....	80
Rada Evropy.....	81
D. Prosazování lidských práv, demokracie a právního státu	82
E. Reakce na krize	91
F. Účinnější, schopnější a soudržnější řešení krizí prostřednictvím SBOP.....	95
Schopnější	97
Civilní a vojenské schopnosti	97
Sdružování a sdílení vojenských schopností	98
Získané poznatky a osvědčené postupy v civilní SBOP.....	99
Odborná příprava a cvičení.....	100
Účinnější	100
Spolupráce s partnery při řešení krizí	100
Spolupráce mezi EU a OSN	101
EU-NATO.....	101
EU - Africká unie.....	103
Spolupráce s partnerskými zeměmi	104
Satelitní středisko EU (EUSC)	105
Soudržnější.....	106
ČÁST II: VÝHLED NA ROK 2012	107
PŘÍLOHA I: ROZPOČET SZBP – ZÁVAZKY V ROCE 2011.....	115
PŘÍLOHA II: PŘEHLED ROZHODNUTÍ O SANKCÍCH (2011)	117
PŘÍLOHA III: PROHLÁŠENÍ VYDANÁ V ROCE 2011	123
PŘÍLOHA IV: PŘÍTOMNOST VYSOKÉ PŘEDSTAVITELKY/MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ KOMISE ASHTONOVÉ V EVROPSKÉM PARLAMENTU – 2011.....	126
PŘÍLOHA V: PŘÍTOMNOST ČLENŮ SPRÁVNÍ RADY ESVČ, GENERÁLNÍCH ŘEDITELŮ, PŘEDSEDY POLITICKÉHO A BEZPEČNOSTNÍHO VÝBORU A ZVLÁŠTNÍCH ZÁSTUPCŮ EU V EVROPSKÉM PARLAMENTU – 2011.....	130

ZPRÁVA VYSOKÉ PŘEDSTAVITELKY PRO EVROPSKÝ PARLAMENT O ČINNOSTI V OBLASTI SZBP V ROCE 2011

Úvod

Tato zpráva podává přehled o činnosti EU v oblasti SZBP v roce 2011, kdy Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) začala vyvíjet činnost a kdy zástupci vysoké představitelky (kteří byli zaměstnanci ESVČ nebo se jimi stali) převzali od rotujícího předsednictví vedení téměř ve všech přípravných orgánech Rady příslušných pro SZBP.

Hlavním úkolem ESVČ je podporovat vysokou představitelku v plnění jejího mandátu a plně přitom využívat potenciál Lisabonské smlouvy k prosazování větší soudržnosti vnější činnosti EU. Znamená to vnést do celé agendy zahraniční politiky věcný obsah a nasazení s využitím celé škály politických nástrojů a možností. Důležitým nástrojem je síť 140 delegací EU, neboť se ve stále větší míře stávají hlavní osou činnosti ESVČ, a to nejen díky svému rostoucímu přínosu k politické, diplomatické a koncepční činnosti, ale i vzhledem k podpoře, kterou poskytují členským státům.

Došlo k významnému zlepšení schopností ESVČ v oblasti reakce na krize, mimo jiné vytvořením výboru pro řešení krizí, jehož úkolem je koordinovat opatření související s předcházením krizím, připraveností a schopností reagovat na krize všeho druhu.

Na počátku svého mandátu stanovila vysoká představitelka pro vnější vztahy EU v letech 2011 a 2012 tři priority: zaprvé – zřízení fungující ESVČ; zadruhé – podporu hlubších vztahů se zeměmi sousedícími s EU s cílem prosazovat demokracii, stabilitu a prosperitu; a zatřetí – vybudování pevného strategického partnerství se současnými i nastupujícími světovými aktéry.

Události roku 2011 potvrdily, že tyto priority byly správné, neboť vymezily úlohu EU jako globálního a regionálního politického aktéra. Jejich provádění se opírá o základní hodnoty EU, kterými jsou demokracie, dodržování lidských práv a upevňování právního státu.

Arabské jaro přineslo radikální změny politického prostředí v zemích jižního sousedství Evropské unie a EU vystupovala jednoznačně na podporu změn. Společné sdělení z března roku 2011 s názvem „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím“ a společné sdělení s názvem „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“ (přehled evropské politiky sousedství) z května roku 2011 stanovily strategický rámec pro reakci EU se zaměřením na podporu „pevné demokracie“ a propojení různých nástrojů, jež máme k dispozici.

Vysoká představitelka se s pomocí ESVČ ujala vedoucí úlohy v rámci mezinárodního koordinačního úsilí ve snaze sblížit postoje mezinárodního společenství i ohledně otázek, které se ukázaly být velmi kontroverzní (například libyjská krize).

V roce 2011 hrála EU klíčovou úlohu v souvislosti s několika nejaktuálnějšími politickými otázkami: zvýšila úsilí o dosažení pokroku v mírovém procesu na Blízkém východě tím, že prosazovala aktivnější úlohu kvartetu. Stála také v čele mezinárodního úsilí o nalezení trvalého a komplexního řešení íránské jaderné otázky.

Ve snaze o konkrétněji zaměřenou a účinnější politiku EU vůči hlavním strategickým partnerům byla výrazně zintenzivněna úzká spolupráce v oblasti zahraniční politiky mezi EU a USA; rozšířen byl strategický dialog s Čínou, stejně jako politický dialog a dialog o otázkách bezpečnosti s Indií a Brazílií; EU také aktivně přispěla k umožnění přistoupení Ruska k WTO.

Ve vztahu k západnímu Balkánu EU výrazně podporovala dialog mezi Bělehradem a Prištinou a zásadně se angažovala v řešení patové politické situace v Bosně a Hercegovině. Na východ od svých hranic se EU nadále angažovala v pokračujícím úsilí o vyřešení vleklých konfliktů a úspěšně se zasadila o obnovení formálních jednání „5+2“ o Podněstří a pokračovala v úsilí o nalezení mírového řešení krize v Gruzii. Summit Východního partnerství konaný ve Varšavě v září roku 2011 připravil půdu pro další prohloubení vztahů, a to i pokud jde o otázky SBOP. Zintenzivněn byl také dialog o zahraničněpolitických otázkách s Tureckem, zejména o otázce Sýrie.

Pokud jde o vzdálenější regiony, EU nadále usilovala o posílení partnerství s Afrikou a zahájila několik iniciativ zaměřených na posílení soudržnosti a účinnosti svého mnohostranného zapojení v oblasti Sahelu, v Súdánu a Jižním Súdánu, a zejména v oblasti Afrického rohu.

V Afghánistánu EU obnovila svůj závazek vystupovat jako bezpečnostní i rozvojový partner a zahájila jednání zaměřená na uzavření dohody o spolupráci. S Pákistánem sjednala a schválila pětiletý plán angažovanosti. V reakci na změny směřující k posílení demokracie v zemi se během tohoto roku výrazně zintenzivnily rovněž vztahy EU s Barmou/Myanmarem a došlo k prvnímu uvolnění omezené řady omezujících opatření; zbývá však ještě mnoho nevyřešených otázek.

V neposlední řadě EU znovu vyjádřila podporu účinnému multilaterálnímu systému, v němž má ústřední úlohu Organizace spojených národů; posílila svou účast na práci OSN; zintenzivnila úsilí, jehož cílem je učinit z politiky nešíření průřezovou prioritu; znovu potvrdila své odhodlání prosazovat všeobecnou hodnotu lidských práv a předložila společné sdělení („Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu“), obsahující novou vizi další činnosti EU v této oblasti.

Činnost ESVČ značně překračuje hranice tradiční diplomacie, přičemž stále více vychází z politik, které jsou řízeny na úrovni EU nebo mají výrazný unijní rozměr. Tyto politiky zahrnují boj proti terorismu, prosazování lidských práv a demokracie, nešíření a odzbrojení, jakož i aspekty SZBP v oblasti migrace a snižování chudoby, změny klimatu a energetické bezpečnosti a také globální finanční regulace.

Jednou z hlavních priorit EU zůstává vyvodit z komplexního přístupu – který v rámci soudržné a účinné strategie v rostoucí míře mobilizuje různé nástroje, jež má EU k dispozici – komplexní opatření. Nástroje SBOP jsou součástí souboru nástrojů EU na podporu celkových politických cílů EU, mezi něž patří i řešení základních příčin konfliktů.

Tato zpráva sestává ze dvou částí: z přehledu událostí v roce 2011 a ze stručného nástinu hlavních očekávaných událostí a výzev v oblasti SZBP v roce 2012.

ČÁST I: OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2011

A. PŘEHLED ČINNOSTI PODLE REGIONŮ

1. BLÍZKÝ VÝCHOD A ZEMĚ JIŽNÍHO SOUSEDSTVÍ

ÚVOD

Politické prostředí v zemích jižního sousedství EU¹ se radikálně změnilo v důsledku arabského jara, kdy se po celém regionu rozšířily demonstrace obyvatel volajících po důstojnosti, demokracii a sociální spravedlnosti. Vzhledem k těmto zásadním událostem posílila EU dvoustranné vztahy i politický přístup vůči tomuto regionu. EU se politicky i finančně angažovala ve vztahu k celé řadě partnerů zastupujících vlády, opozici, parlamenty a občanskou společnost.

Vysoká představitelka za podpory ESVČ a v úzké spolupráci s Komisí vypracovala komplexní strategii EU v souvislosti s arabským jarem, obsaženou ve společném sdělení z března roku 2011 nazvaném „[*Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jižním Středomořím*](#)“. V tomto sdělení bylo zdůrazněno, že EU musí bezvýhradně podporovat požadavek na politickou účast, důstojnost, svobodu a pracovní příležitosti, a byl v něm vymezen přístup založený na respektování všeobecných hodnot a společných zájmů.

¹ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o přezkumu evropské politiky sousedství – jižním rozměru (P7_TA-PROV(2011)0154).

Arabské jaro bylo pro EU zásadní výzvou v oblasti zahraniční politiky. Pro orgány EU nastala potřeba propojit různé nástroje, jež mají k dispozici – což je přesně účel, k němuž byl zřízen úřad vysokého představitele a ESVČ. ESVČ a Komise spolupracovaly v rámci společných krizových platforem při koordinaci okamžité reakce na krizi v Libyi, Tunisku a také v Sýrii. Dalším krokem ke zlepšení koordinované reakce Evropské unie na arabské jaro bylo jmenování zvláštního zástupce EU pro jižní Středomoří Bernardina Leona².

Cílem politiky EU je napomoci partnerům v procesech transformace, a to zejména v souvislosti s dvěma hlavními výzvami:

- zaprvé, vybudování „pevné demokracie“, tj. nejen přijetí demokratických ústav a uspořádání svobodných a spravedlivých voleb, ale i vytvoření a zachování nezávislých soudních orgánů, prosperujícího svobodného tisku a dynamické občanské společnosti a všechny ostatní znaky vyspělé, fungující demokracie. V Tunisku, Libyi a Egyptě byla posílena podpora občanské společnosti³;
- zadruhé, zajištění udržitelného hospodářského růstu a rozvoje podporujícího začlenění, bez nichž demokracie nezapustí kořeny. Zvláštní výzvu představuje vytváření výrazného počtu nových pracovních míst. V tomto ohledu Rada uvítala návrhy Komise ohledně směrnic pro jednání o prohloubených a komplexních zónách volného obchodu s Egyptem, Jordánskem, Marokem a Tuniskem, které zlepší přístup na trh, jakmile budou splněny nezbytné podmínky. Dále je zahájením dialogů o migraci⁴, mobilitě a bezpečnosti s Tuniskem a Marokem podporována řádně řízená mobilita osob. Výsledkem těchto dialogů by mělo být uzavření partnerství v oblasti mobility.

² Bernardino Leon se od jmenování zvláštním zástupcem EU v červenci roku 2011 soustředil na dosažení tří politických cílů: posílení politického dialogu Unie s jižním Středomořím; přínos k reakci Unie na vývoj v regionu; posílení účinnosti, přítomnosti a viditelnosti Unie v regionu a na příslušných mezinárodních fórech.

³ Tuto podporu dále zintenzivní nástroj sousedství pro občanskou společnost, který má začít fungovat v roce 2012.

⁴ Evropský parlament přijal dne 5. dubna 2011 usnesení o migračních tocích plynoucích z nestability: rozsah a úloha zahraniční politiky EU (P7_TA-PROV(2011)0121).

EU je odhodlána poskytovat pomoc v závislosti na dosažené úrovni demokratizace s tím, že větší podporu nabídne těm partnerům, kteří dosahují pokroku směrem k pluralitnímu demokratickému zřízení.

Vysoká představitelka se s pomocí ESVČ proaktivně podílela na mezinárodním koordinačním úsilí, vyvíjeném společně s OSN, Ligou arabských států a dalšími mezinárodními aktéry, jako je Turecko. Spolu se zvláštním zástupcem EU pro jižní Středomoří vysoká představitelka zejména vytvořila jedinečný nástroj: pracovní skupiny, jejichž prostřednictvím orgány EU, členské státy, mezinárodní finanční instituce a soukromý sektor společně pomáhají partnerským zemím, aby dosáhly pokroku ve svých programech reform. Těmto pracovním skupinám se do konce roku 2011 podařilo mobilizovat až 7 miliard EUR na podporu Tuniska a Jordánska na dobu tří let. Plánuje se vytvoření dalších pracovních skupin, například pro Egypt.

Přechod k demokracii bude vyžadovat čas a bude nadále spojen s velkými výzvami. V této souvislosti zůstává EU odhodlána ke spolupráci se zeměmi v regionu, mezinárodními finančními institucemi, soukromým sektorem a organizacemi občanské společnosti s cílem zajistit, aby koordinovaná a účinná reakce mohla být uskutečněna rychle a účelně. EU je také připravena podporovat v zemích regionu reformu bezpečnostního sektoru.

DVOUSTRANNÉ VZTAHY

1.1. SEVERNÍ AFRIKA

1.1.1. LIBYE Během krize v Libyi se vysoká představitelka spolu s OSN a regionálními organizacemi (EU, Ligou arabských států, Africkou unií a Organizací islámské spolupráce) spojila v rámci tzv. *Káhirske skupiny* a aktivně se podílela na činnosti *kontaktní skupiny pro Libyi*. Toto úsilí přispělo ke sblížení postojů v rámci mezinárodního společenství ohledně reakce na libyjskou krizi. Na mimořádném zasedání Evropské rady konaném dne 11. března dosáhla EU společného postoje k otázce Libye⁵, v němž EU vyzvala k odstoupení Muammara Kaddáfího. V průběhu konfliktu přijala EU řadu dalších autonomních omezujících opatření, která zahrnovala omezující opatření stanovená v rezolucích Rady bezpečnosti OSN 1970 a 1973 (zbrojní embargo, zákaz vydávání víz, zmrazení majetku Kaddáfího a lidí z jeho nejbližšího okruhu) spolu s dalšími, autonomními omezujícími opatřeními, jako je embargo na vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represi, a s autonomním označením osob a subjektů, proti nimž byla namířena cestovní omezení a zmrazení majetku. Současně EU poskytla značnou humanitární pomoc (155 milionů EUR za EU jako celek).

EU také dokončila plánování operace SBOP na podporu humanitárního úsilí v Libyi (EUFOR Libya), mimo jiné zřízením operačního velitelství v Římě. Jelikož nebyla předložena žádost o takovou podporu, operace se neuskutečnila.

⁵ Evropský parlament přijal dne 15. září 2011 usnesení o situaci v Libyi (P7_TA(2011)0386). Evropský parlament přijal dne 8. března 2011 usnesení o zemích jižního sousedství a především Libyi (P7_TA(2011)0095). Evropský parlament přijal dne 20. ledna 2011 doporučení Radě k probíhajícím jednáním o rámcové dohodě mezi EU a Libyí (P7_TA(2011)0020).

Vzhledem k postupnému převzetí kontroly nad zemí opozičními silami otevřela EU kanceláře v Benghází a Tripolisu (kancelář v Tripolisu se dne 12. listopadu stala delegací). Libyi dvakrát navštívila vysoká představitelka. EU po celý rok nadále podporovala proces transformace v Libyi, zejména tím, že v reakci na změny v zemi urychleně zrušila omezující opatření, zároveň však zdůraznila znepokojení v souvislosti s výzvami, jimž nové orgány čelí především v oblasti ochrany a dodržování lidských práv (prostřednictvím závěrů Rady pro zahraniční věci i prohlášení vysoké představitelky).

1.1.2. ALŽÍRSKO Události v Libyi mají významný dopad na bezpečnost v celém regionu. Zvláště ohroženou zemí je Alžírsko vzhledem k délce jeho hranice s Libyí. Během roku 2011 podporovala EU angažovanost Alžírska v otázkách regionální bezpečnosti zejména v rámci strategie EU pro oblast Sahelu. EU se aktivně zapojila do diplomatických koordinačních iniciativ prováděných Alžírskem. Alžírsko rovněž dalo najevo svůj opětovný zájem o účast na evropské politice sousedství.

1.1.3. TUNISKO Když povstání v Tunisku⁶ rychle přerostlo v revoluci, uvalila EU sankce na 48 osob, které byly úzce spojeny s režimem bývalého prezidenta Zína Abidína bin Alího. V měsících, které následovaly po vyhnání bin Alího, EU opakovaně vyjádřila podporu procesu přechodu k demokracii, přičemž poskytla rozsáhlou podporu mimo jiné prostřednictvím rozmístění volební pozorovatelské mise EU pro volby do ústavodárného shromáždění, které se konaly v říjnu roku 2011.

⁶ Evropský parlament přijal dne 15. prosince 2011 usnesení o případu Zakaríji Búghiry (P7_TA(2011)0592) a dne 3. února 2011 usnesení o situaci v Tunisku (P7_TA(2011)0038).

Tyto volby znamenaly důležitý mezník pro Tunisko, a dále pro celý region. V rámci evropské podpory potvrdila EU svůj závazek spolupracovat s novou tuniskou vládou vzešlou z voleb, v nichž získala nejvíce hlasů strana Ennadha. V září roku 2011 se v Tunisu uskutečnilo zasedání mezinárodní pracovní skupiny, jemuž spolupředsedali vysoká představitelka a tuniský předseda vlády Béji Kaid Essebsi, s cílem posílit soudržnost mezinárodní podpory. Výsledkem byl příslib celkové finanční podpory pro Tunisko ve výši přibližně 4 miliard EUR na období let 2011–2013. Vysoká představitelka následně za tuto iniciativu obdržela cenu „EuroMed Business award“.

1.1.4. MAROKO Poté, co Maroko pozměnilo svou ústavu, se v listopadu roku 2011 v klidné atmosféře a na základě posíleného volebního rámce uskutečnily parlamentní volby. Organizace hlasování proběhla ke všeobecné spokojenosti. Největší počet křesel (27 %) získala umírněná islamistická Strana spravedlnosti a rozvoje.

1.2. BLÍZKÝ VÝCHOD

1.2.1. EGYPT Proces přechodu k demokracii v Egyptě⁷ se po sesazení prezidenta Mubáraka vyznačoval mnoha problémy: proti protestujícím násilně zakročily bezpečnostní síly a výjimečný stav zůstal zachován do 31. května navzdory slibům Nejvyšší vojenské rady, že jej do parlamentních voleb zruší. Civilisté byli nadále souzeni vojenskými soudy a egyptské orgány ostře zakročily proti organizacím občanské společnosti, které byly financovány ze zahraničních zdrojů. Ačkoli Egypt přerušil hned na začátku povstání veškerý formální dialog s EU (zatímco neformální strukturální dialog pokračoval), navštívila vysoká představitelka Egypt v roce 2011 celkem osmkrát, aby za EU vyjádřila podporu egyptskému demokratickému procesu a naléhavě vyzvala prozatímní orgány, aby zajistily urychlený přechod k civilní vládě, prosazovaly právní stát, respektovaly základní svobody a podpořily demokratické ambice obyvatelstva. EU zavedla omezující opatření namířená proti 19 osobám, které byly úzce spjaty s režimem bývalého prezidenta Mubáraka. Za konkrétní krok správným směrem byly považovány první transparentní volby v Egyptě, které byly zahájeny koncem roku 2011. Za těchto okolností navrhla EU vyslání volební pozorovatelské mise za účelem sledování prezidentských voleb.

⁷ Evropský parlament přijal dne 17. února 2011 usnesení o situaci v Egyptě (P7_TA(2011)0064), dne 27. října 2011 usnesení o situaci v Egyptě a Sýrii, zejména s ohledem na křesťanská společenství (P7_TA(2011)0471) a dne 17. listopadu 2011 usnesení o Egyptě, zejména o situaci bloggera Aláý Abd al-Fattáha (P7_TA(2011)0518).

1.2.2. SÝRIE V reakci na povstání v Sýrii⁸, které začalo v březnu roku 2011, a na používání násilí vůči občanům ze strany syrské vlády přijala Rada pro zahraniční věci na zasedání konaném v květnu roku 2011 rozhodnutí pozastavit dvoustranné programy spolupráce mezi EU a syrskou vládou a nepřijímat žádné další kroky ohledně sjednávané dohody o přidružení. EU rovněž částečně pozastavila provádění dohody o spolupráci se Sýrií. V reakci na stupňující se násilí vyzvala EU společně s OSN k odstoupení prezidenta Asada. EU úzce spolupracovala s partnery v rámci mezinárodního společenství s cílem vyvíjet tlak na syrskou vládu, aby veškeré násilí zastavila. Dne 16. října rozhodla Liga arabských států o plánu pro Sýrii, jehož záměrem bylo dosáhnout zastavení násilí, propuštění politických vězňů, stažení vojenských sil z měst, umožnění přístupu sdělovacím prostředkům a vedení národního dialogu; v rámci úsilí o vyřešení krize v Sýrii EU tento plán podpořila. EU naléhavě vyzvala členy Rady bezpečnosti OSN, aby se dohodli na rozhodném postupu OSN vůči Sýrii, a v Radě OSN pro lidská práva prosazovala přijetí důrazných rezolucí o Sýrii.

Omezující opatření EU vůči Sýrii byla pravidelně rozšiřována tak, aby se vztahovala na osoby a subjekty, které jsou zodpovědné za represe nebo s nimi spojené nebo které podporují režim, a na příjmy, které by režim mohl použít na financování represí, mimo jiné zavedením zákazu dovozu syrské ropy. EU udržovala kontakty se zástupci syrské opozice a soustavně vyzývala k tomu, aby se všechny opoziční skupiny mohly podílet na formulaci vize transformace v Sýrii. EU také zvýšila svou finanční podporu pro humanitární organizace, aby se mohly vypořádat s dramatickými důsledky krize. EU opakovaně vyjádřila uznání státům sousedícím se Sýrií za jejich aktivní sdílení zátěže v průběhu krize.

⁸ Evropský parlament přijal dne 15. prosince 2011 usnesení o situaci v Sýrii (P7_TA(2011)0582). Evropský parlament přijal dne 27. října 2011 usnesení o případu Rafy Násidové v Sýrii (P7_TA(2011)0476) a usnesení o situaci v Egyptě a Sýrii, zejména s ohledem na křesťanská společenství (P7_TA(2011)0471). Evropský parlament přijal dvě usnesení (ve dnech 7. července a 7. dubna 2011) o situaci v Sýrii, Jemenu a Bahrajnu (P7_TA-PROV(2011)0333 a P7_TA-PROV(2011)0148).

1.2.3. LIBANON Nová vláda v Libanonu, která byla vytvořena v červenci roku 2011 po pádu vlády národní jednoty na začátku téhož roku, vyjádřila zájem o rozvoj vztahů s EU, což vedlo k zintenzivnění dvoustranných kontaktů. Tím, že Libanon v listopadu uhradil svůj příspěvek na Zvláštní tribunál, byla odstraněna významná překážka dalšího rozvoje vztahů Libanonu s EU, jak potvrdil v prosinci roku 2011 Výbor pro přidružení.

1.2.4. JORDÁNSKO V reakci na měnící se vnitrostátní politickou situaci a legitimní očekávání obyvatelstva zahájilo Jordánsko v roce 2011 řadu politických reforem. Král Abdalláh zřídil v březnu Výbor pro národní dialog (pověřený vypracováním nového volebního zákona) a v dubnu Královský výbor pro přezkum ústavy.

V září parlament posléze přijal 41 ústavních změn, z nichž některé mají dalekosáhlý dopad, spočívajících mimo jiné ve zřízení nezávislé volební komise, posílení postavení politických stran prostřednictvím revize legislativy, zřízení Ústavního soudu, zákazu mučení či restriktivnějších pravidlech pro rozpuštění parlamentu⁹.

Na dvoustranné úrovni partnerství „rozšířeného statusu“ dohodnuté v říjnu roku 2010 dále podnítilo vývoj vztahů mezi EU a Jordánskem. Otevřelo širší škálu oblastí pro spolupráci, čímž vznikly nové příležitosti. Finanční pomoc EU zahrnující menší počet klíčových priorit, se soustředila zejména na podporu řádné správy věcí veřejných, nezávislost soudnictví, vzdělávání a rozvoj obnovitelných zdrojů energie¹⁰.

⁹ Zasedání pracovní skupiny EU-Jordánsko, která je druhou zvláštní pracovní skupinou ustavenou pro země jižního Středomoří od počátku arabského jara, se uskutečnilo v únoru roku 2012 a navázalo na úspěšnou práci první pracovní skupiny EU-Tunisko.

¹⁰ Zasedání pracovní skupiny EU-Jordánsko, se uskutečnilo v únoru roku 2012 a navázalo na úspěšnou práci první pracovní skupiny EU-Tunisko.

1.2.5. MÍROVÝ PROCES NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ Evropská unie opakovaně vyzývala k urychlenému obnovení jednání o mírovém procesu na Blízkém východě. V mezích dohodnutého časového rámce by jednání měla vést ke dvoustátnímu řešení, kdy budou vedle sebe v míru a bezpečí existovat Stát Izrael a nezávislý, demokratický, celistvý a životaschopný palestinský stát¹¹. Arabské jaro přidalo mírovému procesu na Blízkém východě na větší naléhavosti. EU zvýšilo úsilí o dosažení pokroku v tomto procesu tím, že prosazovalo aktivnější úlohu Kvartetu: vedoucí představitelé Kvartetu se v roce 2011 setkali třikrát (v Mnichově, Washingtonu a New Yorku) a uskutečnila se více než desítka zasedání vyslanců, z toho čtyři s dotčenými stranami (jednotlivě).

EU stanovila jasný rámec pro jednání, který EU dne 21. dubna 2011 představila v Radě bezpečnosti OSN, a vyjádřila plnou podporu úsilí vysoké představitelky o vytvoření věrohodné perspektivy pro obnovení mírového procesu. Vysoká představitelka za tímto účelem v roce 2011 region několikrát navštívila a byla v úzkém kontaktu s mnoha zúčastněnými aktéry.

EU nadále poskytovala přímou finanční podporu palestinské samosprávě a dále přispívala k jejímu úspěšnému státotvornému úsilí, mimo jiné v rámci akčního plánu v oblasti evropské politiky sousedství mezi EU a palestinskou samosprávou. Existuje riziko, že pokrok v budování státu ohrozí pozastavený mírový proces a pokračující vnitřní rozkol mezi Palestinci. EU vyzvala budoucí palestinskou vládu, aby pokračovala v úsilí o budování institucí a zachovala stávající standardy, pokud jde o transparentní a účinnou správu veřejných financí, jak bylo zdůrazněno na zasedání Styčného *ad hoc* výboru pro spolupráci konaném dne 13. dubna v Bruselu pod záštitou vysoké představitelky.

¹¹ Evropský parlament přijal dne 29. září 2011 usnesení o situaci v Palestině (P7_TA(2011)0429).

EU odsoudila budování dalších osad ze strany Izraele, zejména ve východním Jeruzalémě. EU uvítala dohodu o vnitropalestinském usmíření, podepsanou dne 4. května v Káhiře, zopakovala, že podporuje usmíření pod vedením prezidenta Mahmúda Abbáse v souladu se zásadami uvedenými v jeho projevu ze dne 4. května 2011 a vyzvala k dalšímu úsilí na podporu úplného provedení dohody. S ohledem na žádost o členství v OSN, kterou v září předložil prezident Abbás, se vysoká představitelka aktivně podílela na přípravě prohlášení Kvartetu, které obsahuje časové lhůty a výzvu zúčastněným stranám, aby dosáhly dohody do konce roku 2012. Vysoká představitelka osobně předsedala následnému zasedání vyslanců Kvartetu, které se konalo v Bruselu. V prosinci roku 2011 přijala vysoká představitelka v Bruselu prezidenta Abbáse a jeho delegaci; při této příležitosti provedli bilanci vzájemného a odhodlaného diplomatického úsilí v předchozích měsících v souvislosti s mírovým procesem na Blízkém východě¹².

Od roku 2005 byly v rámci širšího zapojení EU na podporu řešení izraelsko-palestinského konfliktu rozmístěny dvě civilní mise SBOP.

Mise EUPOL COPPS se stala klíčovým partnerem palestinské samosprávy, pokud jde o budování kapacit civilní policie a související činnost na podporu právního státu. V roce 2011 byl mandát této mise prodloužen do 30. června 2012.

Mise EUBAM Rafah si zachovala schopnost opětovného nasazení a byla připravena plnit na žádost obou zúčastněných stran úlohu třetí strany na hraničním přechodu Rafáh v souladu s dohodou o pohybu a přístupu z roku 2005. Vzhledem k situaci v pásnu Gazy nemohla být mise EUBAM Rafah opětovně rozmístěna již od roku 2007. Za účelem zachování schopnosti opětovného rozmístění byla mise prodloužena do 30. června 2012.

EU bude nadále maximálně usilovat o zajištění účinného a účelného zapojení v rámci SBOP. To bude zahrnovat i hlubší integraci misí EUBAM Rafah a EUPOL COPPS za účelem využití synergií a snížení nákladů.

¹² Dne 1. února 2012 byl zvláštním zástupcem EU pro mírový proces na Blízkém východě jmenován pan Andreas Reinicke.

EU a Izrael udržovaly intenzivní dvoustranné vztahy a vedly otevřený politický dialog v rámci dohody o přidružení EU-Izrael a stávajícího akčního plánu EU-Izrael v rámci evropské politiky sousedství. V roce 2011 byl obnoven dialog všech formátů — jak na politické úrovni (rada přidružení zasedala dne 24. února), tak mezi diplomatickými službami.

1.3. ARABSKÝ POLOOSTROV, ÍRÁN A IRÁK

1.3.1. RADA PRO SPOLUPRÁCI V ZÁLIVU (GCC) A JEJÍ ČLENSKÉ STÁTY V dubnu roku 2011 se v Abú Dhabí (**Spojené arabské emiráty**) konalo 21. zasedání Smíšené rady EU-GCC a zasedání ministrů obou stran¹³. Zasedání společně předsedali vysoká představitelka a ministr zahraničních věcí Spojených arabských emirátů šejk Al Nahyan. Vysoká představitelka rovněž navštívila **Saúdskou Arábii a Katar**, kde vedla dvoustranné rozhovory s několika vysoce postavenými partnery. Byl zintenzivněn dialog s členskými státy GCC a s generálním sekretariátem GCC, mimo jiné o klíčových regionálních otázkách, které byly v roce 2011 v popředí politické agendy. V roce 2011 byla podrobně sledována situace v **Bahrajnu**¹⁴. Od února, kdy v Manámě vypukly demonstrace, EU v několika závěrech Rady vyzvala všechny strany, aby se zdržely násilí a zapojily se do smysluplného dialogu. Znepokojení EU bylo dále vyjádřeno v prohlášeních, které pravidelně vydávala vysoká představitelka, a v rámci diplomatických kontaktů s bahrajnskými orgány. Vysoká představitelka se zabývala situací v Bahrajnu rovněž na několika zasedáních s ministry zahraničních věcí a hlavy států či předsedy vlád EU. Tento tlak, který vyvíjela EU a mnohé organizace občanské společnosti, přinesl konkrétní výsledky, a to mimo jiné zrušení řízení vedených „zvláštními soudy“ a v červnu roku 2011 zřízení bahrajnské nezávislé vyšetřovací komise, která vydala dne 23. listopadu závěrečnou zprávu.

¹³ Evropský parlament přijal dne 24. března 2011 usnesení o vztazích Evropské unie s Radou pro spolupráci v Perském zálivu (P7_TA-PROV(2011)0109).

¹⁴ Evropský parlament přijal dne 27. října 2011 usnesení o Bahrajnu (P7_TA-PROV(2011)0475). Evropský parlament přijal (ve dnech 7. července 2011 a 7. dubna 2011) dvě usnesení o situaci v Sýrii, Jemenu a Bahrajnu (P7_TA-PROV(2011)0333 a P7_TA-PROV(2011)0148).

1.3.2. JEMEN Od února roku 2011, kdy začalo protestní hnutí v Jemenu¹⁵, vyvíjela EU – mimo jiné v několika závěrech Rady – neustálý tlak na všechny zúčastněné strany, aby zanechaly násilí a umožnily pokojné předání moci. Vysoká představitelka vydala řadu prohlášení, v nichž násilí odsoudila, a byla v pravidelném kontaktu s hlavními představiteli režimu. Zejména prostřednictvím vedoucího delegace a ve spolupráci s vedoucími mise v San’á byla EU úzce zapojena do usnadňování kontaktů mezi vládou, opozicí a hlavními regionálními aktéry s cílem podpořit co nejspořádanější a nejpokojnější politickou transformaci. Dne 23. listopadu, po ukončení několikaměsíční politické patové situace, uvítala vysoká představitelka dohodu o politické transformaci, kterou pod záštitou iniciativy Rady pro spolupráci v Zálivu podepsali prezident Sáleh a hlavní představitelé jemenských vládnoucích a opozičních stran. EU pracovala na dosažení těchto cílů společně s regionálními a jinými mezinárodními partnery.

1.3.3. ÍRÁN V rámci snah o nalezení trvalého a komplexního diplomatického řešení íránské jaderné otázky stála vysoká představitelka i nadále v čele mezinárodního úsilí, přičemž jednala jménem EU na základě mandátu uděleného Radou bezpečnosti OSN a skupinou E3+3 (Francie, Německo, Spojené království a USA, Rusko a Čína). Cílem je naléhavě vyzvat Írán, aby se vážně zapojil do procesu budování důvěry s cílem řešit mezinárodní obavy týkající se jeho jaderného programu. Vzhledem k tomu, že Írán nadále odmítá dodržovat své mezinárodní závazky, a k rostoucím obavám ohledně nevyřešených otázek týkajících se výhradně mírové povahy íránského jaderného programu přijala rada guvernérů MAAE v listopadu roku 2011 usnesení, v němž vyjádřila hluboké a narůstající znepokojení. EU následně v souladu s přístupem ve dvou rovinách rozhodla o označení dalších osob a subjektů, na něž se mají vztahovat omezující opatření, a o dalším rozšíření stávajících sankcí¹⁶.

¹⁵ Evropský parlament přijal (ve dnech 7. července 2011 a 7. dubna 2011) dvě usnesení o situaci v Sýrii, Jemenu a Bahrajnu (P7_TA-PROV(2011)0333 a P7_TA-PROV(2011)0148)
Evropský parlament přijal dne 17. února 2011 usnesení o Jemenu: pronásledování mladistvých delikventů, konkrétně případ Muhammada Táhira Thabeta Samúma (P7_TA(2011)0073).

¹⁶ Na základě pověření Rady a Evropské rady z prosince roku 2011, přijaté dne 23. ledna 2012.

Současně byla EU i nadále mimořádně znepokojena zhoršující se situací v oblasti lidských práv v Íránu. Vysoká představitelka vydala řadu prohlášení, v nichž odsoudila vysoký počet poprav v roce 2011 a rozsáhlé represe proti íránským občanům, mimo jiné obráncům lidských práv, právníkům a novinářům, kteří čelí pronásledování a zatýkání proto, že uplatňují svá legitimní práva a politické svobody. V roce 2011 přijala EU omezující opatření vůči 61 íránským osobám, které jsou odpovědné za vydávání pokynů k závažnému porušování lidských práv či za jeho praktickou realizaci. EU bude také nadále podporovat mandát a činnost zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva v Íránu; mandát vytvořila Rada OSN pro lidská práva v březnu roku 2011.

1.3.4. IRÁK Vztahy mezi EU a Irákem v roce 2011 dále posílily tři významné události: zaprvé – provádění Memoranda o porozumění o strategickém partnerství v oblasti energetiky, zadruhé – rozhodnutí Rady o zmocnění k podpisu dohody o partnerství a spolupráci a zatřetí – provádění historicky prvního víceletého strategického dokumentu o pomoci Iráku. Namísto obnovy při krizové situaci EU svou podporu nově zaměřila na řádnou rozvojovou spolupráci a dlouhodobé budování kapacit.

EU nadále pozorně sledovala situaci v oblasti lidských práv; mimo jiné vytrvale a opakovaně vyjadřovala znepokojení nad používáním trestu smrti a nad situací příslušníků menšin. Vysoká představitelka rovněž vyjádřila své znepokojení nad významnými problémy ve vládě a zvyšujícím se napětím mezi hlavními stranami z konce roku. Aktivně se zabývala otázkou obyvatel tábora Ašraf, a plně tak podpořila úsilí OSN o nalezení řešení, mimo jiné jmenováním osobního zástupce.

V roce 2011 byla v Iráku v plném rozsahu rozmístěna mise **EUJUST LEX Iraq**, která přímo v této zemi prováděla většinu svých aktivit v oblasti vězeňství, soudnictví a policie a zároveň také zajišťovala odbornou přípravu a získávání jiných pracovních zkušeností pro místní úředníky převážně v členských státech EU. Byly otevřeny stálé úřady v Bagdádu, včetně pobočky v Basře, a v Erbilu, což umožnilo užší součinnost s místními orgány a dalšími mezinárodními aktéry a zajistilo lepší viditelnost.

REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE

Vzhledem k politickým změnám v regionu vyvstala potřeba **posílené regionální spolupráce**, neboť některým výzvám, ať již v politické, hospodářské, nebo sociální oblasti, je možné efektivně čelit pouze na regionální úrovni. Regionální organizace jako Liga arabských států a Organizace islámské spolupráce se postupně přizpůsobily novému politickému kontextu a EU s nimi zintenzivnila kontakty. EU zintenzivnila zejména vztahy s Ligou arabských států (LAS), a to prostřednictvím pravidelných kontaktů na úrovni vyšších úředníků a na ministerské úrovni, včetně neformálního setkání Rady pro zahraniční věci s generálním tajemníkem LAS Nabílem al-Arabím a podporou zřízení krizového střediska LAS.

Nový politický kontext je příležitostí k tomu, aby Unie pro Středomoří dostala nový impulz k rozvoji širokého spektra odvětvové spolupráce mezi Evropou a jižními partnery, která bude doplňovat činnost EU v rámci evropské politiky partnerství.

2. RUSKO, ZEMĚ VÝCHODNÍHO SOUSEDSTVÍ A STŘEDNÍ ASIE

2.1. RUSKÁ FEDERACE

I přes určitou nestabilitu na ruské domácí scéně, která se projevila koncem roku, byly v roce 2011 zaznamenány další výsledky. Patří mezi ně přistoupení Ruska k WTO, přijetí a zahájení provádění „společných kroků v zájmu dosažení bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty ruských občanů a občanů EU“, pokrok dosažený v provádění partnerství pro modernizaci a zřízení Fóra občanské společnosti a dohoda o modernizaci systému poplatků za přelety nad Sibiří od ledna roku 2012 (Rusko však bohužel tuto dohodu dosud neprovádí). Mezi Bruslem a Moskvou byly nadále udržovány úzké vztahy, mimo jiné díky pravidelným kontaktům vysoké představitelky s ruským ministrem zahraničních věcí Sergejem Lavrovem.

V konstruktivní atmosféře proběhly dva summity EU-Rusko¹⁷, i když konkrétní výsledky byly omezené. EU vystupňuje své úsilí, aby v budoucnosti byla tato zasedání více zaměřená na výsledky. V roce 2011 se na různých úrovních uskutečnila formální zasedání v rámci politického dialogu, mnohá z nich dvakrát. EU nadále vyvíjelo úsilí o začlenění Ruska do mezinárodního systému založeného na pravidlech, jehož základem je členství ve WTO.

EU pokračovala s Ruskem v jednáních o mnoha mezinárodních otázkách, které náležejí k prioritám programu společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, například o Íránu, Sýrii, širší oblasti Blízkého východu, Afghánistánu a vleklých konfliktech ve společných sousedních oblastech, neboť si je vědoma, že společným zájmem je v těchto otázkách dosáhnout pokroku. EU také pokračovala ve spolupráci s Ruskem v globálních otázkách, jako je změna klimatu, terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, organizovaná trestná činnost, nedovolený obchod, kybernetická bezpečnost a energetická bezpečnost.

¹⁷ Evropský parlament přijal dne 9. června 2011 usnesení o summitu EU-Rusko konaném ve dnech 9. až 10. června (P7_TA(2011)0268) a dne 14. prosince 2011 usnesení o nadcházejícím summitu EU-Rusko konaném dne 15. prosince 2011 a o výsledcích voleb do Státní dumy, které proběhly dne 4. prosince 2011 (P7_TA(2011)0575).

V roce 2011 bylo dosaženo pokroku v rámci **partnerství pro modernizaci** EU-Rusko, které bylo zahájeno v roce 2010, což dokazuje silnou vzájemnou závislost EU a Ruska a společný zájem na užší spolupráci: byly vydány dvě společné zprávy o pokroku v partnerství pro modernizaci a pokračovalo provádění společného průběžného pracovního plánu. Partnerství pro modernizaci EU-Rusko doplňovala dvoustranná partnerství pro modernizaci, která s Ruskem uzavřelo 23 členských států EU.

V roce 2011 pokračovala jednání o nové **dohodě EU-Rusko**, která se zaměřila výhradně na ustanovení týkající se obchodu a investic. Dohodnutým cílem je uzavřít strategickou dohodu, která poskytne komplexní rámec pro vztahy mezi EU a Ruskem v dohledné budoucnosti a napomůže rozvoji potenciálu našich vztahů.

Pokud jde o **vnější bezpečnost**, vzhledem ke kladné zkušenosti s příspěvkem Ruska k operaci EUFOR TCHAD/Central African Republic a s pokračující koordinací v rámci operace EUNAVFOR ATALANTA pokračovaly v roce 2011 neformální předběžné rozhovory o rámcové dohodě o účasti Ruska na operacích EU pro řešení krizí.

Zdrojem znepokojení byla i v roce 2011 **situace v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu a domácí vývoj** v Rusku¹⁸. Zvláště znepokojující byla porušení procedurálních postupů v době před volbami a během voleb do Státní dumy, které se konaly dne 4. prosince, situace na severním Kavkaze a zacházení s obránci lidských práv. EU tyto otázky nadále nastolovala na zasedáních v rámci politického dialogu s Ruskem včetně summitů. V roce 2011 se mezi EU a Ruskem uskutečnila dvě kola konzultací o lidských právech. EU tak měla možnost se ke svým obavám podrobněji vyjádřit, například v souvislosti s jednotlivými případy a s vraždami novinářů a obránců lidských práv. V souladu se svojí novou strategií v oblasti lidských práv vystupňuje EU tlak na Rusko, aby dodržovalo mezinárodní normy v oblasti lidských práv, mimo jiné na summitech EU-Rusko konaných dvakrát ročně.

¹⁸ Evropský parlament přijal dne 17. února 2011 usnesení o právním státě v Rusku (P7_TA(2011)0066).

2.2. VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ – DVOUSTRANNÉ VZTAHY

Východní partnerství bylo zahájeno v květnu roku 2009 jako východní rozměr evropské politiky sousedství¹⁹. Zahrnuje jak dvoustranné vztahy s partnerskými zeměmi, tak i vícestrannou úroveň se zaměřením na prosazování rozsáhlejší regionální spolupráce.

V roce 2011 došlo k urychlení politického přidružení a hospodářské integrace mezi EU a partnerskými zeměmi prostřednictvím jednání mimo jiné o dohodách o přidružení, prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu a o zjednodušení vízového režimu v rámci partnerství, přičemž na dvoustranné úrovni partnerství byly nadále podporovány zásadní reformy a opatření pro budování důvěry v zájmu prosazování kroků vedoucích k vyřešení konfliktů.

2.2.1. UKRAJINA Zvláště znepokojující byla zhoršující se situace v oblasti demokracie a lidských práv na Ukrajině²⁰, která omezila možnosti zapojení EU. Několik vedoucích představitelů opozice, včetně bývalé předsedkyně vlády Julije Tymošenkové²¹, se stalo obětmi selektivní spravedlnosti a bylo vystaveno zinscenovaným a netransparentním soudním procesům. Této otázce byla věnována mimořádná pozornost při jednáních v rámci politického dialogu EU-Ukrajina. Očekává se, že budoucnost vztahů mezi EU a Ukrajinou významně ovlivní míra dodržování závazků Ukrajiny souvisejících se všeobecnými hodnotami, a konkrétně způsob, jak budou řešeny případy selektivní spravedlnosti.

Na úrovni vyjednávačů byla dokončena jednání o dohodě o přidružení²², která jsou i nedílnou součástí jednání o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu, čímž se otevřela cesta k parafování dohody. Komise vydala v září roku 2011 první zprávu o pokroku v provádění akčního plánu na uvolnění vízového režimu. Každoroční summit EU-Ukrajina se konal dne 19. prosince 2011 v Kyjevě.

¹⁹ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o přezkumu evropské politiky sousedství – východním rozměru (P7_TA(2011)0153).

²⁰ Evropský parlament přijal dne 25. října 2011 usnesení o současném vývoji situace na Ukrajině (P7_TA(2011)0472).

²¹ Evropský parlament přijal dne 8. června 2011 usnesení o Ukrajině: případy Julije Tymošenkové a dalších členů bývalé vlády (P7_TA(2011)0272).

²² Evropský parlament přijal dne 1. prosince 2011 usnesení obsahující doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost o jednáních o Dohodě o přidružení Ukrajiny k EU (P7_TA-PROV(2011)0545).

2.2.2. MOLDAVSKÁ REPUBLIKA Jednání s Moldavskou republikou o nové dohodě

o přidružení²³ pokračovala po celý rok velmi dobrou rychlostí. V prosinci roku 2011 oznámila EU, že tato země je dostatečně připravena na zahájení jednání o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu. Akční plán na uvolnění vízového režimu byl Moldavsku předložen v lednu roku 2011 a Komise předložila první zprávu o pokroku v jeho provádění v září roku 2011. Mise Evropské unie pro pomoc na hranicích Moldavska a Ukrajiny (EUBAM) i nadále trvale přispívala k vývoji takových postupů správy hranic, jež jsou v souladu s normami Evropské unie a slouží legitimním potřebám moldavských a ukrajinských občanů, cestujících a obchodu, což zlepšuje regionální bezpečnost a podporuje hospodářský rozvoj. EU se nadále snažila přispět k urovnání konfliktu v **Podněstří**. V listopadu roku 2011 byla obnovena formální jednání ve formátu „5+2“, jichž se účastní i EU. Rada pro zahraniční věci přijala na zasedání v září roku 2011 rozhodnutí o prodloužení omezujících opatření vůči vedení Podněsterské oblasti do 30. září 2012, avšak současně prodloužila jejich pozastavení o další období šesti měsíců, tedy do 31. března 2012, aby tak podpořila příznivý vývoj. Dokladem rozvíjejících se vztahů mezi EU a Moldavskem byla řada dvoustranných návštěv na vysoké úrovni, včetně návštěvy vysoké představitelky v Kišiněvu, která se uskutečnila v březnu roku 2011, a návštěvy Politického a bezpečnostního výboru v prosinci roku 2011.

²³ Evropský parlament přijal dne 15. září 2011 usnesení obsahující doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost pro jednání mezi EU a Moldavskou republikou o Dohodě o přidružení (P7_TA-PROV(2011)0385).

2.2.3. BĚLORUSKO EU důrazně reagovala na zákrok proti občanské společnosti, politické opozici a nezávislým sdělovacím prostředkům, který následoval po porušení volebních norem při prezidentských volbách dne 19. prosince 2010 v Bělorusku²⁴. Ačkoli je EU odhodlána pokračovat ve své politice kritické angažovanosti, mimo jiné prostřednictvím dialogu a Východního partnerství, rozhodla Rada pro zahraniční věci v lednu roku 2011 o rozšíření a plném znovuzavedení omezujících opatření vůči Bělorusku. S ohledem na další zhoršování situace v Bělorusku byla tato opatření během roku opakovaně posílena. Na zasedání v červnu roku 2011 rozhodla Rada pro zahraniční věci v případě Běloruska o uložení embarga na vývoz zbraní a materiálů, které by mohly být použity pro vnitřní represi, a o zmrazení majetku jednoho předního podnikatele spojeného s režimem a tří společností, které vlastní nebo ovládá. EU se současně více angažovala ve vztahu k běloruským občanům a občanské společnosti prostřednictvím větší podpory občanské společnosti a obětí represe²⁵, nabídky zahájit jednání o dohodě o zjednodušení vízového režimu a dohodě o zpětném přebírání osob a intenzivnějšího dialogu s běloruskou společností²⁶.

2.2.4. JIŽNÍ KAVKAZ

Po celý rok 2011 byla dále posilována již výrazná angažovanost EU na jižním Kavkazu a vysoká představitelka v listopadu navštívila všechny tři země regionu. Při několika příležitostech se navíc setkala s jejich vedoucími představiteli na dvoustranných schůzkách.

²⁴ Evropský parlament přijal ve dnech 18. ledna a 11. května 2011 dvě usnesení o situaci v Bělorusku (P7_TA(2011)0022 a P7_TA(2011)0244).

²⁵ Evropský parlament přijal dne 14. září 2011 usnesení o Bělorusku: zatčení zastánce lidských práv Alese Bjajjackého (P7_TA(2011)0392). Evropský parlament přijal dne 9. března 2011 usnesení o Bělorusku (zejména o případech Alese Michaleviče a Natalie Radinové) (P7_TA(2011)0099).

²⁶ V reakci na znepokojivý vývoj stavu lidských práv v Bělorusku po prezidentských volbách z prosince roku 2010 EU vyzvala mezinárodní společenství, aby na porušování lidských práv rozhodným způsobem zareagovalo. V červnu roku 2011 přijala Rada pro lidská práva pod vedením Evropské unie rezoluci, v níž pověřila vysokou komisařku pro lidská práva, aby předložila zprávu o situaci lidských práv v Bělorusku a aby vypracovala doporučení pro další činnost.

EU se nadále výrazně angažovala v **Gruzii**, aby podpořila reformy a užší vztahy a dostála svým závazkům v souvislosti s konfliktem, k němuž došlo v roce 2008. Vysoká představitelka se osobně angažovala na podporu úspěšného zprostředkovatelského úsilí Švýcarska o urovnání vztahů mezi Gruzii a Ruskem, které otevřelo cestu k přistoupení Ruska k WTO. Dnem 1. března 2011 vstoupily v platnost dohody s Gruzii o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob. V prosinci roku 2011 oznámila EU, že tato země je dostatečně připravena na zahájení jednání o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu, jakožto nedílné součásti dohody o přidružení.

Pozorovatelská mise EU v Gruzii (EUMM Georgia) v roce 2011 nadále úspěšně přispívala přímo na místě k úsilí o stabilizaci, normalizaci a budování důvěry. EUMM Georgia byla prodloužena do 14. září 2012. Mise provádí svůj současný mandát prostřednictvím nejméně 200 pozorovatelů, kteří plní všechny čtyři úkoly se zaměřením na stabilizaci a budování důvěry²⁷.

EU hrála nadále vedoucí úlohu v rámci ženevských mezinárodních jednání, která jsou po konfliktu ze srpna roku 2008 jediným fórem pro dialog mezi stranami. EU za tímto účelem využívala mj. nástroj stability; financovala činnosti zaměřené na budování důvěry, včasnou reakci a mezilidské kontakty. V září byl novým zvláštním zástupcem EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii jmenován Philippe Lefort, jehož mandát se soustředí na řešení konfliktu a regionální aspekty na jižním Kavkazu.

EU se nadále výrazně angažovala v **Arménii**, aby podpořila reformní úsilí. V jednáních o dohodě o přidružení bylo dosahováno dobrého pokroku a Arménie dosáhla pokroku v plnění podmínek pro zahájení jednání o prohloubené a komplexní dohodě o volném obchodu (jednání byla zahájena v červnu roku 2012). Partnerství v oblasti mobility bylo s Arménií podepsáno v říjnu. Mandát pro jednání o dohodě o zjednodušení vízového režimu a zpětném přebírání osob přijala Rada dne 19. prosince (jednání byla zahájena v únoru roku 2012).

²⁷ Evropský parlament přijal dne 17. listopadu 2011 usnesení o jednáních o dohodě o přidružení mezi EU a Gruzii (2011/2133(INI)), v němž vyzval k tomu, aby byla Gruzie uznána jako evropský stát a aby byla probíhající jednání založena na evropské perspektivě, mimo jiné v souladu s článkem 49 SEU.

V jednáních s **Ázerbájdžánem** o otázkách energetiky, včetně transkaspického plynovodu, bylo dosaženo dobrého pokroku, stejně tak jako v jednáních o dohodách o zjednodušení vízového režimu a zpětném přebírání osob. V jednáních o dohodě o přidružení však došlo k určitým prodlevám z důvodu rozdílných očekávání a znepokojení ohledně situace v oblasti lidských práv a základních svobod.

Kromě ženevských mezinárodních jednání se zvláštní zástupce EU aktivně podílel na zvyšování podpory EU v procesu urovnání konfliktu v **Náhorním Karabachu**. S cílem pomoci stranám konfliktu nalézt řešení v otázce Náhorního Karabachu poskytovala EU i nadále plnou politickou podporu Minské skupině. EU také v zájmu usnadnění pokroku při hledání řešení financovala řadu opatření pro budování důvěry.

2.3. VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ – MNOHOSTRANNÉ VZTAHY

Hlavní událostí byl **summit Východního partnerství**, který se konal v září roku 2011 **ve Varšavě**. Na varšavském summitu bylo Východní partnerství konsolidováno a byly stanoveny směrnice pro jeho další rozvoj. EU jednoznačně vyjádřila odhodlání urychlit politické přidružení a hospodářskou integraci. Summit zároveň jasně formuloval stanovisko, že **hospodářské reformy** nebudou udržitelné bez **reforem politických** – proto byly zdůrazněny společné hodnoty demokracie, lidských práv a právního státu.

V oblasti **SZBP/SBOP** vyzval summit Východního partnerství k intenzivnějšímu dialogu a spolupráci, pokud jde o otázky mezinárodní bezpečnosti, mimo jiné s ohledem na případnou účast partnerů v civilních a vojenských operacích vedených EU. Při spolupráci mezi EU a partnerskými zeměmi a při provádění projektů regionální spolupráce a programů pomoci EU bude současně kladen větší důraz na mírové řešení konfliktů a opatření pro budování důvěry.

Účastníci mnohostranné platformy Východního partnerství pro demokracii, řádnou správu věcí veřejných a stabilitu přijali nový pracovní program na období 2011–13, v jehož rámci byla zahájena činnost nových skupin odborníků na **reformu veřejné správy** a na **migraci a azyl**²⁸.

V souvislosti s **integrovanou správou hranic** začalo provádění projektů týkajících se stěžejní iniciativy v oblasti ostrahy zelených hranic na hranici mezi Ukrajinou a Běloruskem a posilování infrastruktury na hranici mezi Gruzii a Arménií. Pokračovala odborná školení zaměřená na vypracování strategií integrované správy hranic pro partnerské země Východního partnerství.

2.4. STŘEDNÍ ASIE²⁹

Během roku 2011 bylo dále zintenzivněno provádění strategie EU pro Střední Asii³⁰, mimo jiné prostřednictvím politického dialogu a technické spolupráce.

²⁸ Platforma se začala zabývat návrhy na zlepšení společných přístupů donucovacích orgánů k omezování přeshraniční trestné činnosti a zahájení spolupráce v oblasti společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP).

²⁹ Paní Patricia Florová byla jmenována zvláštní zástupkyní EU pro Střední Asii dne 2. července 2012 a nahradila tak velvyslance Pierra Morela.

³⁰ Evropský parlament přijal dne 15. prosince 2011 usnesení o stavu provádění strategie EU pro Střední Asii (P7_TA-PROV(2011)0588).

V dubnu roku 2011 se v Taškentu (Uzbekistán) uskutečnilo ministerské zasedání EU-Střední Asie se zaměřením na společné hrozby a výzvy, jako je terorismus, obchod s lidmi a drogami, nešíření a energetická bezpečnost.

EU rovněž aktivně pracovala na společném akčním plánu provádění globální strategie OSN pro boj proti terorismu ve Střední Asii. Tento dokument byl přijat spolu s ašhabadským prohlášením v listopadu roku 2011.

V rámci akčního plánu EU-Střední Asie pro boj proti drogám se v dubnu roku 2011 uskutečnil každoroční dialog o drogách se zeměmi Střední Asie. Středoasijské země informovaly o pokroku, kterého dosáhly ve svém úsilí o snížení poptávky po drogách a v boji proti obchodování s drogami.

V březnu roku 2011 se v Dušanbe (Tádžikistán) konalo 9. zasedání v rámci iniciativy pro bezpečnost hranic ve Střední Asii, na němž se jednalo o otázkách regionální bezpečnosti a provádění zásad integrované správy hranic. Ve všech pěti zemích zůstává i nadále zdrojem znepokojení situace v oblasti lidských práv, jíž byla věnována pozornost během každoročních dialogů o lidských právech.

Pravidelné politické kontakty se středoasijskými státy udržoval také zvláštní zástupce EU.

„Zvláštní zástupce EU pro Střední Asii věnoval zvláštní pozornost usmíření a završení legitimizace státních orgánů v Kyrgyzstánu po skončení krize. Přispíval k politickým opatřením EU v reakci na události, k nimž došlo v prosinci roku 2011 ve městě Žanaozen. Usnadňoval komunikaci mezi EU a prezidentem Turkmenistánu v rámci klíčových rozhovorů o energetice (transkaspický plynovod). V souvislosti s regionální bezpečností prosazoval na vysoké úrovni ve středoasijských zemích novou regionální iniciativu EU-OSN zaměřenou na boj proti terorismu a zastupoval EU při politické spolupráci s mezinárodními zúčastněnými stranami v oblasti správy hranic ve Střední Asii.“

3. ZÁPADNÍ BALKÁN

Západní Balkán byl i v roce 2011 pro EU jednou z hlavních priorit; EU se rozhodným způsobem nadále podílela na řešení složité napjaté politické situace v regionu, zejména tím, že výrazně podporovala dialog mezi Bělehradem a Prištinou a významně přispěla k zamezení vážné institucionální krize v Bosně a Hercegovině. ESVČ také úzce spolupracuje s Komisí v rámci předvstupního procesu pro země s perspektivou členství v EU. Obecným politickým rámcem pro vztahy a jednání se zeměmi západního Balkánu byl i nadále **proces stabilizace a přidružení**³¹. EU znovu zdůraznila význam **regionální spolupráce a dobrých sousedských vztahů** v procesu směřování k EU jakožto zásadního prvku tohoto procesu. Ačkoli bylo v roce 2011 dosaženo značného pokroku, přetrvávají důležité výzvy. Patří mezi ně konstruktivní politický dialog, upevňování právního státu včetně zajištění svobody projevu, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, efektivnost a nezávislost justice a zlepšení správní kapacity a řešení zbývajících dvoustranných otázek³².

Chorvatsko³³ a členské státy EU dokončily dne 30. června 2011 přístupová jednání a dne 9. prosince 2011 podepsaly v Bruselu smlouvu o přistoupení. S výhradou úspěšného dokončení ratifikačních postupů se Chorvatsko stane členem EU dne 1. července 2013. Od podpisu přístupové smlouvy se Chorvatsko účastní jako aktivní pozorovatel práce Rady a jejích přípravných orgánů.

³¹ V roce 2011 Rada znovu zdůraznila svůj jednoznačný závazek ohledně evropské perspektivy západního Balkánu, která je i nadále zásadní pro stabilitu, usmíření a budoucnost regionu, jak bylo opětovně potvrzeno na zasedání **fóra pro západní Balkán** konaném v Lucemburku dne 20. června 2011. Rada v prosinci roku 2011 také opětovně zdůraznila, že v rámci procesu stabilizace a přidružení a v souladu s obnoveným konsenzem ohledně rozšíření, jenž byl schválen Evropskou radou na zasedání ve dnech 14. a 15. prosince 2006, je nutné stanovit spravedlivé a přesně vymezené podmínky.

³² V této souvislosti sehrál pozitivní úlohu proces spolupráce v jihovýchodní Evropě (SEECP) – pod vedením Černé Hory a poté Srbska –, v jehož rámci byla mimo jiné přijata regionální strategie pro otázky spravedlnosti a vnitřních věcí. Spolupráci v regionu v řadě klíčových otázek nadále posilovala Rada pro regionální spolupráci.

³³ Evropský parlament přijal dne 1. prosince 2011 usnesení o žádosti Chorvatska o členství v Evropské unii (P7_TA-PROV(2011)0539) a legislativní usnesení o přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (P7_TA-PROV(2011)0538).

V návaznosti na přijetí rezoluce Valného shromáždění OSN A/RES/64/298 usnadňovala EU **proces dialogu mezi Bělehradem a Prištinou**. V roce 2011 se v rámci dialogu konalo osm zasedání; bylo dosaženo šesti dohod: o registru obyvatelstva, katastru nemovitostí, celních razítkách, volném pohybu, uznávání vysokoškolských diplomů a integrované správě hranic. Vysoká představitelka zúčastněné strany opakovaně vyzývala, aby se angažovaly konstruktivním způsobem. Provádění dohod započalo, byť s určitými obtížemi.

V květnu roku 2011 navštívila vysoká představitelka Bělehrad, aby společně se srbským prezidentem Borisem Tadičem přezkoumala vztahy mezi EU a Srbskem a proces stabilizace a přidružení³⁴. U této příležitosti uvítala zatčení Ratka Mladiče. Vedoucí delegace EU v Bělehradě a ministr zahraničních věcí Vuk Jeremić podepsali dne 8. června rámcovou dohodu o účasti v misích SBOP. V září Srbsko navštívil předseda Evropské rady Herman Van Rompuy. Jelikož nebyly dokončeny všechny postupy nezbytné k tomu, aby vstoupila v platnost dohoda o stabilizaci a přidružení, byla nadále prováděna prozatímní dohoda mezi EU a Srbskem. V návaznosti na žádost **Srbska** o členství v EU z roku 2009 předložila Komise dne 12. října 2011 své stanovisko.

V prosinci vzala Rada na vědomí, že Evropská rada v souladu se zavedenými postupy zváží zahájení jednání o přistoupení, jakmile Komise určí, že Srbsko dosáhlo nezbytné úrovně plnění kritérií členství, zejména pokud jde o klíčovou prioritu podnikání kroků směrem k viditelnému a udržitelnému zlepšení vztahů s Kosovem v souladu s podmínkami procesu stabilizace a přidružení nastíněnými ve stanovisku Komise.

³⁴ Evropský parlament přijal dne 19. ledna 2011 legislativní usnesení k návrhu rozhodnutí Rady a Komise o uzavření Dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé (P7_TA(2011)0015).

Na zasedání dne 9. prosince však Evropská rada rozhodnutí o udělení statusu kandidátské země Srbsku odložila³⁵.

Dne 21. června v Lucemburku zasedala Rada stabilizace a přidružení EU-**Černá Hora**³⁶. Evropská rada na prosincovém zasedání uznala, že bylo dosaženo značného pokroku v programu reforem, a v souvislosti se záměrem zahájit v červnu roku 2012 přístupová jednání vyzvala Radu pro obecné záležitosti, aby na základě zprávy Komise posoudila provádění reforem se zvláštním zřetelem na oblast právního státu.

Rada pro zahraniční věci přijala v březnu závěry, v nichž je vymezen komplexní přístup EU; posílená strategie pro **Bosnu a Hercegovinu** (BiH) a jednotná přítomnost EU na místě (zvláštní zástupce EU/delegace EU), včetně posíleného souboru nástrojů, zahrnujícího obvyklé nástroje a projekty v oblasti rozšíření až po opatření SZBP, jako jsou případná omezující opatření³⁷.

V květnu roku 2011 navštívila Bosnu a Hercegovinu vysoká představitelka. Výsledkem bylo zrušení rozhodnutí Národního shromáždění Republiky srbské uspořádat referendum o nezávislosti soudní moci. Návštěva vedla k zahájení strukturovaného dialogu s EU o soudnictví³⁸. Dne 18. července byl zvláštním zástupcem EU v Bosně a Hercegovině jmenován Peter Sorensen.

³⁵ Status kandidátské země Evropská rada Srbsku udělila dne 1. března 2012.

³⁶ Evropský parlament přijal dne 9. března 2011 usnesení o procesu integrace Černé Hory do Evropské unie (P7_TA(2011)0091).

³⁷ Na základě závěrů Rady z března roku 2011 pomáhal nový zvláštní zástupce EU zastávající zároveň funkci vedoucího delegace překonat místní patovou politickou situaci, která vznikla po parlamentních volbách v roce 2010. Zvláštní zástupce EU / vedoucí delegace přispěl k intenzivnější dynamice tím, že v zájmu usnadnění pokroku na cestě integrace do EU byla politická váha funkce zvláštního zástupce EU spojena s technickými a finančními nástroji EU. Funkce zvláštního zástupce EU byla od 1. září 2011 oddělena od funkce vysokého zástupce mezinárodního společenství v Bosně a Hercegovině.

³⁸ Cílem dialogu v rámci procesu stabilizace a přidružení je upevnit právní stát a vytvořit nezávislý, účinný, nestranný a odpovědný soudní systém v celé Bosně a Hercegovině.

Členské státy EU rozhodly v roce 2011, že **policejní mise EU v Bosně a Hercegovině (EUPM)** bude prodloužena do 30. června 2012 a poté ukončena. Následná podpora poskytovaná místním orgánům v Bosně a Hercegovině bude zajištěna prostřednictvím činnosti zvláštního zástupce EU a nástrojů Komise.

Pokud jde o **operaci Althea**, Rada v říjnu roku 2011 potvrdila, že EU je připravena v této fázi pokračovat v plnění výkonné vojenské úlohy na podporu úsilí Bosny a Hercegoviny o zachování bezpečného a zabezpečeného prostředí na základě prodlouženého mandátu OSN. Hlavní úsilí operace Althea se zaměří na budování kapacit a odbornou přípravu při současném zachování informovanosti o situaci a spolehlivé rezervy.

Stejně jako v případě Srbska nebyly dokončeny všechny postupy nezbytné k tomu, aby vstoupila v platnost dohoda o stabilizaci a přidružení, a nadále byla proto prováděna prozatímní dohoda. Dne 28. prosince, více než rok po volbách konaných v říjnu roku 2010, se vedoucí političtí představitelé Bosny a Hercegoviny dohodli na sestavení Rady ministrů, přijetí státního rozpočtu na rok 2011 a projednání zákona o sčítání lidu a zákona o státní podpoře a rovněž na tom, že budou usilovat o provedení rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sejdić/Finci (podle Evropské úmluvy o lidských právech); všechny tyto skutečnosti byly zdůrazněny v březnových závěrech Rady jakožto základní požadavky pro pokrok na cestě k EU.

Evropská komise přijala Národní program pro Bosnu a Hercegovinu v rámci složky pro pomoc při transformaci a budování institucí (NPP) pro rok 2011. Program je financován celkovou částkou 91 280 000 EUR. Cílem programu je poskytování pomoci hlavně v těchto odvětvích: reforma státní správy, spravedlnost a vnitřní věci, rozvoj soukromého sektoru, doprava, životní prostředí a změna klimatu a sociální rozvoj. Bosna a Hercegovina navíc obdrží prostředky v rámci nástroje NPP určeného pro více příjemců.

V prosinci roku 2011 Rada pro obecné záležitosti znovu zdůraznila, že **Kosovo**³⁹ bude moci využívat případného uvolnění vízového režimu, jakmile budou splněny všechny podmínky. Aniž je dotčen postoj členských států k otázce statusu, Rada vyzvala Komisi, aby zhodnotila pokrok Kosova s ohledem na otázky týkající se obchodu a aby navrhla další postup směrem k dosažení dohody, jakmile bude dosaženo dostatečného pokroku. Rada uznala, že socioekonomický rozvoj Kosova by byl posílen rovněž členstvím v Evropské bance pro obnovu a rozvoj (EBRD), a vyjádřila odhodlání dosáhnout dohody o účasti Kosova na programech EU, aniž je dotčen postoj členských států k otázce statusu. Rada také uvítala záměr Komise zahájit strukturovaný dialog o právním státu a přezkoumat své sdělení z roku 2009.

Mise EU v Kosovu na podporu právního státu (EULEX Kosovo) nadále plní významnou úlohu spočívající v pomoci a podpoře poskytované kosovským orgánům v oblasti právního státu, konkrétně v policejní, justiční a celní oblasti. Její činnost byla v roce 2011 nadále zaměřena na vyšetřování citlivých případů vysoce postavených osob. Úsilí v celní oblasti vedlo k poklesu pašování zboží. Proběhlo několik soudních řízení v souvislosti s mezinárodním obchodem s drogami. Pokud jde o pohřešované osoby, odborníci pokračovali v operacích v terénu.

Ačkoli se EULEX Kosovo potýkala s problémy v oblasti vytváření sil (nedostatečné formované policejní jednotky), působila také jako zajišťovatel bezpečnosti, který v nezbytných případech a ve spolupráci s misí KFOR pomáhal kosovské policii. EULEX Kosovo nadále posilovala právní stát v severním Kosovu prostřednictvím posílené přítomnosti až do násilných událostí v červenci roku 2011.

³⁹ Dne 1. února 2012 byl zvláštním zástupcem EU v Kosovu jmenován Samuel Zbogar.

V září roku 2011 zahájila činnost zvláštní vyšetřovací komise EU, jejímž úkolem je provádět spravedlivé a nezávislé trestní vyšetřování údajných válečných zločinů a organizované trestné činnosti, o nichž hovoří zpráva Rady Evropy z prosince roku 2010. Zřízení zvláštní vyšetřovací komise je dokladem odhodlání EU vyšetřit tato obvinění nestranným a profesionálním způsobem a důkazem toho, jaký význam EU přikládá řádnému řešení této otázky. Jedná se o složité vyšetřování se zapojením několika států, jehož dokončení si vyžádá určitý čas.

V září roku 2011 zahájila ESVČ přezkum mise EULEX Kosovo na strategické úrovni v kontextu celkového zapojení EU v Kosovu. Výsledek tohoto strategického přezkumu bude promítnut do praxe v roce 2012.

Vzhledem k pokračující krizové situaci mezi vládou a opozicí v **Albánii** vyjádřila Rada pro zahraniční věci v červnu roku 2011 své znepokojení a vyzvala k obnovení politického dialogu. Koncem roku Rada uvítala skutečnost, že bylo učiněno několik pozitivních kroků, včetně zřízení parlamentního výboru pro volební reformu a pracovní skupiny pro reformu jednatelského řádu parlamentu, jakož i časový rozvrh přijetí zákonů vyžadujících 3/5 většinu. Obecní volby do místních orgánů konané dne 8. května, které byly silně zpochybňovány, byly podle obecného hodnocení otevřené a transparentní. Přetrvávají nicméně i nedostatky. V prosinci roku 2011 Rada konstatovala, že Albánie dosáhla při plnění politických kritérií členství a dvanácti klíčových priorit pro zahájení přístupových jednání jen omezeného pokroku, a řídila se tak doporučením Evropské komise neudělit této zemi status kandidátské země. EU je i nadále odhodlána se zasazovat o evropskou perspektivu Albánie a bude podporovat její úsilí v tomto procesu. Vysoká představitelka společně s komisařem Štefanem Füleem v roce 2011 zdůraznili, že je třeba pokročit v politickém dialogu, volební reformě a dalších klíčových otázkách, které jsou součástí agendy EU.

V **Bývalé jugoslávské republice Makedonii** byl začátek roku 2011 zejména poznamenán bojkotem parlamentu největší opoziční stranou⁴⁰. V červnu nicméně proběhly parlamentní volby, které Rada v prosincových závěrech vyhodnotila jako otevřené a transparentní a dobře uspořádané v celé zemi. Rada však také konstatovala, že je třeba dalšího úsilí za účelem podpory a ochrany základních práv v této zemi. Pokud jde o řešení otázky názvu země, nebylo dosaženo žádného pokroku.

Do integračního procesu EU vnesl novou dynamiku dialog na vysoké úrovni o otázce přistoupení, který inicioval v roce 2011 předseda Komise José Manuel Barroso a který v březnu roku 2012 zahájili komisař Štefan Füle a předseda vlády Nikola Gruevski⁴¹. Komise ve své zprávě o pokroku opětovně doporučila zahájit jednání o přistoupení s touto zemí, a Rada uvedla, že je připravena se touto otázkou znovu zabývat v prvním pololetí roku 2012.

Zásadní je zachování dobrých sousedských vztahů, včetně diplomatického a vzájemně akceptovaného řešení v otázce názvu pod záštitou OSN. Rada uvedla, že očekává pokračování dialogu na vysoké úrovni o otázce názvu.

⁴⁰ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o zprávě o pokroku Bývalé jugoslávské republiky Makedonie za rok 2010 (P7_TA-PROV(2011)0151).

⁴¹ Zahajovací zasedání se konalo dne 15. března 2012.

4. TURECKO A ZÁPADOEVROPSKÉ SOUSEDNÍ ZEMĚ

4.1. TURECKO

Turecko bylo jakožto kandidátská země⁴² i jako klíčový regionální partner pro EU i nadále významným protějškem a EU vyjádřila Turecku uznání za sdílení zátěže v souvislosti s krizí v Sýrii. Turecko bylo aktivní ve svém širším sousedství a zasazovalo se o podporu reforem, mimo jiné i v severní Africe. Turecko se také jakožto významný regionální aktér stále zapojovalo do dění na Blízkém východě, na západním Balkáně, v Afghánistánu/Pákistánu, na jižním Kavkaze a v oblasti Afrického rohu. V této souvislosti byla vysoká představitelka nadále odhodlána více prohloubit politický dialog EU s Tureckem o otázkách společného zájmu v oblasti zahraniční politiky a několikrát se setkala s tureckým ministrem zahraničních věcí Ahmetem Davutogluem. Byl rovněž pozván k účasti na neformálním zasedání Rady a bez váhání pozvání přijal. S Tureckem byl zahájen neformální strategický dialog na úrovni politických ředitelů.

EU rovněž velmi ocenila výrazné zapojení Turecka do misí SBOP, zejména EUFOR Althea a EULEX Kosovo.

Turecko nadále usilovalo o pokrok v procesu přístupových jednání a v programu politických reforem, v řadě oblastí je však nezbytné další úsilí o úplné splnění kodaňských kritérií, zejména pokud jde o základní svobody. Pokračovalo úsilí o zintenzivnění dialogu a spolupráce s Tureckem v jeho boji proti terorismu a o zahájení dialogu o vízech, mobilitě a migraci v souladu se zavedenou praxí.

⁴² Evropský parlament přijal dne 9. března 2011 usnesení o zprávě o pokroku Turecka za rok 2010 (P7_TA(2011)0090).

V závěrech z prosince roku 2011 Rada pro obecné záležitosti zdůraznila, že je třeba, aby se Turecko jednoznačně zavázalo k dobrým sousedským vztahům a k mírovému urovnávání sporů v souladu s Chartou Organizace spojených národů s tím, že se v případě potřeby obrátí na Mezinárodní soudní dvůr. Vyjádřila značné znepokojení a důrazně vyzvala k tomu, aby se zabránilo jakýmkoli hrozbám či opatřením přímo namířeným proti některému členskému státu, zdrojům konfliktu nebo jednáním, jež by mohly dobré sousedské vztahy a mírové urovnání sporů nepříznivě ovlivnit. EU navíc znovu zdůraznila veškerá svrchovaná práva členských států EU, k nimž mimo jiné patří právo uzavírat dvoustranné dohody a provádět průzkum přírodních zdrojů a využívat jich, v souladu s *acquis* EU a s mezinárodním právem, včetně Úmluvy OSN o mořském právu.

Jak ve svých závěrech připomněla Evropská rada a Rada pro obecné záležitosti v prosinci roku 2011, Rada vzala s politováním na vědomí prohlášení Turecka, že ve druhé polovině roku 2012 zmrazí své vztahy s předsednictvím EU, a zdůrazňuje, že předsednictví Rady EU je stanoveno Smlouvou o Evropské unii.

V závěrech z prosince roku 2011 konstatovala Evropská rada s hlubokou lítostí, že Turecko přes opakované výzvy nadále odmítá splnit svůj závazek ohledně plného a nediskriminačního provádění dodatkového protokolu k dohodě o přidružení vůči všem členským státům. Nedojde-li v této otázce k pokroku, bude Rada pokračovat v opatřeních z roku 2006, což bude mít trvalý vliv na celkový pokrok jednání. Kromě toho Turecko stále ještě nedosáhlo pokroku v nezbytné normalizaci svých vztahů s Kyprskou republikou.

Rada rovněž uvedla, že se od Turecka se očekává, že bude aktivně podporovat probíhající jednání, jejichž cílem je spravedlivé, komplexní a proveditelné řešení kyperského problému v rámci OSN, a to v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a při dodržování zásad, na nichž je Unie založena. Zásadní význam má odhodlání Turecka konkrétním způsobem k takovému komplexnímu urovnání přispět.

4.2. ZÁPADNÍ EVROPA

Pokud jde o západoevropské sousedy, základem pro vztahy EU s těmito zeměmi jsou komplexní dohody o spolupráci, jako je Dohoda o Evropském hospodářském prostoru (**Norsko, Island a Lichtenštejnsko**) nebo Schengenská dohoda (Norsko, Island a Lichtenštejnsko plus **Švýcarsko**).

V oblasti SZBP byla spolupráce EU se státy EHP/ESVO v roce 2011 dále prohloubena jejich připojením k celé řadě prohlášení týkajících se SZBP a prostřednictvím spolupráce v rámci některých společných akcí. Norsko se účastnilo operací EULEX Kosovo a EUPOL Afghanistan. Švýcarsko vyslalo 14 pracovníků do dvou misí (12 do EULEX Kosovo a 2 do EUPM BiH).

EU také vedla pravidelné politické dialogy na různých úrovních a v různých kontextech, přičemž došlo k nárůstu spíše neformálních dialogů v rámci významných mezinárodních zasedání.

4.2.1. NORSKO Mezi EU a Norskem probíhá velmi dobrá a úzká spolupráce v oblasti zahraniční politiky, zejména ve vztahu k Blízkému východu, arabskému jaru a otázkám Arktidy. Jelikož Norsko předsedá Styčnému ad hoc výboru pro Palestinu (AHLC) (mezinárodní dárcovská skupina na podporu Palestinců), účastnil se norský ministr zahraničních věcí Jonas Gahr Støre v září roku 2011 jednání o mírovém procesu na Blízkém východě v rámci neformálního zasedání ministrů zahraničních věcí „Gymnich“. Norsko, stejně jako Island pevně podporují žádost EU o udělení statusu stálého pozorovatele v Arktické radě. Norsko zůstává klíčovým partnerem v oblasti energetické bezpečnosti (viz také str. XX).

4.2.2. ŠVÝCARSKO Se Švýcarskem pokračovala spolupráce v oblastech jako jižní Kavkaz, demokratický proces v severní Africe a mírový proces na Blízkém východě.

4.2.3. ISLAND Přístupová jednání s Islandem pokračovala po jejich zahájení v červenci roku 2010, včetně konkrétní kapitoly o *zahraniční, bezpečnostní a obranné politice*. Do prosince roku 2011 bylo v rámci jednání s Islandem otevřeno jedenáct kapitol a šest z nich bylo uzavřeno. Island i nadále dosahuje ve svých přístupových jednáních dobrého pokroku.

5. ASIE

Asie, v níž má EU čtyři strategické partnery, je nejrychleji rostoucím regionem světa. Evropa usiluje o posílení svých vazeb s tímto dynamickým regionem, nejen pokud jde o obchod a investice, ale stále více také o politické a bezpečnostní otázky. Za tímto účelem EU kromě posilování dvoustranných vztahů s asijskými partnery uplatňovala také politiku regionální angažovanosti.

Na regionální úrovni se v červnu roku 2011 konalo v Budapešti 10. zasedání ministrů zahraničních věcí **ASEM** (setkání Asie-Evropa) za účasti 47 ministrů zahraničních věcí z Evropy a Asie a vysoké představitelky, kteří se zabývali globální ekonomickou správou, udržitelným rozvojem, globálními otázkami, regionálními otázkami, vztahy mezi obyvateli Asie a Evropy a budoucností ASEM. Zejména proběhla podrobná výměna názorů na netradiční otázky bezpečnosti.

5.1. JIŽNÍ ASIE

5.1.1. INDIE V roce 2011 pokračovalo úsilí o posílení politického a strategického rozměru strategického partnerství EU-Indie⁴³. Začátkem roku 2012 se uskutečnilo ministerské zasedání a summit; ve stejné době Indii navštívila vysoká představitelka. V listopadu roku 2011 se v Dillí konaly první konzultace o zahraniční politice na úrovni vyšších úředníků. Tyto konzultace by se napříště měly konat každoročně v zájmu rozšíření výměn a konzultací o regionálních a globálních otázkách a o bezpečnostní spolupráci a za účelem přípravy ministerského zasedání. V oblasti bezpečnostní spolupráce bylo dosaženo dalšího pokroku díky dialogu o otázkách bezpečnosti, který se uskutečnil v květnu roku 2011 v Dillí, a následným pracovním schůzkám věnovaným boji proti pirátství a terorismu a zahájení konzultací o otázkách souvisejících s kybernetickou bezpečností – vše v souladu s dohodami uzavřenými na 11. summitu, který se konal v prosinci roku 2010. V roce 2011 se také uskutečnilo další zasedání v rámci dialogu Indie-EU o lidských právech⁴⁴.

⁴³ Evropský parlament přijal dne 11. května 2011 usnesení o současném stavu jednání o dohodě o volném obchodu mezi EU a Indií (P7_TA-PROV(2011)0224).

⁴⁴ Evropský parlament přijal dne 7. července 2011 usnesení o Indii, konkrétně o rozsudku trestu smrti pro Davindera Pala Singha (P7_TA-PROV(2011)0342).

5.1.2. AFGHÁNISTÁN Bonnská konference o Afghánistánu⁴⁵, konaná v prosinci roku 2011, potvrdila dlouhodobý závazek mezinárodního společenství vůči Afghánistánu i po skončení procesu přechodu v roce 2014. V této souvislosti se EU zavázala, že i v následujícím období bude nadále bezpečnostním a rozvojovým partnerem Afghánistánu, a oznámila, že zahájila s Afghánistánem jednání o dohodě o spolupráci v rámci partnerství a rozvoje. Vygaudas Usackas, který je vedoucím delegace a zároveň zvláštním zástupcem EU, dále zastával významnou úlohu při posilování přítomnosti EU na místě, jak bylo stanoveno v akčním plánu EU pro Afghánistán a Pákistán.

Mise **EUPOL Afghanistan** konsolidovala v roce 2011 svou činnost v oblasti práce civilní policie kolem tří programových pilířů: institucionální reforma ministerstva vnitra, profesionalizace afghánské národní policie a vytvoření vazeb mezi policií a justičními orgány.

I přes značné přetrvávající výzvy byla uznána potřeba zanechat postupně operací proti povstalcům a zaměřit se na budování schopností civilní policie založených na zásadách právního státu. Větší důraz kladený na odbornou přípravu vedoucích představitelů afghánské policie a vytvoření výcvikové kapacity, za niž odpovídá samotný Afghánistán, v rámci kábulské policejní akademie přinesl úspěch – kurzy dosud absolvovalo celkem 1 600 afghánských vyšších policejních důstojníků.

Na bonnské konferenci v roce 2011 prohlásila vysoká představitelka jménem EU, že EU je rozhodnuta prodloužit mandát mise do roku 2014; příslušná kritéria budou stanovena v roce 2012.

⁴⁵ Evropský parlament přijal dne 16. prosince 2010 usnesení o nové strategii pro Afghánistán (P7_TA-PROV(2010)0490).

5.1.3 PÁKISTÁN EU a Pákistán⁴⁶ vyjednaly a schválily pětiletý plán angažovanosti, založený na zásadách vzájemné úcty, důvěry a oboustranných zájmů a zaměřený na vytvoření strategických vztahů. Plán angažovanosti, který byl schválen v listopadu roku 2011 u příležitosti politického dialogu na úrovni politických ředitelů, představuje obecný politický rámec, v jehož mezích bude rozšířen politický dialog mezi EU a Pákistánem⁴⁷. V reakci na ničivé záplavy, které Pákistán postihly v roce 2011 již druhý rok po sobě a jež zasáhly téměř 6 milionů osob, EU opět urychleně poskytla humanitární pomoc. Kombinovaná podpora EU a členských států činila celkem téměř 146 milionů EUR. Bylo dosaženo dalšího pokroku v úsilí o poskytnutí obchodních koncesí ze strany EU v rámci WTO ve prospěch Pákistánu s cílem napomoci po záplavách hospodářskému oživení. V návaznosti na závěry o Pákistánu přijaté na zasedání Rady pro zahraniční věci v červenci roku 2011, v nichž byl zdůrazněn význam spolupráce v oblasti bezpečnosti a boje proti terorismu, byly zahájeny přípravy pro řádný dialog mezi EU a Pákistánem o boji proti terorismu a budoucích opatřeních v této oblasti.

5.1.4. SRÍ LANKA Cílem EU bylo rozvíjet vůči Srí Lance politiku postupného obnovení vztahů v odvětvích společného zájmu, jako je civilní letectví, cestovní ruch a životní prostředí, a usilovat o budoucí opětovné zahájení pravidelného dialogu v rámci společné komise. EU nadále věnovala značnou pozornost situaci v oblasti lidských práv a postkonfliktní rekonstrukci. V návaznosti na přijetí zprávy skupiny odborníků OSN o údajném porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva během vojenského konfliktu a zprávy srílanské komise pro poučení a usmíření⁴⁸ EU vyzvala příslušné orgány, aby učinily kroky nezbytné na podporu skutečného usmíření, řešily otázku odpovědnosti a spolupracovaly v tomto ohledu s OSN.

⁴⁶ Evropský parlament přijal dne 15. prosince 2011 usnesení o postavení žen v Afghánistánu a Pákistánu (P7_TA-PROV(2011)0591). Evropský parlament přijal dne 10. března 2011 usnesení o Pákistánu, konkrétně o vraždě guvernéra Šahbáze Bhátího (P7_TA(2011)0098) a dne 20. ledna 2011 usnesení o Pákistánu, a zejména o vraždě guvernéra Salmána Tasíra (P7_TA(2011)0026).

⁴⁷ Dialog bude zahrnovat tyto oblasti: bezpečnost, demokracii, správu věcí veřejných, lidská práva a socioekonomický rozvoj; obchod a investice, energetiku; odvětvovou spolupráci v řadě oblastí včetně migrace, kulturní spolupráce, odborného vzdělávání, zemědělství, vodohospodářství, zdraví a výzkumu.

⁴⁸ Evropský parlament přijal dne 12. května 2011 usnesení o situaci na Srí Lance (P7_TA-PROV(2011)0242).

5.1.5. BANGLADÉŠ Ve vztahu k Bangladéši byla hlavní prioritou EU i nadále podpora demokratických institucí, zmírnění chudoby a boj proti změně klimatu prostřednictvím programů rozvojové spolupráce, politického dialogu, a to i na nejvyšší úrovni, a úsilí o dosažení ambiciózních výsledků v rámci mezinárodních jednání o změně klimatu.

5.2. JIHOVÝCHODNÍ ASIE

5.2.1. ASEAN EU pokračovala v politickém dialogu s ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie), zejména v rámci zasedání vyšších úředníků konaného v říjnu roku 2011 ve Varšavě, které bylo zaměřeno na přípravy nadcházejícího ministerského zasedání EU/ASEAN v Bruneji (v dubnu roku 2012); ministři by měli na tomto zasedání znovu zdůraznit strategický význam vztahů mezi EU a ASEAN a posílit je prostřednictvím nového společného akčního plánu. Bylo dosaženo dalšího pokroku v ratifikaci třetího protokolu ke Smlouvě ASEAN o přátelství a spolupráci v jihovýchodní Asii signatářskými stranami; dokončení tohoto procesu (pravděpodobně do července roku 2012) umožní EU přistoupit k této smlouvě.

EU také dosáhla podstatného pokroku v jednáních o dohodách o partnerství a spolupráci s řadou zemí ASEAN, zejména s **Malajsií** a **Singapurem**. Dohody o partnerství a spolupráci s **Vietnamem** a **Filipínami** byly již parafovány. EU potvrdila strategický cíl uzavřít dohodu o volném obchodu mezi oběma regiony a nadále usilovala o dvoustranné dohody o volném obchodu se zeměmi ASEAN, přičemž dosáhla značného pokroku v jednáních s Malajsií a Singapurem a oznámila, že je připravena zahájit jednání s Vietnamem.

5.2.2. BARMA/MYANMAR Vztahy EU s Barmou/Myanmarem se během roku 2011 výrazně zintenzivnily v reakci na změny směřující k posílení demokracie v této zemi, k nimž začalo docházet po nástupu nové vlády. Při přijímání rozhodnutí Rady o obnovení omezujících opatření v dubnu roku 2011 vyslala EU signál, že bude reagovat na pozitivní kroky vlády pozastavením opatření spočívajících v zákazu cestování a zmrazení majetku pro některé členy vlády, kteří nemají žádné vazby na armádu, včetně ministra zahraničních věcí. Návštěvy zvláštního vyslance Piera Fassina a poradce ESVČ Roberta Coopera během roku pomohly zlepšit komunikaci o očekáváních EU a její vůli udržovat vztahy s novou vládou, jež se vydala cestou reforem. Řada výzev však přetrvává, včetně velkého počtu politických vězňů, kteří zůstávají ve vězení, pokračujících bojů v etnických oblastech a zpráv o vážných porušeních lidských práv ve státě Kachin mezi vládními a etnickými ozbrojenými silami.

5.3. VÝCHODNÍ ASIE

5.3.1. ČÍNA V květnu roku 2011 se v Budapešti / Gödöllő uskutečnil 2. strategický dialog EU-Čína mezi vysokou představitelkou a státním radou Taj Ping-kuem. Na tomto zasedání byl potvrzen pevný základ politického pilíře strategického partnerství EU-Čína a mezi zúčastněnými stranami proběhla podrobná výměna ohledně nejdůležitějších mezinárodních otázek, jako je Írán, Egypt, Libye a Tunisko, dále ohledně lidských práv⁴⁹, mise EUNAVFOR ATALANTA a konkrétních projektů, které budou v budoucnu rozvíjeny, například v oblasti zelených technologií.

⁴⁹ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o případu umělce Aj Wej-weje (P7_TA-PROV(2011)0157) a dne 10. března 2011 usnesení o situaci a kulturním dědictví v Kašgaru (P7_TA(2011)0100).

Ve dnech 15. až 19. května navštívil Čínu předseda Herman Van Rompuy na pozvání prezidenta Chu Ťin-tchaa. Tato návštěva svědčí o tom, že EU a Čína přikládají velký význam svému strategickému partnerství, jež vzniklo v roce 2003. Předseda Van Rompuy se dne 16. května setkal s čínským prezidentem Chu Ťin-tchaem a při této příležitosti uznali, že je důležité intenzivně spolupracovat při řešení globálních výzev, jako je globální správa a finanční stabilita. V tomto ohledu obě strany zdůraznily zásadní význam skupiny G-20 a její úlohu při zajišťování hospodářské a finanční spolupráce na celosvětové úrovni. Rovněž se shodli na tom, že na příštím summitu by měl být do struktury vztahů EU-Čína začleněn nový, třetí pilíř, zaměřený na zlepšení mezilidských kontaktů⁵⁰.

V říjnu roku 2011 navštívila Čínu vysoká představitelka. Setkala se se státním radou Taj Ping-kuem, ministrem zahraničních věcí Jang Ťie-čch'em a ministrem obrany Liang Kuang-liem; při této příležitosti jednali mimo jiné o mezinárodních výzvách (severní Afrika, Blízký východ, asijsko-tichomořská oblast), hospodářské krizi, dvoustranných vztazích a lidských právech.

Rok 2011 byl vyhlášen „Rokem mládeže EU-Čína“ Vytvořilo se tak nejen mnoho příležitostí k zintenzivnění našich vztahů zaměřením na akce a výměny pro mladé lidi, ale zároveň byl zdůrazněn význam zaměření na mezilidské kontakty s cílem výrazněji zlepšit vzájemné porozumění.

⁵⁰ 14. summit EU-Čína, který se měl původně konat dne 25. října v Tchien-ťinu, byl odložen z důvodu mimořádných zasedání Evropské rady a hlav států nebo předsedů vlád zemí eurozóny. Nakonec se uskutečnil dne 14. února 2012 v Pekingu.

5.3.2. JAPONSKO 20. summit EU-Japonsko se v květnu roku 2011 konal ve stínu trojí katastrofy (zemětřesení, tsunami a jaderná havárie), která Japonsko zasáhla dne 11. března⁵¹. Také v březnu EU aktivovala svůj systém reakce na krizi, aby pomohla řešit humanitární dopady katastrofy. EU a Japonsko potvrdily svou vůli posílit všechny aspekty dvoustranných vztahů a zahájily proces za účelem uzavření dvou souběžných a vzájemně se doplňujících dohod: komplexní dohody upravující politickou, globální a odvětvovou spolupráci a ambiciózní dohody o volném obchodu⁵². Summit stanovil zásady pro konkrétní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti, energetiky a zvládání katastrof. Umožnil podrobné jednání s Japonskem o světové ekonomice, změně klimatu a energetice, jakož i o regionálních otázkách, jako je proces transformace na Blízkém východě a v severní Africe. EU vyzvala k užšímu partnerství v oblasti řešení krizí, letectví a družicové navigace. V roce 2011 pokračovala spolupráce v oblasti námořní bezpečnosti a boje proti pirátství při pobřeží Somálska a v Adenském zálivu. Japonsko přispělo k mechanismu Evropské unie PEGASE na podporu úsilí o vybudování palestinského státu.

V listopadu roku 2011 Japonsko navštívila vysoká představitelka. Jednala o dvoustranných vztazích a mezinárodních výzvách v oblasti míru a bezpečnosti a navštívila prefekturu Mijagi, aby vyjádřila solidaritu EU s obyvateli jedné z oblastí, které zemětřesení a tsunami zasáhly nejhůře, a jakož i důvěru v úsilí o obnovu.

⁵¹ Evropský parlament přijal dne 24. března 2011 usnesení o situaci v Japonsku, zejména o stavu pohotovosti v jaderných elektrárnách ([P7_TA-PROV\(2011\)0118](#)).

⁵² Evropský parlament přijal dne 11. května 2011 usnesení o obchodních vztazích mezi EU a Japonskem ([P7_TA-PROV\(2011\)0225](#)).

5.3.3. KOREJSKÁ REPUBLIKA V souladu s rozhodnutím z posledního summitu, který se konal v říjnu roku 2010, o vytvoření strategického partnerství usilovaly EU a Korejská republika o rozšíření a prohloubení vzájemných vztahů v celé řadě oblastí. Během prvního politického dialogu na vysoké úrovni (politických ředitelů) v listopadu roku 2011 obě strany zintenzivnily vzájemný politický dialog a stanovily oblasti užší spolupráce, pokud jde o zahraniční politiku a bezpečnostní otázky, včetně boje proti pirátství, procesu transformace v Libyi, prosazování lidských práv a rozvojové spolupráce. Byla také posílena spolupráce v oblasti změny klimatu, zeleného růstu, vzdělávání a inovací. Institucionální základ nového partnerství byl upevněn prozatímním prováděním dohody o volném obchodu⁵³ od 1. července a pokrokem dosaženým v ratifikaci rozšířené rámcové dohody, která byla podepsána v květnu roku 2010.

5.3.4. KOREJSKÁ LIDOVĚ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA EU pokračovala ve své politice kritické angažovanosti vůči Korejské lidově demokratické republice (KLDR) a v podpoře mezinárodního úsilí o zajištění míru a stability na bezjaderném Korejském poloostrově. EU byla nadále vážně znepokojena vnějšími činnostmi KLDR v oblasti šíření. V prosinci roku 2011 proto vůči KLDR posílila sankce související se zbraněmi hromadného ničení tím, že platnost omezujících opatření rozšířila na další osoby a subjekty. EU zintenzivnila konzultace se svými mezinárodními partnery, pokud jde o širší otázku stability Korejského poloostrova. U příležitosti úmrtí Kim Čong-ila v prosinci roku 2011 vydala vysoká představitelka prohlášení, v němž vyzvala nové vedení, aby usilovalo o zlepšení situace v zemi, a uvedla, že EU je připravena za tímto účelem spolupracovat s mezinárodními partnery i KLDR.

⁵³ Evropský parlament přijal dne 17. ledna 2011 legislativní usnesení k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Korejskou republikou na straně druhé (P7_TA(2011)0063).

5.3.5. MONGOLSKO EU a Mongolsko v roce 2011 využily 20. výročí svých diplomatických vztahů k dalšímu prohloubení spolupráce. Ačkoli zatím nebyla podepsána dohoda o partnerství a spolupráci, která byla parafována v prosinci roku 2010, obě strany nadále zintenzivňovaly spolupráci v oblastech jako budování kapacit veřejného sektoru, správa věcí veřejných a právní stát, přijímání norem a standardů EU, odborné vzdělávání a příprava a rozvoj malých a středních podniků. EU také vyjádřila velký zájem napomáhat Mongolsku v otázkách řízení souvisejících s rychle se rozvíjejícím těžebním odvětvím.

5.4. TICHOMOŘÍ

5.4.1. AUSTRÁLIE a NOVÝ ZÉLAND V roce 2011 bylo učiněno několik důležitých kroků k rozvoji ještě pevnějších a dynamičtějších vztahů s Austrálií a Novým Zélandem. V září roku 2011 obě země navštívil předseda José Manuel Barroso. Při pobytu na Novém Zélandu se rovněž zúčastnil zasedání Fóra tichomořských ostrovů.

Koncem října roku 2011 navštívila Austrálii vysoká představitelka. Jako zvláštní host se především v australském Perthu zúčastnila zasedání předsedů vlád zemí Britského společenství národů, v jehož rámci proběhlo několik dvoustranných jednání, včetně konzultací na ministerské úrovni s ministrem zahraničních věcí Nového Zélandu. Při této příležitosti bylo dosaženo dohody, že bude vznesena žádost o pověření k jednání o rámcové dohodě za účelem prohloubení dvoustranných vztahů. Dne 31. října byla v Canbeře zahájena jednání o rámcové dohodě, která bude základem pro rozšíření praktické spolupráce a společné činnosti v oblastech jako zahraniční věci a bezpečnost, rozvojová pomoc, výzkum a inovace, vzdělávání a změna klimatu. Bylo také dohodnuto, že budou zahájena jednání o dohodě o řešení krizí.

5.4.2. FIDŽI EU nadále podrobně sledovala politickou situaci na Fidži a rozhodla se pozměnit a prodloužit tzv. vhodná opatření (podle článku 96 dohody z Cotonou a článku 37 nástroje pro rozvojovou spolupráci) vzhledem k tomu, že nedošlo k pozitivnímu vývoji v oblastech dodržování demokratických zásad, právního státu a lidských práv a základních svobod (závazek dohodnutý s Fidži v roce 2007). Zatímco rozvojová spolupráce s Fidži je tak až na několik výjimek nadále pozastavena, rozhodnutí Rady dává možnost obnovit poskytování cílené pomoci ohroženým společnostem mimo vládní kanály.

6. AFRIKA

V roce 2011 došlo ke vzniku nového státu **Jižního Súdánu**, upevnění demokracie v řadě zemí prostřednictvím věrohodných voleb a efektivní africké a mezinárodní reakce na povolební krizi v Pobřeží slonoviny. Pokrok však nebyl vyrovnaný ve všech oblastech a nadále přetrvávají obrovské výzvy. Za tímto účelem EU zahájila několik iniciativ s cílem posílit soudržnost a účinnost mnohostranného zapojení EU v oblasti Sahelu, v Súdánu a Jižním Súdánu, a zejména v oblasti Afrického rohu.

EU byla i v roce 2011 odhodlána posilovat partnerství s Afrikou a úlohu **Africké unie** (AU) v zájmu podpory míru a prosperity na tomto kontinentu. Dokladem přidané hodnoty našeho politického dialogu byla koordinace během krize v Libyi ve spolupráci s AU v rámci Káhirske skupiny a kontaktní skupiny pro Libyi. Pozitivním krokem k rozšíření naší spolupráce ve prospěch míru a bezpečnosti bylo také čtvrté společné poradní zasedání Politických a bezpečnostních výborů EU a AU, které se konalo v květnu roku 2011 v Addis Abebě. Vodítkem pro naši spolupráci, zejména pro provádění druhého akčního plánu (2011–2013), který byl přijat na posledním summitu (v listopadu roku 2010), byl nadále rámec společné strategie Afrika-EU.

V souvislosti s mírem a bezpečností bylo přijetím plánu na období let 2011–2014 dosaženo pokroku v zajištění akceschopnosti africké struktury pro mír a bezpečnost. Byl zahájen nový výcvikový cyklus s cílem vyhodnotit schopnost AU a regionálních hospodářských společenství provádět operace na podporu míru. V oblasti demokratické správy věcí veřejných a lidských práv zřídily EU a AU dvě pracovní skupiny v zájmu posílení dialogu o otázkách souvisejících se správou přírodních zdrojů (také během konfliktu a po jeho ukončení) a svobodou projevu (včetně otázky médií jako prostředku k prosazování demokratické změny). Projevem úsilí EU o koordinaci postojů s AU v rámci mezinárodních fór bylo dne 12. února vydání společného prohlášení u příležitosti Mezinárodního dne proti využívání dětských vojáků. Dne 1. listopadu 2011 byl zvláštním zástupcem EU při Africké unii jmenován Gary Quince.

Na podporu správy věcí veřejných vyslala EU **šest volebních pozorovatelských misí** do subsaharské Afriky (Niger, Uganda, Nigérie, Zambie, Čad a Demokratická republika Kongo) a čtyři mise odborníků (Benin, Libérie, Pobřeží slonoviny a Středoafriická republika). EU bude v dialogu s příslušnými vládami aktivně zajišťovat opatření navazující na doporučení volebních pozorovatelských misí.

6.1. ZÁPADNÍ AFRIKA

6.1.1. SAHEL V březnu roku 2011 byla Radě pro zahraniční věci předložena strategie EU na podporu bezpečnosti a rozvoje v oblasti Sahelu, která je jedním z nejchudších regionů světa. Oblast Sahelu čelí mnoha vzájemně souvisejícím výzvám: extrémní chudobě, účinkům změny klimatu, častým potravinovým krizím, rychlému růstu počtu obyvatel, nestabilní správě věcí veřejných, korupci, nevyřešeným vnitřním napětím, riziku násilného extremismu a radikalizace, nedovolenému obchodování a hrozbám souvisejícím s terorismem. V málokteré oblasti je očividnější vzájemná provázanost mezi bezpečností a rozvojem.

Strategie byla v počáteční fázi primárně zaměřena na čtyři oblasti činnosti v Mali, Mauritánii a Nigeru: i) rozvoj, řádnou správu věcí veřejných a řešení interních konfliktů; ii) politickou a diplomatickou oblast; iii) bezpečnost a právní stát; iv) potírání násilného extremismu. Na základě stávajících národních, dvoustranných a mnohostranných závazků EU úzce spolupracovala se zeměmi regionu, občanskou společností i regionálními a mezinárodními subjekty s cílem bojovat proti prvotním příčinám chudoby. EU nabízí podporu v oblasti hospodářského rozvoje, řádné správy věcí veřejných a lepšího přístupu místního obyvatelstva ke klíčové infrastruktuře a základním službám. Byl jmenován vrchní koordinátor pro oblast Sahelu Manuel Lopez Blanco a Rada potvrdila své odhodlání řešit v oblasti Sahelu bezpečnostní výzvy, mimo jiné zapojením SBOP do posílení regionálních bezpečnostních kapacit.

6.1.2. POBŘEŽÍ SLONOVINY Ve vztahu k Pobřeží slonoviny⁵⁴ vyjádřila EU pevnou podporu zákonně zvolenému prezidentu Alassanu Ouattarovi prostřednictvím diplomatických opatření a přijetím autonomních omezujících opatření EU, doplňujících sankce OSN, a postavila se tak proti příznivcům protizákonného režimu Laurenta Gbagba. Po pádu tohoto režimu v dubnu roku 2011 přijala EU neprodleně opatření na podporu stabilizace po skončení krize. Omezující opatření byla postupně zrušena a byla opětovně zahájena rozvojová spolupráce. Dne 23. listopadu přicestoval prezident Ouattara na oficiální návštěvu do Bruselu, během níž se setkal s předsedy Van Rompuyem a Barrosem. Při této příležitosti EU znovu zopakovala, že podporuje návrat demokracie na Pobřeží slonoviny, a vyzvala prezidenta Outtara k zajištění nestranné justice, usmíření a reformy bezpečnostního sektoru, které jsou předpokladem udržitelného míru a stability.

⁵⁴ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o situaci v Pobřeží slonoviny (P7_TA-PROV(2011)0152).

6.1.3. NIGÉRIE Nigérie pokračovala v upevňování demokracie uspořádáním prezidentských voleb v dubnu roku 2011, které byly považovány za nejspravedlivější od návratu této země k demokracii a byly monitorovány volební pozorovatelskou misí EU. V roce 2011 se však také jako závažný bezpečnostní problém znovu objevilo násilné extrémistické hnutí Boko Haram, které spáchalo řadu teroristických útoků proti státním orgánům, křesťanům a umírněným muslimům; vysoká představitelka tyto útoky odsoudila.

6.1.4. NIGER V Nigeru byly v červnu roku 2011 v návaznosti na příkladný přechod k demokracii uzavřeny konzultace podle článku 96 dohody z Cotonou a v plném rozsahu byla obnovena rozvojová spolupráce EU.

6.1.5. GUINEA-KONAKRY Vzhledem k pokroku v přechodu k demokracii, zejména prostřednictvím uspořádání demokratických prezidentských voleb v roce 2010, zmírnila EU ve vztahu ke Guineji-Konakry podmínky pro obnovení spolupráce a zrušila s výjimkou 5 osob sankce vůči všem osobám, o nichž se předpokládá, že nesou odpovědnost za násilné události ze září roku 2009.

6.2. VÝCHODNÍ AFRIKA

6.2.1. AFRICKÝ ROH V listopadu roku 2011 přijala EU strategický rámec, v němž vyzdvihla význam, který přikládá svým vztahům se zeměmi Afrického rohu, a rozsah angažovanosti v politické, bezpečnostní, rozvojové a humanitární oblasti⁵⁵, a jenž dále rozvíjí práci vykonanou vysokou představitelkou v roce 2010, především pokud jde o pirátství.

⁵⁵ Evropský parlament přijal dne 15. září 2011 usnesení o hladomoru ve východní Africe (P7_TA-PROV(2011)0389).

Stabilita v oblasti Afrického rohu je strategickým zájmem EU. Situace nekontrolované, politicky opomíjené a hospodářsky marginalizované oblasti Afrického rohu nemá dopad jen na země regionu, ale i na stabilitu a bezpečnost EU. Ve strategickém rámci je proto uznána potřeba zabývat se souvislostmi mezi nedostatky v bezpečnosti, chudobou a správou věcí veřejných a stanoven komplexní přístup, který zajišťuje koordinaci mnohostranného zapojení EU v regionu.

Rámec vymezuje pět zastřešujících cílů: hlavním záměrem úsilí je přispívat k míru a bezpečnosti (činnosti EU v Somálsku, Súdánu a Jižním Súdánu jsou stěžejním prvkem tohoto úsilí), ale také odvrátit další konflikty v regionu; zmírňovat dopady nestability v regionu, jako je pirátství a terorismus; napomáhat vybudování demokratických státních struktur s jasným vymezením odpovědnosti; podporovat rozvoj a hospodářský růst; podporovat regionální spolupráci, zejména prostřednictvím Mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD), mezi jehož členy je osm států z oblasti Afrického rohu (Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Keňa, Somálsko, Jižní Súdán, Súdán a Uganda). V zájmu co největšího dopadu bude EU při uplatňování tohoto komplexního přístupu využívat všechny své nástroje. Na podporu provádění jmenovala EU v prosinci roku 2011 prvního zvláštního zástupce EU Alexandera Rondose, jehož mandát je v počáteční fázi zaměřen na Somálsko, regionální rozměr somálského konfliktu a pirátství.

Koncem roku 2011 začaly členské státy jednat o prodloužení mandátu **operace pro boj proti pirátství EUNAVFOR Atalanta** do prosince roku 2014. Tato operace umožnila bezpečné dodávky potravinové pomoci zajišťované plavidly Světového potravinového programu, neboť poskytla doprovod více než 120 obchodním lodím plujících do somálského Mogadiša. Chránila také podobný počet ohrožených plavidel, které dopravovaly dodávky operaci AU na podporu míru AMISOM.

Celková míra pirátských aktivit v regionu zůstává sice vysoká a má vážný dopad na mezinárodní obchod, operace EUNAVFOR zaměřená na boj proti pirátství však byla úspěšná ve snižování rozsahu pirátství u pobřeží Somálska. V roce 2011 se snížil počet unesených lodí a zdařilých útoků, což lze částečně přičíst účinnější taktice EUNAVFOR, která v roce 2011 podnikla celkem 75 intervencí.

Na základě dohod se Seychelami a s Keňou o předávání osob podezřelých z pirátství bylo od zahájení operace k trestnímu stíhání předáno 22 osob na Seychely a 79 osob do Keni. EU souběžně spolupracovala s Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) při poskytování podpory seychelskému systému soudnictví v rámci nástroje stability. Dále uzavřela dohodu o předávání osob podezřelých z pirátství s Mauriciem a zahájila jednání o obdobné dohodě s Tanzanií.

V rámci komplexního přístupu k boji proti pirátství rozhodla Rada v prosinci roku 2011 o zahájení mise SBOP zaměřené na budování regionální námořní kapacity (EUCAP Nestor). Tato mise bude posilovat námořní kapacity v pěti zemích regionu a podporovat reakci na pirátství v Somálsku v souladu se zásadami právního státu.

V červenci roku 2011 Rada souhlasila s prodloužením a změnou zaměření mandátu výcvikové mise EU (EUTM Somalia), která podporuje výcvik somálských bezpečnostních sil v Ugandě. Tato vojenská mise EU byla nadále prováděna za úzké koordinace s partnery, včetně prozatímní federální vlády (Somálsko), Ugandy, Africké unie, OSN a USA. EUTM je významným prvkem komplexního zapojení EU na podporu Somálska.

V rámci tohoto druhého mandátu se EUTM zaměří na rozvoj velení a řízení a schopnost vlastního výcviku somálských bezpečnostních sil tím, že bude poskytovat výcvik nižším důstojníkům, poddůstojníkům, specialistům a školitelům. Nový mandát bude zahrnovat dva šestiměsíční výcvikové cykly a očekává se, že bude splněn do konce roku 2012. Současně ESVČ monitorovala opětovné začleňování a zaměstnávání vojáků, kteří byli vycvičeni v době prvního mandátu, a výsledky byly plně uspokojivé. Tito vojáci přispěli k rozšíření území kontrolovaného prozatímní federální vládou a misí AMISOM v Mogadišu. EU i nadále poskytovala misi AMISOM finanční podporu.

V prosinci roku 2011 souhlasila Rada s urychlením plánování za účelem aktivace operačního střediska pro operace v oblasti Afrického rohu.

6.2.2. SÚDÁN / JIŽNÍ SÚDÁN Vyhlášení nezávislosti Jižního Súdánu⁵⁶ v červenci roku 2011 bylo milníkem v provádění súdánské souhrnné mírové dohody. Kromě otevření nové delegace EU v Jubě začala EU uplatňovat komplexní přístup k Súdánu i Jižnímu Súdánu. Navzdory optimismu, kterým se vyznačoval slavnostní ceremoniál vyhlášení nezávislosti, jehož se zúčastnila i vysoká představitelka, však v druhé polovině roku mezi oběma státy došlo ke znepokojivému zhoršení vztahů. EU je nadále znepokojena nedostatkem pokroku při řešení stále otevřených otázek mezi Súdánem a Jižním Súdánem, které souvisejí se souhrnnou mírovou dohodou a rozdělením země. EU nadále věnovala zvláštní pozornost bezpečnostní situaci a následným humanitárním krizím v oblasti Modrého Nilu, v Jižním Kordofánu⁵⁷ a v Abyei.

⁵⁶ Evropský parlament přijal dne 9. června 2011 usnesení o Súdánu a Jižním Súdánu: situace po referendu konaném v roce 2011 (P7_TA-PROV(2011)0267).

⁵⁷ Evropský parlament přijal dne 15. září 2011 usnesení o Súdánu: situace v Jižním Kordofánu a vypuknutí bojů ve státě Modrý Nil (P7_TA-PROV(2011)0393).

Na podporu procesu provádění souhrnné mírové dohody, včetně uspořádání pokojného referenda o sebeurčení obyvatel Jižního Súdánu, se společně s dalšími mezinárodními partnery aktivně angažovala zvláštní zástupkyně EU pro Súdán Rosalind Marsdenová. Usilovala také o vyřešení konfliktů v Dárfúru, Jižním Kordofánu a oblasti Modrého Nilu.

V zájmu zamezení dalšímu zhoršování sporu o vodu z Nilu vyzvala EU země **povodí Nilu**, aby nadále spolupracovaly za účelem udržitelného a vzájemně prospěšného hospodaření s vodou z Nilu.

6.2.3. MADAGASKAR Madagaskar⁵⁸ byl i nadále zemí, pro niž se uplatňují opatření podle článku 96 dohody z Cotonou. Díky pozitivnímu politickému vývoji (podpis plánu, který zprostředkovalo Jihoafrické společenství pro rozvoj (SADC)) však byla příslušná platná opatření v prosinci roku 2011 pozměněna, což EU umožnilo vyjádřit svou podmíněnou podporu probíhajícímu transformačnímu procesu.

6.3. STŘEDNÍ AFRIKA

6.3.1. DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA KONGO (DRK) Důležitou událostí v oblasti **Velkých jezer** v roce 2011 bylo uspořádání prezidentských a legislativních voleb v Demokratické republice Kongo. Vysoká představitelka vydala v listopadu a prosinci roku 2011 čtyři prohlášení, v nichž vyjádřila vážné znepokojení nad volebním procesem a odsoudila nesrovnalosti, násilí a porušování lidských práv⁵⁹. EU otevřeně kritizovala závažné nedostatky, absenci transparentnosti při sčítání hlasů a vyhlášení výsledků, které negativně ovlivnily důvěru ve volební proces. V říjnu roku 2011 jmenovala vysoká představitelka vrchním koordinátorem pro oblast Velkých jezer Koena Vervaekeho.

⁵⁸ Evropský parlament přijal dne 9. června 2011 usnesení o situaci na Madagaskaru (P7_TA-PROV(2011)0270).

⁵⁹ Evropský parlament přijal dne 7. července 2011 usnesení o Konžské demokratické republice a hromadném znásilňování v provincii Jižní Kivu (P7_TA-PROV(2011)0340).

V Demokratické republice Kongo probíhají dvě mise SBOP na podporu reformy bezpečnostního sektoru: EUSEC RD Congo a EUPOL RD Congo.

Mandát EUSEC RD Congo byl v roce 2010 prodloužen do září roku 2012. Mise je nápomocna konžským orgánům v reformě obrany na strategické úrovni a v oblasti administrativy a řízení lidských zdrojů, vojenského vzdělávání, logistiky, lidských práv a civilně-vojenské spolupráce. EUSEC poskytuje přímo konžským orgánům vojenské poradenství a prostřednictvím projektů na místě přispívá k těmto cílům.

V roce 2011 pomáhala EUSEC konžským orgánům s distribucí vojenských knížek po celé zemi a nadále asistuje v řízení lidských zdrojů a v administrativních a finančních záležitostech. Jedním z hlavních úkolů konžských orgánů v nadcházejícím období je provádění zákona o organizaci konžské armády ze srpna roku 2011. EUSEC je do tohoto procesu přímo zapojena.

EUPOL RD Congo v roce 2011 nadále podporovala reformu bezpečnostního sektoru v oblasti policejní práce a v oblasti rozhraní mezi policií a justicí prostřednictvím monitorování, odborného vedení a poradenství a napomáhala konžským orgánům při provádění akčního plánu pro policii a souvisejícího legislativního rámce. Přispívala k místnímu i mezinárodnímu úsilí o posílení schopností národních policejních sil a budování kapacit a rovněž o zlepšení součinnosti mezi národními policejními silami a širším systémem trestního soudnictví. Mandát mise EUPOL byl v roce 2011 prodloužen do září roku 2012.

6.3.2. STŘEDOAFRICKÁ REPUBLIKA Situace ve Středoafrické republice byla i nadále nestabilní poté, co po všeobecných volbách v roce 2011 došlo k omezení politického prostoru. Tyto události vedly k ještě výraznějšímu zapojení EU formou posíleného politického dialogu s orgány této země. EU se nadále soustředila na pokračování procesu národního usmíření a upevňování míru v zemi, mimo jiné podporou africké mise na budování míru ve Středoafrické republice (MICOPAX) pod vedením Hospodářského společenství států střední Afriky (ECCAS).

6.4. JIŽNÍ AFRIKA

6.4.1. JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA Čtvrtý výroční summit Jihoafrické republiky a Evropské unie, konaný v září roku 2011, probíhal ve znamení prohlubování strategického partnerství, přičemž bylo dosaženo znatelného pokroku, pokud jde o obchodní jednání o dohodě o hospodářském partnerství mezi SADC (Jihoafrické společenství pro rozvoj) a EU, otázku Zimbabwe a dosažení výraznější vzájemné shody v otázce Libye. Summit zhodnotil a uvítal pokrok dosažený v provádění partnerství prostřednictvím společného akčního plánu a politických dialogů na vysoké úrovni, které se uskutečnily během roku, včetně třetího zasedání s Jihoafrickou republikou na úrovni Politického a bezpečnostního výboru, konaného v červnu v Pretorii.

6.4.2. ZIMBABWE Pokud jde o Zimbabwe⁶⁰, hrála EU vedoucí úlohu v úsilí o dosažení konsenzu mezi členy kimberleyského procesu ohledně těžby diamantů z naleziště v Marange a v listopadu roku 2011 zajistila dohodu potvrzující příslušné zásady a cíle. Vysoká představitelka vydala prohlášení, v němž tento pozitivní výsledek uvítala nejen s ohledem na kimberleyský proces, ale i na zimbabwský lid, neboť zvyšuje transparentnost tak, aby obyvatelstvo mohlo mít prospěch z příjmů plynoucích z vývozu přírodních zdrojů. V reakci na významný pokrok dosažený v řešení hospodářské krize a v zajišťování základních sociálních služeb EU v souvislosti s procesem obnovení vztahů se Zimbabwe vyňala 35 jmen ze seznamu osob, na něž se vztahuje zákaz vydávání víz a zmrazení majetku. EU vyjádřila ochotu přezkoumat zbývající opatření s ohledem na konkrétní pokrok, kterého bude dosaženo při provádění všeobecné politické dohody a přípravě věrohodných voleb.

6.4.3. ZAMBIE Prezidentské a parlamentní volby v Zambii byly zorganizovány transparentním a věrohodným způsobem a vedly k úspěšnému předání moci, které se stalo pozitivním příkladem pro celý region. EU volební proces monitorovala prostřednictvím volební pozorovatelské mise.

7. AMERIKA

7.1. SEVERNÍ AMERIKA

7.1.1. SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ (USA) USA zůstávají pro EU klíčovým partnerem. Po celý rok 2011 bylo dále posilováno strategické partnerství mezi EU a USA. Vysoká představitelka byla v častém a úzkém kontaktu s ministryní zahraničí Hillary Clintonovou. Pravidelně se také setkávala s poradcem pro národní bezpečnost USA Tomem Donilonem.

⁶⁰ Evropský parlament přijal dne 7. dubna 2011 usnesení o Zimbabwe (P7_TA-PROV(2011)0159).

Summit EU-USA⁶¹ konaný dne 28. listopadu ve Washingtonu se soustředil na zaměstnanost a růst, globální výzvy, bezpečnost našich občanů a zahraniční politiku. Jako jednu z hlavních hospodářských výzev a klíčových oblastí pro spolupráci mezi EU a USA v současné hospodářské situaci zdůraznil růst a zaměstnanost a pro tuto otázku zřídil pracovní skupinu EU-USA na vysoké úrovni. Byl uvítán pokrok, jehož dosáhla pracovní skupina EU-USA pro problematiku kybernetické bezpečnosti a kyberkriminality. Byl také zdůrazněn význam Transatlantické hospodářské rady, která zasedala dne 29. listopadu, a byla vyzdvížena její úloha při stimulaci obchodu a vytváření pracovních míst. Summitu předcházelo ministerské zasedání Rady pro energetiku EU-USA, jemuž spolupředsedaly vysoká představitelka a ministryně zahraniční Hillary Clintonová a které dále zintenzivnilo spolupráci EU-USA v oblasti energetické bezpečnosti.

Pro rok 2011 byla charakteristická pevná a účinná spolupráce mezi EU a USA v oblasti zahraniční politiky. Soustředila se na regiony v bezprostředním sousedství EU a na Blízký východ, kde se velmi aktivně angažovala vysoká představitelka s ESVČ. EU a USA úzce koordinovaly své plány na pomoc reformnímu procesu v severní Africe a na Blízkém východě, v souvislosti s politickou a humanitární situací v Libyi a s omezujícími opatřeními vůči Libyi, Sýrii a Íránu. Kromě toho probíhal věcný dialog o dlouhodobém výhledu pro tento region. Úzce spolupracovaly s Kvartetem pro Blízký východ. Společně se rovněž angažovaly na vysoké úrovni na Ukrajině, v Bělorusku a na Balkáně. Na všech úrovních proběhla celá řada zasedání v rámci politického dialogu.

⁶¹ Evropský parlament přijal dne 17. listopadu 2011 usnesení o summitu EU a USA a Transatlantické hospodářské radě (P7_TA(2011)0510).

Již přínosná spolupráce v oblasti řešení krizí byla v roce 2011 dále rozšířena dne 18. května 2011 podpisem rámcové dohody o účasti, která usnadní zapojení USA do misí a operací SBOP. USA se aktivně podílely na operacích SBOP pro řešení krizí, zejména v Kosovu (EULEX) a v Demokratické republice Kongo (EUSEC a EUPOL RD Congo). Rovněž je třeba zmínit vynikající spolupráci námořních sil v Indickém oceánu (CTF 151 a Atalanta).

7.1.2. KANADA Vztahy mezi EU a Kanadou se v roce 2011 vyznačovaly řadou významných jednání, zejména jednání o rozšíření rámcové dohody z roku 1976, které obě strany chtějí dokončit v roce 2012, a o komplexní hospodářské a obchodní dohodě⁶². Nové dohoda o strategickém partnerství bude právně závazným nástrojem, který bude zahrnovat ustanovení o politických dialozích, společné závazky a společné hodnoty v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu či ustanovení o nešíření, podpoře Mezinárodního trestního soudu a boji proti terorismu. Kromě jiných oblastí spolupráce bude také vymezovat již existující spolupráci v otázkách mezinárodního míru a bezpečnosti.

EU v roce 2011 pokračovala v rozsáhlém programu politického dialogu s Kanadou. Vysoká představitelka se několikrát setkala s kanadským ministrem zahraničních věcí a udržovala s ním pravidelný kontakt. Kanada nadále přispívala k misím EU v rámci SBOP v Afghánistánu a na palestinských územích a účastnila se volebních pozorovatelských misí EU v Tunisku, Demokratické republice Kongo, Nigeru a Súdánu⁶³. Probíhala intenzivní spolupráce v souvislosti s otázkami, jako jsou sankce vůči Íránu a Sýrii, a účinná koordinace v důsledku „arabského jara“ v Tunisku, Egyptě a Libyi. Bylo uskutečněno velké množství zasedání v rámci politického dialogu.

⁶² Evropský parlament přijal dne 8. června 2011 usnesení o obchodních vztazích mezi EU a Kanadou (P7_TA-PROV(2011)0257).

⁶³ EU, Kanada a belgická vláda spolupořádaly v únoru roku 2011 v Bruselu konferenci s názvem „Haiti, rok po zemětřesení“, která byla věnována úzké koordinaci na místě a úvahám o dalším postupu.

7.2. JIŽNÍ AMERIKA

MNOHOSTRANNÉ VZTAHY

7.2.1. LATINSKÁ AMERIKA A KARIBIK V roce 2011 došlo k dalšímu posilování politických vztahů s Latinskou Amerikou a Karibikem (LAK). Bylo dosaženo pokroku v realizaci výsledků summitu konaného v roce 2010 v Madridu: byla parafována dohoda o přidružení se Střední Amerikou a obchodní dohoda s Kolumbií a Peru. Uskutečnila se čtyři kola jednání o dohodě o přidružení EU-Mercosur, která vedla ke značnému pokroku. V listopadu roku 2011 bylo v Hamburku otevřeno hlavní sídlo Nadace EU-LAK; zvláště účinným nástrojem pro podporu investic v regionu se ukázala být latinskoamerická investiční facilitata. Pokračovalo provádění madridského akčního plánu.

V roce 2011 začaly **přípravy nadcházejícího summitu EU-LAK**, který se má konat v lednu roku 2013 v Santiagu de Chile. Summit bude mít zvláště případné téma: „*Aliance pro udržitelný rozvoj: Podpora investic sociální a environmentální kvality*“. V lednu, dubnu a říjnu roku 2011 se za účelem přípravy tohoto summitu uskutečnila tři zasedání vyšších úředníků EU-LAK.

Významnou otázkou pro region LAK byla i nadále bezpečnost. Byly zahájeny „*ad hoc*“ dialogy o otázkách bezpečnosti s Mexikem a Střední Amerikou. Pevnou politickou podporu EU měla středoamerická bezpečnostní strategie, která byla v červnu roku 2011 předložena na mezinárodní konferenci v Guatemale. EU byla aktivně zapojena do následných opatření prostřednictvím mechanismu tzv. „skupiny přátel“. Uskutečnilo se několik zasedání v rámci mechanismu EU/LAK v oblasti drog. Zálžitosti související s bezpečností byly také klíčovým tématem politických konzultací věnovaných LAK, které byly vedeny s Ruskem, Kanadou a USA. Prostřednictvím zasedání na vysoké úrovni i spíše technických zasedání pokračoval strukturovaný dialog EU-LAK o migraci.

7.2.2. EVROPSKO-LATINSKOAMERICKÉ PARLAMENTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

(EUROLAT) EUROLAT přispělo významným způsobem k vymezení politiky, pokud jde o region, i ke sledování vývoje. V dubnu roku 2011 zasedal v Cartageně de Indias (Kolumbie) výkonný výbor EUROLAT, jehož úkolem byla zejména příprava V. plenárního zasedání EUROLAT, konaného v květnu roku 2011 v Montevideu. V květnu (bezprostředně po plenárním zasedání) a v listopadu (v Bruselu) se konala zasedání výkonného výboru a výborů EUROLAT. Na listopadovém zasedání vystoupila i vysoká představitelka, což se v EUROLAT setkalo se značným ohlasem.

7.2.3. CARIFORUM Vztahy s **karibskou oblastí** byly v roce 2011 ve znamení činností navazujících na celou řadu iniciativ, které byly zahájeny v roce 2010. Jednou z priorit bylo nadále pokračování a posilování politického dialogu s tímto regionem (na rok 2012 je plánováno zasedání v rámci politického dialogu EU-Cariforum na úrovni vyšších úředníků). Závěrečný návrh společné strategie EU-Karibik, jehož vypracování bylo zahájeno na summitu EU-CARIFORUM v roce 2010, byl připraven k finalizaci v institucích a očekává se, že provádění strategie začne v roce 2012⁶⁴.

DVOUSTRANNÉ VZTAHY

7.2.4. BRAZÍLIE Pátý summit EU-Brazílie, který se konal v říjnu v Bruselu, potvrdil pevnost strategických vztahů mezi EU a Brazílií a soustředil se na vztahy EU-Brazílie⁶⁵, mezinárodní hospodářskou situaci, změnu klimatu, energetiku a jednání EU-Mercosur o dohodě o přidružení.

⁶⁴ V oblasti obchodu a spolupráce se zintenzivnilo provádění dohody o hospodářském partnerství díky organizaci Výboru pro obchod a rozvoj, zřízení prováděcích útvarů a konzultaci s členskými státy EU ohledně optimalizace dopadu dohody. Zahájený regionální proces hodnocení v polovině období potvrdil, že je důležité zachovat prioritní oblast regionální integrace, a doložil, že karibská oblast stojí v čele regionů AKT, pokud jde o míru závazků v rámci regionálního finančního přidělu z 10. Evropského rozvojového fondu (ERF). Výbor ERF schválil dlouho očekávaný karibský svěřenecký fond pro infrastrukturu ve formě karibské investiční facility, která bude spuštěna v roce 2012.

⁶⁵ Evropský parlament přijal dne 20. ledna 2011 usnesení o Brazílii: vydání Cesareho Battistiho (P7_TA(2011)0027).

Ke zvláště významným výsledkům náleží dohoda o půjčce ve výši 500 milionů EUR mezi Evropskou investiční bankou (EIB) a *Banco Nacional de Desenvolvimento Economico e Social* (BNDES) pro účely projektů týkajících se energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, podpis společného programu v oblasti kultury na období let 2011–2014 a podpis tří prohlášení o záměru, jejichž cílem je usnadnění cestovního ruchu mezi EU a Brazílií, zavedení strukturovaného dialogu o politice pro oblast vesmíru a posílení vědecké spolupráce mezi Společným výzkumným střediskem Evropské komise a brazilským ministerstvem pro vědu, technologie a inovace.

V zájmu zlepšení spolupráce ve dvoustranných a mezinárodních otázkách byl ustaven politický dialog na úrovni politických ředitelů. První zasedání se konalo v květnu roku 2011 v Bruselu.

7.2.5. MEXIKO Vztahy s Mexikem, jedním z našich strategických partnerů, se v roce 2011 prohloubily. Během roku došlo k posílení koordinace na podporu společných postojů k otázkám, jako je změna klimatu a šíření demokracie. V březnu roku 2011 se uskutečnilo druhé zasedání v rámci dvoustranného dialogu na vysoké úrovni o lidských právech, které se zaměřilo zejména na vnitřní situaci v Mexiku a reformy prováděné federální vládou v souladu s mezinárodními závazky. V říjnu roku 2011 se konalo zasedání smíšeného výboru s Mexikem s cílem přezkoumat provádění všeobecné dohody a strategického partnerství.

7.2.6. KUBA V únoru se v Bruselu uskutečnilo šesté zasedání v rámci politického dialogu EU-Kuba. Byly projednávány otázky lidských práv a mezinárodní agenda, zejména změna klimatu. Pokračovala reflexe o budoucnosti vztahů mezi EU a Kubou, kterou Rada zahájila dne 25. října 2010.

7.2.6. HAITI EU v roce 2011 pokračovala v poskytování zásadní humanitární pomoci a ve spolupráci na podporu obnovy na Haiti⁶⁶. Jmenováním předsedy vlády Garryho Conilla a vytvořením nové vlády ve třetím čtvrtletí roku 2011 skončila vleklá politická krize a dvoustranný politický dialog mezi EU a Haiti dostal nový impulz. Pokud jde o lidská práva, EU významně přispěla k přípravě prvního všeobecného pravidelného přezkumu týkajícího se Haiti v rámci Rady OSN pro lidská práva.

7.2.7. ANDSKÉ ZEMĚ Pokud jde o andské země, na 5. zasedání Rady přidružení s **Chile** (7. října 2011) bylo potvrzeno pokračující úspěšné provádění dohody o přidružení. Byla zahájena jednání o dohodě s cílem vytvořit rámec pro účast Chile na operacích EU pro řešení krizí. Poté, co byla v březnu parafována obchodní dohoda EU s **Peru a Kolumbií**, byl zahájen proces přijetí této dohody. V případě Kolumbie se očekává, že hospodářské příležitosti, které dohoda přinese, přispějí k narušení moci nelegální drogové ekonomiky a podpoří mírový program prezidenta Juana Manuela Santose; v Peru dohoda podporou udržitelného hospodářského rozvoje napomůže v boji proti drogám a v posílení mechanismů předcházení konfliktům a jejich zvládání. EU nadále bojovala proti obchodování s drogami a omamnými látkami v celém andském regionu, přičemž se touto zásadní otázkou zabývala nejen na zasedáních s Kolumbií (v prosinci) a Peru (v březnu a prosinci), ale i s **Bolívií** (v září). EU dále přispívá ke stabilizačnímu úsilí na hranici mezi Kolumbií a **Ekvádorem**.

⁶⁶ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2011 o situaci na Haiti rok po zemětřesení: humanitární pomoc a obnova (P7_TA(2011)0018).

B. ŘEŠENÍ HROZEB A GLOBÁLNÍCH VÝZEV

1. ŠÍŘENÍ ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ A JEJICH NOSIČŮ / KONVENČNÍ ZBRANĚ

1.1. NEŠÍŘENÍ ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ

Nedílnou součástí zahraniční politiky EU byly i v roce 2011 otázky nešíření zbraní hromadného ničení a odzbrojení⁶⁷.

Za využití nových možností, které poskytuje Lisabonská smlouva, bylo vyvíjeno úsilí o posílení koordinace mezi orgány EU a členskými státy. Prioritou bylo spojit veškeré mechanismy a nástroje, které má EU k dispozici, v zájmu zajištění účinného a soudržného provádění. Konkrétně EU stále podporovala univerzální platnost příslušných mezinárodních smluv a nástrojů a jejich úplné provádění. EU také nadále prosazovala začlenění doložek o nešíření (vztahující se na zbraně hromadného ničení i ruční palné a lehké zbraně) do dohod s třetími státy. V roce 2011 probíhala jednání o takových doložkách s Arménií, Austrálií, Ázerbájdžánem, Kanadou, Gruzii, Malajsií a Mercosurem.

1.1.1. Smlouva o nešíření jaderných zbraní (NPT) V roce 2011 zaměřila EU své úsilí na aktivní prosazování provádění akčního plánu, který byl přijat v roce 2010 na hodnotící konferenci stran smlouvy o nešíření. V červenci roku 2011 se uskutečnil úspěšný seminář EU o zóně bez zbraní hromadného ničení na Blízkém východě, na němž se sešlo téměř 200 akademiků a vládních úředníků z EU, všech zemí regionu, třetích zemí i z příslušných mezinárodních organizací, aby přispěli k procesu, který v roce 2012 vyústí v konferenci uspořádanou OSN.

⁶⁷ Veškerá činnost EU v této oblasti vycházela ze souboru strategických dokumentů: z Evropské bezpečnostní strategie z roku 2003, strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení z roku 2003 a nových pokynů pro činnost Evropské unie v oblasti boje proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů z roku 2008, strategie EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva do nich a proti nedovolenému obchodování s nimi z roku 2005 a společného postoje o vývozu konvenčních zbraní z roku 2008.

Úsilí EU v souvislosti s Íránem a KLDR je popsáno v příslušné kapitole v oddílu A této zprávy.

1.1.2. Smlouva o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT) EU se nadále zasazovala o vstup v platnost Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT) tím, že prováděla rozhodnutí Rady z července roku 2010 za účelem další podpory činností Přípravné komise pro Organizaci Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBTO). Toto úsilí doplňovala diplomatická opatření⁶⁸. Jako další krok k dosažení cíle, kterým je zamezit v celosvětovém měřítku všem zkušebním jaderným výbuchům, vysoká představitelka vřele uvítala skutečnost, že v prosinci roku 2011 tuto smlouvu ratifikovala Indonésie (která byla jedním z 9 zbývajících států podle přílohy II, jež do té doby CTBT neratifikovaly).

1.1.3. Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) EU rovněž dále podporovala Mezinárodní agenturu pro atomovou energii (MAAE) ve Vídni⁶⁹. Částkou ve výši 10 milionů EUR v rámci nástroje stability EU v roce 2011 významně přispěla k projektu MAAE týkajícímu se banky slabě obohaceného uranu a oznámila, že je připravena tento projekt nadále podporovat značnými částkami z nástroje stability a rozpočtu SZBP. EU také přispěla 5 milionů EUR k modernizaci laboratoře MAAE v Seibersdorfu věnující se zárukám (Rakousko). Cílem je zajistit, aby při provádění jaderných činností třetími zeměmi byly dodržovány nejpřísnější normy jaderné bezpečnosti, zabezpečení a záruk. EU a její členské státy proto rovněž každoročně přispívají částkou ve výši přibližně 150 milionů EUR k činnostem zaměřeným na „mírové využití“ pro energetické i neenergetické účely, částečně prostřednictvím MAAE.

⁶⁸ Politické dialogy, demarše, prohlášení vydaná v září roku 2011 v New Yorku na neformálním plenárním zasedání Valného shromáždění OSN připomínající Mezinárodní den boje proti jaderným testům a na konferenci článku XIV.

⁶⁹ Finančními příspěvky v celkové výši přes 30 milionů EUR od roku 2004 zůstává EU jedním z hlavních dárců Fondu jaderného zabezpečení MAAE ve prospěch více než 50 zemí v Africe, na Blízkém východě, v Latinské Americe a v Asii.

1.1.4. Úmluva o chemických zbraních (CWC) EU se nadále zasazovala o univerzální platnost a úplné provádění Úmluvy o chemických zbraních (CWC). Rada zahájila práci na návrhu rozhodnutí, které vychází z úspěšných zkušeností se spoluprací mezi EU a Organizací pro zákaz chemických zbraní (OPCW). EU rovněž začala pracovat na svém postoji k budoucnosti OPCW.

1.1.5. Biologické zbraně EU nadále usilovala o to, aby se předešlo hrozbě biologických zbraní, která je po celém světě stále větším zdrojem znepokojení⁷⁰. Prostřednictvím jednání o společném postoji, který Rada přijala v červenci roku 2011, se EU aktivně angažovala v procesu směřujícím k **7. hodnotící konferenci stran BTWC** (v prosinci roku 2011). V zájmu zdárného výsledku konference EU stanovila své priority (důvěra v dodržování úmluvy, provádění na úrovni jednotlivých zemí a univerzální platnost úmluvy). Na tomto základě EU vedla dvoustranné konzultace s hlavními aktéry a přispěla k dosažení výsledku, který lze i přes určitá omezení celkově považovat za pozitivní.

1.1.6. Kontrola vývozu Pokud jde o procesy kontroly vývozu, EU v roce 2011 nadále podporovala provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1540, 1673 a 1810 prostřednictvím společné akce Rady z roku 2008, jejímž cílem je posilovat dovednosti a schopnosti státních úředníků v třetích zemích.

⁷⁰ Tato činnost vychází ze dvou společných akcí: ze společné akce na podporu Úmluvy o biologických zbraních (BTWC) a ze společné akce na podporu činností Světové zdravotnické organizace (WHO) týkajících se biologické bezpečnosti a ochrany, kterou se provádí Mezinárodní zdravotní řád a uznává význam preventivních opatření biologické bezpečnosti a ochrany pro mezinárodní bezpečnost. Úřad OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) uskutečnil v roce 2011 čtyři regionální pracovní semináře a sedm návštěv pro účely pomoci v konkrétních zemích. WHO uspořádala tři regionální pracovní semináře a čtyři návštěvy pro účely pomoci a dokončila pilotní projekt v Ománu týkající se biologické bezpečnosti a ochrany. Použitelnost obou výše uvedených společných akcí skončila dnem 31. prosince 2011, čímž vznikl prostor pro zahájení interních jednání o novém rozhodnutí Rady na podporu BTWC a WHO v oblastech biologické bezpečnosti a ochrany.

1.1.7 EU pokračovala v provádění rozhodnutí Rady z roku 2008 na podporu **Haagského kodexu chování**, mezinárodního nástroje zabývajícího se balistickými raketami, jež jsou hlavními nosiči zbraní hromadného ničení (byly oslovovány státy, které nejsou jeho signatáři).

1.1.8 V rámci nástroje stability, konkrétně části zaměřené na zmírňování rizik v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti (CBRN), značně pokročilo zřizování **středisek excelence v oblasti CBRN** v cílových regionech a první střediska jsou nyní otevírána v Jordánsku, na Filipínách, v Gruzii, Maroku a Alžírsku. Jejich úkolem je posílit regionální a mezinárodní spolupráci v souvislosti se všemi riziky v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti nezávisle na jejich původu⁷¹.

1.1.9 EU v roce 2011 také nadále sledovala mezinárodní diskuzi o **ochuzeném uranu** a případné regulaci jeho použití a výroby⁷².

1.1.10 Konzultacemi s třetími zeměmi EU pokračovala v práci na návrhu mezinárodního kodexu chování, který by posílil budování důvěry a transparentnost při **činnostech v kosmickém prostoru**.

⁷¹ Zřizování těchto středisek nedávno uvítala Rada bezpečnosti OSN (prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN ze dne 19. dubna 2012).

⁷² V návaznosti na přijetí usnesení Evropského parlamentu z roku 2008 o používání ochuzeného uranu a doporučení Radě z roku 2010 pro 65. zasedání Valného shromáždění OSN pokračoval v roce 2011 dialog mezi Evropským parlamentem, Radou a ESVČ, mimo jiné prostřednictvím zvláštního slyšení v podvýboru pro bezpečnost a obranu (SEDE) k této otázce, které se konalo dne 6. října 2011 za účasti ESVČ.

1.2. KONVENČNÍ ZBRANĚ

1.2.1. Kontrola vývozu Politiky členských států v oblasti kontroly vývozu konvenčních zbraní se nadále řídily společným postojem Rady z prosince roku 2008, který stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu. V posledních měsících roku 2011 zahájila Pracovní skupina Rady pro vývoz konvenčních zbraní (COARM) přípravu procesu přezkumu, který bude proveden v roce 2012. Rada a ESVČ vedly i v roce 2011 podrobný dialog o politikách v oblasti kontroly vývozu s Evropským parlamentem⁷³.

V roce 2011 byla EU zvláště aktivní, pokud jde o iniciativy týkající se osvětové činnosti, financování a podpory v zájmu posíleného provádění účinné **kontroly vývozu zbraní** ze strany třetích zemí, realizované prostřednictvím seminářů a stáží v různých členských státech⁷⁴. EU byla nadále plně zapojena do jednání o smlouvě o obchodu se zbraněmi a v březnu a červenci roku 2011 se zúčastnila zasedání přípravného výboru pro smlouvu o obchodu se zbraněmi; EU také obzvláště aktivně vyvíjela v této souvislosti intenzivní informační úsilí na celosvětové úrovni⁷⁵.

1.2.2. Ruční palné a lehké zbraně (SALW) V souladu s příslušnou strategií z roku 2005 pokračovala EU v prosazování přísné kontroly ručních palných a lehkých zbraní (SALW) na všech mnohostranných fórech a v politickém dialogu s třetími zeměmi. EU v roce 2011 nadále financovala vývoj nástrojů pro předcházení nedovolenému obchodu a rovněž stále poskytovala pomoc pro řízení zásob, sběr, registraci a oznamování převodu zbraní a ničení přebytečných zbraní na západním Balkáně.

⁷³ Evropský parlament přijal dne 13. října 2011 legislativní usnesení o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se provádí článek 10 protokolu Organizace spojených národů o střelných zbraních a stanoví vývozní povolení a opatření pro dovoz a tranzit střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva (P7_TA-PROV(2011)0440).

⁷⁴ V rámci provádění rozhodnutí Rady z roku 2009 o osvětové činnosti v oblasti vývozu konvenčních zbraní byly uspořádány dva informační semináře zaměřené na prosazování zásad a kritérií stanovených ve společném postoji z roku 2008. Maďarsko, Portugalsko, Polsko a Česká republika dále uspořádaly čtyři stáže pro úředníky z kandidátských zemí, kteří odpovídají za kontrolu vývozu konvenčních zbraní v Chorvatsku, Bývalé jugoslávské republice Makedonii a Černé Hoře.

⁷⁵ V návaznosti na přijetí nového rozhodnutí Rady z roku 2010 na podporu procesu jednání o smlouvě o obchodu se zbraněmi byly ve spolupráci s Výzkumným institutem OSN pro otázky odzbrojení (UNIDIR) uspořádány čtyři regionální semináře pro země jižní a Střední Asie (v listopadu roku 2010 v Nepálu), západní, severní a střední Afriky (v únoru roku 2011 v Maroku), Ameriky a Karibiku (v dubnu roku 2011 v Uruguayi) a východní Asie a Tichomoří (v červnu roku 2011 v Indonésii).

EU se aktivně účastnila neformálních konzultací v rámci přípravy hodnotící konference věnované akčnímu programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nedovoleného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi, která se bude konat v roce 2012, a přijala také nové rozhodnutí Rady na podporu činnosti Úřadu OSN pro otázky odzbrojení za účelem provádění akčního programu OSN. EU tento akční program považuje za klíčový nástroj, pokud jde o otázky vyplývající ze souvislosti mezi bezpečností a rozvojem a o nalézání řešení v zájmu předcházení nedostatkům v bezpečnosti a jejich omezení a prosazování lidských práv.

1.2.3. Protipěchotní miny a kazetová munice EU se po celý rok 2011 na různých konferencích a zasedáních nadále zasazovala o univerzální platnost a úplné provádění **Ottawské úmluvy o protipěchotních minách a Úmluvy o kazetové munici**⁷⁶.

2. TERORISMUS A ORGANIZOVANÁ TRESTNÁ ČINNOST

2.1. TERORISMUS

Hrozbou terorismu se EU v roce 2011 zabývala v rámci OSN i svých vztahů s třetími státy a mezinárodními organizacemi. Za prioritní tematické oblasti pokládala prevenci a boj proti radikalizaci a náboru a financování terorismu v EU i mimo ni. EU dále zajišťovala, aby byl ze strany EU nadále řádně aktualizován a prováděn režim sankcí OSN vůči síti al-Káida a Talibanu.

⁷⁶ EU v roce 2011 přispěla jako pozorovatel k druhé konferenci států, které jsou stranami Úmluvy z Osla o kazetové munici (Bejrút 11. až 16. září). Zúčastnila se jedenáctého zasedání států, které jsou stranami Úmluvy o protipěchotních minách (Phnompenh 28. listopadu až 2. prosince) a podrobně sledovala jednání o případném protokolu o kazetové munici v rámci Úmluvy OSN o některých konvenčních zbraních (CCW) a 4. hodnotící konference stran CCW. Evropský parlament přijal dne 17. listopadu 2011 usnesení o zákazu kazetové munice (P7_TA-PROV(2011)0512) a dne 7. července 2011 usnesení o pokroku v odminování (P7_TA-PROV(2011)0339).

EU vyjádřila solidaritu s oběťmi terorismu a uznala potřebu dodržovat jejich práva. EU uznala, že je důležité poskytovat pomoc a podporu všem, kteří trpí následky terorismu.

Z hlediska zeměpisných priorit boje proti terorismu EU i nadále upřednostňovala Asii, Afriku a Blízký východ, se zvláštním zaměřením na země, z nichž pro Evropu pochází největší hrozby, zejména Pákistán, Afghánistán, Africký roh, oblast Sahelu a Jemen.⁷⁷ Hlavním finančním nástrojem na podporu třetích zemí v jejich úsilí o předcházení terorismu a boj proti němu byl nadále nástroj stability.

EU pevně podporovala zřízení globálního fóra pro boj proti terorismu (GCTF), jehož činnost byla zahájena v září roku 2011 v New Yorku. GCTF je cennou příležitostí k podpoře mnohostranné a civilní spolupráce v boji proti terorismu a při budování kapacit ve státech „náchylných k terorismu“⁷⁸. EU se na činnosti GCTF aktivně podílí a společně s Tureckem předsedá pracovní skupině pro oblast Afrického rohu. Aktivní zapojení EU do boje proti terorismu v oblasti Afrického rohu se řídí strategickým rámcem EU, který byl přijat v roce 2011.

⁷⁷ EU také posílila svůj politický dialog a spolupráci s třetími zeměmi týkající se budování kapacit v oblasti boje proti terorismu. Dialogy byly vedeny s USA, OSN, Tureckem a Královstvím Saúdská Arábie.

⁷⁸ GCTF prosazuje úplné provádění globální strategie OSN pro boj proti terorismu. Obecnými cíli GCTF je koordinace s mezinárodními partnery a podpora účinného multilateralismu. Záměrem je bojovat proti terorismu jako jedné ze základních příčin nestability a zároveň podporovat budování kapacit. Evropská unie zůstává jedním z největších zastánců globální strategie OSN pro boj proti terorismu a jejího celkového přístupu. Společné úsilí EU a OSN ve Střední Asii vedlo k faktickému posílení regionální spolupráce v boji proti terorismu. V této souvislosti byl přijat akční plán pro provádění globální strategie OSN pro boj proti terorismu.

Boj proti terorismu v **oblasti Sahelu** je nedílnou součástí strategie EU na podporu bezpečnosti a rozvoje v oblasti Sahelu, která je významným krokem k propojení aspektů práce EU v tomto regionu souvisejících s rozvojem a bezpečností. V této souvislosti byla pomoc EU, která je poskytována v boji proti terorismu Mali a Mauritánii, rozšířena v roce 2011 na Niger, přičemž se zaměřila na prosazování práva, trestní soudnictví a právní stát a současně na prosazování úplného dodržování lidských práv. Zvláštní úsilí bylo vyvíjeno v zájmu zajištění řádné koordinace s dalšími rozvojovými nástroji EU a s úsilím členských států EU. V této již tak složité situaci se objevily nové výzvy v souvislosti s rozsáhlým šířením zbraní v důsledku krize v Libyi, což dále ovlivnilo stabilitu tohoto regionu.

2.2. ORGANIZOVANÁ TRESTNÁ ČINNOST

EU v roce 2011 nadále řešila otázku obchodování s drogami a jiným pašovaným zbožím na „heroinové trase“, a „kokainové trase“, mimo jiné budováním kapacit v cílových zemích a usnadňováním výměny informací na (nad)regionální úrovni. Tato opatření by měla být také doplňkem k politickému cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti v období let 2011–13, který představuje nový proces plánování a provádění politiky v rámci EU.

3. PŘEDCHÁZENÍ KONFLIKTŮM A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ JEJICH ŘEŠENÍ

Podle článku 21 Lisabonské smlouvy je hlavním cílem vnější činnosti EU zachovávat mír, předcházet konfliktům a posilovat mezinárodní bezpečnost.

V červnu roku 2011 došla Rada pro zahraniční věci k závěru, že Göteborgský program zůstává i deset let po svém přijetí platným politickým základem pro další činnost EU v oblasti předcházení konfliktům. Rada zaznamenala v provádění Göteborgského programu značný pokrok; současně uvedla, že existuje prostor pro oživení úsilí EU, přičemž vyzdvihla tyto tři oblasti: posílení schopnosti včasného varování a zamezení prodlevě v navazující včasné akci, dále posílení mediačních kapacit EU a analýzy rizika konfliktu a vytváření a posílení partnerství s mezinárodními organizacemi a nevládními organizacemi a příslušnými institucemi.

4. ENERGETICKÁ BEZPEČNOST

V září roku 2011 bylo zveřejněno sdělení Komise, vypracované ve spojení s vysokou představitelkou, o zabezpečení dodávek energie a mezinárodní spolupráci⁷⁹. V tomto sdělení je stanovena komplexní strategie pro vnější vztahy EU v oblasti energetiky a pro zabezpečení dodávek energie. Vyznačuje se zejména snahou o zlepšení koordinace mezi členskými státy EU při stanovování a provádění jasně vymezených priorit vnější energetické politiky. V listopadu Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku pověřila Radu pro zahraniční věci, aby se ujala rozvoje této politiky.

Energetické vztahy EU s Ruskem se nadále vyznačovaly výraznou vzájemnou závislostí – Rusko zůstalo pro EU hlavním externím dodavatelem energie a EU největším externím odběratelem uhlovodíkových surovin z Ruska. V únoru roku 2011 byl upraven a posílen mechanismus včasného varování v oblasti energetiky mezi EU a Ruskem, jehož vytvoření bylo podepsáno v listopadu roku 2009⁸⁰.

⁷⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o zabezpečení dodávek energie a mezinárodní spolupráci – „Energetická politika EU: jednání s partnery za našimi hranicemi“, KOM(2011) 539 v konečném znění, 7.9.2011.

⁸⁰ Užitečnými fóry, na nichž se jednalo mimo jiné o otázkách energetické bezpečnosti, byly summity EU-Rusko konané ve dnech 9. a 10. června 2011 v Nižním Novgorodu a ve dnech 14. a 15. prosince 2011 v Bruselu, dále zasedání Stálé rady partnerství EU-Rusko na úrovni ministrů zahraničních věcí dne 17. listopadu 2011 v Moskvě a zasedání Stálé rady partnerství EU-Rusko týkající se energetiky dne 1. prosince 2011 v Moskvě.

Dne 1. února 2011 se připojila **Ukrajina** k Energetickému společenství. Vnitřní trh EU s energií založený na pravidlech tak byl rozšířen i na tuto významnou tranzitní zemi, čímž byla posílena energetická bezpečnost EU. V roce 2011 pokračila práce související s integrací ukrajinského energetického trhu s EU.

Pokračovala dvoustranná jednání o energetice s dalšími třetími zeměmi. Zejména bylo v lednu roku 2011 podepsáno Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti energetiky s **Republikou Uzbekistán**.

Jednou z důležitých oblastí strategie EU pro Střední Asii bylo nadále posílení propojení energetických přepravních soustav. V září roku 2011 přijala Evropská unie mandát pro jednání o právně závazné smlouvě mezi EU, **Ázerbájdžánem**⁸¹ a **Turkmenistánem** o vybudování **soustavy transkaspických plynovodů**. Je to vůbec poprvé, co EU navrhla uzavřít smlouvu na podporu infrastrukturního projektu, který přispěje k zajištění její energetické bezpečnosti.

Druhým největším vývozcem ropy a zemního plynu do EU je **Norsko**, jehož podíl na dovozu EU v roce 2011 činil 13 % u ropy a 24 % u zemního plynu. Norsko je rovněž součástí vnitřního trhu s energií a uplatňuje příslušné *acquis* EU. Norsko zůstává v souvislosti s energetickou bezpečností silným partnerem, existuje však prostor pro další rozvoj úlohy Norska v dodávkách energie do EU. Mezi EU a Norskem dále pokračoval dialog o energetice, přičemž Norsko má velký zájem na energetickém plánu EU do roku 2050, zejména pokud jde o budoucí skladbu zdrojů energie.

⁸¹ Evropský parlament přijal dne 12. května 2011 usnesení o Ázerbájdžánu (P7_TA-PROV(2011)0243). Evropský parlament přijal dne 15. prosince 2011 usnesení o Ázerbájdžánu, zejména o případu Rafiqa Tagiho (P7_TA-PROV(2011)0590).

5. ZMĚNA KLIMATU A BEZPEČNOST

Diplomatická činnost EU v oblasti klimatu se v roce 2011 soustředila na přípravu úspěšné konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), která se konala v prosinci roku 2011 v Durbanu (Jihoafrická republika)⁸². V rámci příprav na tato jednání EU oslovila své partnery. Uspořádala například kulatý stůl účastníků jednání o klimatu EU-Afrika, který přispěl ke sblížení postojů.

Na durbanské konferenci došlo k průlomu v mezinárodních jednáních o klimatu, když bylo dosaženo dohody o plánu postupu směřujícímu k vytvoření budoucí celosvětové a komplexní dohody. Podle tohoto plánu přijmou všechny země – a ne pouze průmyslově vyspělé země, které jsou stranami Kjótského protokolu –, právně závazné závazky na omezení a snížení emisí. Nová dohoda bude vyjednána do roku 2015 a vstoupí v platnost nejpozději v roce 2020.

Rada pro zahraniční věci uložila v červenci roku 2011 Komisi a vysoké představitele, aby postupovaly v souladu se třemi liniemi činnosti: i) podpora přijímání ambiciózních opatření v oblasti klimatu v třetích zemích, zejména prostřednictvím průběžného politického dialogu, ii) usnadnění provádění opatření v oblasti klimatu, zejména prostřednictvím finanční pomoci a spolupráce ze strany EU a členských států, a iii) řešení otázky souvislosti mezi změnou klimatu a mezinárodní bezpečností dalším zlepšováním vědomostí o hrozbách v důsledku změny klimatu a umožněním včasného varování a včasných preventivních opatření.⁸³

⁸² Evropský parlament přijal dne 16. listopadu 2011 usnesení o konferenci o změně klimatu v Durbanu (COP 17) (P7_TA-PROV(2011)0504).

⁸³ Zvláštní důraz je kladen na zajištění součinnosti příspěvků všech aktérů EU, například posílením sítě zelené diplomacie tak, aby do ní byly zapojeny ESVČ, útvary Komise a členské státy na úrovni ústředí i v jednotlivých zemích.

C. PŘÍSPĚVEK K ÚČINNĚJŠÍMU MULTILATERÁLNÍMU ŘÁDU

Evropská unie, vědoma si skutečnosti, že globální výzvy vyžadují globální řešení, nadále jednoznačně podporovala multilateralismus, jak znovu zdůraznila v Lisabonské smlouvě⁸⁴. Pokud jde o vydávání prohlášení EU v rámci mezinárodních organizací, Rada dne 22. října 2011 potvrdila obecná ujednání. Prioritou zůstává soudržné vystupování EU v mnohostranných fórech.

1. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ

Jednou z hlavních priorit v roce 2011 bylo řešení slabých stránek v souvislosti se statusem pozorovatele EU v OSN. Přijetí rezoluce Valného shromáždění OSN 65/276 o účasti EU na práci OSN v květnu roku 2011 bylo významným krokem vpřed a výsledkem intenzivní a dobře koordinované kampaně pod vedením vysoké představitelky a se zapojením orgánů EU i členských států.

Rezoluce 65/276 otevřela cestu k účasti EU na Valném shromáždění OSN a jeho výborech a pracovních skupinách, na mezinárodních zasedáních a konferencích svolaných pod záštitou Valného shromáždění a na konferencích Organizace spojených národů. Provádění této rezoluce, která zatím není prováděna v plném rozsahu, vyvolalo v rámci OSN rozsáhlou diskuzi.

Jednou z hlavních priorit EU v rámci OSN v roce 2011 bylo i nadále uplatňování zásady „odpovědnost za ochranu“ (Responsibility to Protect, R2P)⁸⁵. EU pokračovala v jednáních a práci v souvislosti s uplatňováním této koncepce v nástrojích a politikách EU.

⁸⁴ Evropský parlament přijal dne 11.května 2011 usnesení o EU jako globálním hráči: její role v mnohostranných organizacích (P7_TA-PROV(2011)0229).

⁸⁵ EU potvrdila svůj závazek přispívat k cílům OSN v oblasti řešení krizí a nadále se účastnila jednání o tom, jak zvýšit podporu EU pro operace OSN k udržení míru.

EU nadále podporovala probíhající přezkum činností OSN v oblasti udržování míru v souladu s iniciativou „Nový horizont“ a zvláštní důraz kladený na ochranu civilního obyvatelstva.

EU také prosazovala reformu systému OSN. Byla nadále odhodlána zajistit, aby finanční zdroje OSN byly spravovány účinně a účelně podle zásad rozpočtové kázně a soudržnosti a v souladu s nejvyššími mezinárodními standardy.

Po celý rok 2011 bylo jednou z hlavních priorit EU zavedení nové metodiky pro příspěvkovou stupnici, která by odrážela spravedlivější a vyváženější rozdělení finančních závazků členských států podle jejich schopnosti finančně přispívat.

2. OBSE⁸⁶

Po celý rok 2011 podporovala EU úsilí OBSE v různých regionálních a tematických otázkách. EU věnovala zvláštní pozornost posílení OBSE ve všech fázích konfliktu (od včasného varování až po obnovu po skončení konfliktu), mimo jiné prostřednictvím působení vysokého komisaře pro národnostní menšiny a práce polních misí OBSE. EU přikládala velký význam rovněž pokroku v souvislosti s lidskou dimenzí OBSE, včetně Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva a zástupce OBSE pro svobodu sdělovacích prostředků. Spolupráce s OBSE byla dále rozvíjena v oblastech svobody sdělovacích prostředků, lidských práv, správy a bezpečnosti hranic a kontroly drog.

EU nadále vysoce oceňuje úlohu samostatných orgánů OBSE při monitorování a plnění závazků zúčastněných států OBSE a při jejich podpoře, jejímž cílem je zlepšit v tomto ohledu jejich výsledky. To zahrnuje i volební pozorovatelské mise v celé oblasti OBSE.

⁸⁶ Evropský parlament přijal dne 11. listopadu 2010 usnesení o posílení OBSE: úloha EU (P7_TA-PROV(2010)0399).

EU nadále aktivně přispívala k dialogu o budoucnosti evropské bezpečnosti a k práci OBSE zaměřené na posílení a modernizaci kontroly zbraní a opatření pro budování důvěry a bezpečnosti. Aktivní přístup EU v rámci Fóra OBSE pro bezpečnostní spolupráci umožnil přijetí Vídeňského dokumentu 2011 o opatřeních pro budování důvěry a bezpečnosti. EU podpořila zvýšený důraz OBSE na otázku boje proti nadnárodním hrozbám, jako je boj proti mezinárodnímu terorismu, kybernetická bezpečnost, obchodování se zbraněmi a s lidmi a nešíření zbraní hromadného ničení. V této souvislosti EU uvítala zřízení nového oddělení pro řešení nadnárodních hrozeb v rámci sekretariátu OBSE.

I přes intenzivní úsilí EU však nebylo možné dosáhnout pokroku v rámci všech tří dimenzí OBSE a EU na zasedání ministerské rady OBSE, které se konalo v prosinci roku 2011 ve Vilniusu, vyjádřila hluboké znepokojení nad nedostatkem pokroku v souvislosti s lidskou dimenzí.

3. RADA EVROPY

EU pokračovala ve spolupráci s Radou Evropy v souladu s Memorandem o porozumění mezi oběma organizacemi, zejména pokud jde o evropskou politiku sousedství a západní Balkán a otázky demokracie, právního státu a lidských práv. Dobrá spolupráce s Radou Evropy probíhala zejména v otázkách týkajících se spravedlnosti a vnitřních věcí. Možnosti spolupráce, které byly navrženy v roce 2010, byly v roce 2011 formalizovány podpisem společného programu s Radou Evropy s rozpočtem ve výši 4,8 milionů EUR, jehož cílem je posílit demokratickou reformu v zemích jižního Středomoří. EU a Rada Evropy se rovněž dohodly na posílení své spolupráce ve Střední Asii se zaměřením na právní stát. EU pokračovala v jednáních o svém přistoupení k Evropské úmluvě o lidských právech, přičemž v červenci roku 2011 dokončila práci na úrovni neformální pracovní skupiny 7+7, jejímž výsledkem byl návrh dohody o přistoupení, který byl později předložen pracovním skupinám obou organizací, aby o něm dále diskutovaly a jednaly.

D. PROSAZOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV, DEMOKRACIE A PRÁVNÍHO STÁTU

Činnost EU v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu byla posílena vzhledem ke skutečnosti, že rok 2011 byl prvním rokem, v jehož celém průběhu fungovala ESVČ. Angažovanost vysoké představitelky v těchto otázkách se odrazila ve společném sdělení vysoké představitelky a Evropské komise, přijatém dne 12. prosince, s názvem „Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU – na cestě k efektivnějšímu přístupu“. Sdělení obsahuje řadu podnětů, jak pokračovat v plnění strategie EU v této oblasti.

Zásadní událostí v prvním roce fungování ESVČ bylo **arabské jaro**, díky němuž vznikly nové příležitosti ke spolupráci na regionální a subregionální úrovni. EU si uvědomila historický význam změn odehrávajících se v zemích jižního sousedství a vyjádřila odhodlání zajistit včasnou a odpovídající podporu EU pro ty, kdo usilují o demokracii a svobodnou a otevřenou společnost. V duchu vzájemné odpovědnosti vyzvala EU své partnery, aby nadále usilovali o vybudování pevné demokracie, zejména posílením svobody projevu, shromažďování a sdružování, budováním silných demokratických institucí a prosazováním práv žen a rovnosti žen a mužů. K vybudování udržitelné demokracie je rovněž nezbytné účinné a nezávislé soudnictví, trvalé úsilí v boji proti korupci a reforma bezpečnostního sektoru.

Arabské jaro rovněž ukázalo význam sociálních sítí a internetu pro **prosazování reforem a obhajobu lidských práv**. EU opakovaně odsoudila omezování **přístupu k internetu** a zatýkání bloggerů. Činila tak v rámci dvoustranných vztahů s třetími zeměmi i mnohostranných fór. V prosinci roku 2011 zahájila „strategii neodpojování“, jejímž cílem je vytvořit nástroje, jež EU umožní pomáhat organizacím občanské společnosti nebo jednotlivým občanům získat přístup k technologiím elektronických komunikací včetně internetu.

Jednou z priorit politiky EU v oblasti lidských práv bylo i nadále zrušení **trestu smrti** na celém světě. EU za tímto účelem využívala všech dostupných nástrojů na základě obecných zásad EU týkajících se trestu smrti. Otázka trestu smrti byla systematicky nadnášena v rámci celé řady dialogů a konzultací EU, které EU vede s třetími zeměmi. EU včetně vysoké představitelky uvítala všechn příznivý vývoj po celém světě: vydala veřejná prohlášení a deklarace, v nichž uvítala skutečnost, že se americký stát Illinois v roce 2011 a poté i stát Connecticut v roce 2012 rozhodly trest smrti zrušit, zatímco další země, jako například Etiopie v roce 2011, učinily kroky k dodržování moratoria. Na druhé straně předala EU obecné demarše v zemích, v nichž situace prochází změnou, a demarše k jednotlivým případům, pokud došlo k jednoznačnému a doloženému porušení mezinárodních minimálních standardů, například k popravám nezletilých či osob trpících duševní nemocí, k trestům smrti ukamenováním a případům porušujícím zásadu, že trest smrti smí být uplatňován pouze pro nejzávažnější trestné činy. V této souvislosti vydala EU včetně vysoké představitelky prohlášení/deklarace nebo předala demarše vyjadřující znepokojení nad popravami v Íránu, Iráku, USA, Číně, Japonsku, Saúdské Arábii a Bělorusku. Pokud jde o Bělorusko, vysoká představitelka v červenci roku 2011 důrazně odsoudila výkon trestu smrti nad Olegem Gryškavcovem a Andrejem Burdykou a v prosinci roku 2011 vyjádřila politování nad skutečností, že nejvyšší soud k trestu smrti odsoudil Dzmitryje Kanavalava a Uladzislava Kavaljova. Při obou těchto příležitostech Bělorusko vyzvala, aby se připojilo k celosvětovému moratoriu na trest smrti. V únoru roku 2011 přijala Čína změny trestního zákoníku, kterými byl snížen počet trestných činů, za něž je možné uložit trest smrti. Trest smrti může být nicméně nadále vynesena u 55 trestných činů.

V roce 2011 EU důrazně reagovala na zvyšující se počet aktů **náboženské nesnášenlivosti a diskriminace**⁸⁷ po celém světě. Na svém únorovém zasedání přijala Rada pro zahraniční věci závěry, v nichž bylo opětovně vyjádřeno hluboké znepokojení EU všemi formami nesnášenlivosti, diskriminace či násilí a byly odsouzeny jejich projevy⁸⁸. O svobodě náboženského vyznání nebo přesvědčení podrobně pojednávala výroční zpráva EU o lidských právech vydaná v září roku 2011. Na půdě OSN Evropská unie usilovně pracovala na dosažení shody v otázce potřeby bojovat proti náboženské nesnášenlivosti a chránit svobodu náboženského vyznání a přesvědčení. V roce 2011 byl v této souvislosti zaznamenán uspokojivý pokrok, když bylo v Ženevě a v New Yorku poprvé dosaženo shody ohledně rezoluce o svobodě náboženského vyznání a přesvědčení a rezoluce o boji proti náboženské nesnášenlivosti, které byly předloženy EU a Organizací islámské spolupráce.

V roce 2011 hrála EU nadále významnou úlohu v **systému OSN pro lidská práva**⁸⁹. V únoru roku 2011 se EU podílela na uspořádání zvláštního zasedání Rady OSN pro lidská práva věnovaného **Libyi**, na němž bylo přijato historické doporučení pozastavit členství Libye v Radě pro lidská práva. V průběhu roku 2011 EU v Radě OSN pro lidská práva a ve Třetím výboru Valného shromáždění OSN několikrát nadnesla otázku situace v oblasti lidských práv v **Sýrii**, což vedlo ke vzniku spojeneckví zemí ze všech regionů včetně arabského světa. EU se zasadila o vytvoření nezávislé vyšetřovací komise, která se zabývá situací lidských práv v Sýrii. V červnu roku 2011 EU zajistila přijetí rezoluce Rady pro lidská práva o stavu lidských práv v **Bělorusku**. EU rovněž pokračovala v prosazování rezolucí o **Barmě/Myanmaru** a **KLDR**, a to jak v Radě pro lidská práva, tak ve Valném shromáždění.

⁸⁷ Evropský parlament přijal dne 20. ledna 2011 usnesení o situaci křesťanů v souvislosti se svobodou náboženského vyznání (P7_TA(2011)0021).

⁸⁸ Delegacím EU byly v únoru roku 2011 rozeslány klíčové zprávy týkající se svobody náboženského vyznání a přesvědčení s pověřením, aby v koordinaci s velvyslanectvími členských států EU pozorně sledovaly situaci ve svých hostitelských zemích.

⁸⁹ Evropský parlament přijal dne 10. března 2011 usnesení o prioritách 16. zasedání Rady OSN pro lidská práva a o hodnocení v roce 2011 (P7_TA(2011)0097).

V březnu roku 2011 bylo patnáct členských států EU součástí skupiny, jež připravila prohlášení o „skoncování s násilnými činy a jinými případy porušování lidských práv na základě sexuální orientace a genderové identity“, které na zasedání Rady OSN pro lidská práva schválilo 85 zemí. EU rovněž uvítala stěžejní rezoluci o **lidských právech, sexuální orientaci a genderové identitě**⁹⁰, kterou podpořily státy ze všech regionů; tuto rezoluci vypracovala Jihoafrická republika a Rada pro lidská práva ji přijala v červnu roku 2011.

EU se v květnu roku 2011 aktivně účastnila prvního zasedání pracovní skupiny Rady OSN pro lidská práva zabývající se případným mezinárodním regulačním rámcem pro soukromé **vojenské a bezpečnostní společnosti**. EU pevně zastávala názor, že by tyto společnosti měly nést odpovědnost za případná porušení lidských práv všude tam, kde provádějí své operace. Ve spolupráci se skupinou latinskoamerických zemí EU uspěla na zasedání Valného shromáždění OSN v prodloužení mandátu zvláštní zástupkyně generálního tajemníka OSN pro otázky **dětí a ozbrojených konfliktů**⁹¹.

⁹⁰ Evropský parlament přijal dne 28. září 2011 usnesení o lidských právech, sexuální orientaci a genderové identitě v OSN (P7_TA-PROV(2011)0427)

⁹¹ EU rovněž uvedla seznam prioritních zemí pro provádění obecných zásad EU týkajících se dětí a ozbrojených konfliktů do souladu se seznamem OSN.

V červnu roku 2011 EU v Radě pro lidská práva pevně podpořila potvrzení obecných zásad OSN v oblasti **podnikání a lidských práv**. Obecné zásady OSN se rovněž staly součástí vlastního politického rámce EU pro sociální odpovědnost podniků⁹².

EU nadále pevně podporovala **boj proti beztrestnosti** v případech nejzávažnějších trestných činů⁹³. V návaznosti na svůj závazek z hodnotící konference v Kampale EU aktualizovala společný postoj 2003/444/SZBP rozhodnutím Rady 2011/168/SZBP, přijatým dne 21. března 2011⁹⁴. V roce 2011 EU ustavičně usilovala o co nejširší ratifikaci, přijetí, schválení Římského statutu **Mezinárodního trestního soudu** nebo přistoupení k němu. Tato práce v roce 2012 pokročila. V roce 2012 EU podepsala tři dvoustranné dohody, které zahrnovaly doložky o Mezinárodním trestním soudu; další tři parafovala; a zahájila jednání o dalších patnácti. EU rovněž zahrnula doložky o Mezinárodním trestním soudu do svých akčních plánů evropské politiky sousedství.

Na podzim roku 2011 EU zahájila přezkum svých **obecných zásad v oblasti prosazování a ochrany práv dítěte** s cílem přizpůsobit je novému vývoji mezinárodní situace, jakož i vymezení priorit v oblasti lidských práv vycházejícímu z místní úrovně. V zimě roku 2011 EU zahájila tematickou kampaň (demaře) zasazující se o podporu globální kampaně OSN za ratifikaci dvou opčních protokolů k Úmluvě o právech dítěte. EU bude pokračovat v prosazování ratifikace těchto nástrojů a úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 182 o nejhorších formách dětské práce, a to na místní úrovni, prostřednictvím politického dialogu i pomocí jiných osvětových činností.

⁹² Ve sděleních „Obnovená strategie EU pro sociální odpovědnost podniků“ a „Lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti EU“ z roku 2011 jsou obecné zásady OSN uznány jako soubor mezinárodních standardů pro oblast podnikání a lidských práv, jež by měly dodržovat všechny evropské podniky. V obou dokumentech jsou také obsaženy návrhy konkrétních opatření pro provádění obecných zásad OSN. Evropský parlament přijal dne 8. června 2011 usnesení o vnějším rozměru sociální politiky, podporování pracovních a sociálních standardů a evropské sociální odpovědnosti podniků (P7_TA-PROV(2011)0260).

⁹³ Evropský parlament přijal dne 17. listopadu 2011 usnesení o podpoře EU Mezinárodnímu trestnímu soudu: čelit problémům a překonávat potíže (P7_TA-PROV(2011)0507).

⁹⁴ Cílem tohoto nového rozhodnutí Rady je zvýšit všeobecnou podporu Římského statutu prosazováním co nejširší účasti na něm, zachovat integritu Římského statutu, podpořit nezávislost Mezinárodního trestního soudu i jeho účinné a účelné fungování, podpořit spolupráci s Mezinárodním trestním soudem a podpořit uplatňování zásady doplňkovosti.

V roce 2011 bylo dosaženo vnitřního pokroku v souvislosti se závazkem EU, pokud jde o situaci **žen ve vztahu k míru a bezpečnosti**. V květnu roku 2011 Rada přijala „Zprávu o ukazatelích EU pro účely komplexního přístupu k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 a 1820 o ženách, míru a bezpečnosti ze strany EU“. Příští zpráva má být předložena v roce 2013.

Evropská unie nadále usilovala o to, aby do všech politických rámcových dohod uzavíraných s třetími zeměmi, jako jsou dohody o přidružení a dohody o partnerství a spolupráci, byla vkládána **doložka o lidských právech**⁹⁵. V roce 2011 však nebyly podepsány ani nevstoupily v platnost žádné nové dohody obsahující tuto doložku. EU vedla s třetími zeměmi více než 40 dvoustranných **dialogů o lidských právech**, které poskytly mnoho příležitostí k efektivnímu řešení otázek v oblasti lidských práv, které jsou pro EU zdrojem znepokojení.

EU zahájila práci na **strategiích EU v oblasti lidských práv pro jednotlivé země** pro téměř 160 zemí na celém světě, přičemž 130 z těchto strategií bylo vypracováno v roce 2011⁹⁶. Ve dnech 8. a 9. prosince 2011 ESVČ v úzké spolupráci s partnery z nevládních organizací uspořádala 13. výroční **fórum EU a nevládních organizací o lidských právech**, jež mělo dvě témata: „Podpora provádění obecných zásad EU týkajících se mezinárodního humanitárního práva“ a „Hodnocení oblasti lidských práv ze strany EU a nový víceletý finanční rámec – od doporučení k činům“. Výsledky fóra budou pečlivě uváženy ESVČ a pracovními skupinami Rady.

⁹⁵ V této doložce se stanoví, že lidská práva stanovená mimo jiné ve Všeobecné deklaraci lidských práv jsou základem vnitřních a vnějších politik smluvních stran a tvoří základní prvek dané dohody.

⁹⁶ Tento přístup by měl vést k dosažení těchto hlavních cílů: i) dosáhnout lepšího a komplexnějšího pochopení hlavních problémů v oblasti lidských práv v partnerských zemích; ii) zaměřit opatření EU na klíčové priority v partnerských zemích, a to jak po stránce politické, tak po stránce finanční pomoci, aby bylo možné lépe přizpůsobit náš přístup situaci jednotlivých zemí, a dosáhnout tak vyšší účinnosti, jak požaduje vysoká představitelka; iii) usnadnit a zefektivnit příslušné činnosti diplomatických misí členských států a EU v dané oblasti; a iv) přispívat ucelenějším a přiměřenějším způsobem k různým strategiím pro jednotlivé země a regiony.

Společné sdělení o evropské politice sousedství nazvané „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“ obsahovalo návrh na vytvoření **Evropské nadace pro demokracii**. Cílem bylo založit tuto nadaci jako nezávislou instituci s právní subjektivitou podle právního řádu některého z členských států, jejímž úkolem by bylo vyvíjet činnost doplňující stávající nástroje EU, zejména evropský nástroj pro demokracii a lidská práva. Nadace by byla prvotně, nikoli však výlučně zaměřena na evropské sousedství a představovala by nový prostředek k usnadnění evropské podpory politickým činitelům v procesu přechodu k demokracii nebo v pokojném úsilí o demokracii.

EU nadále hrála významnou úlohu, pokud jde o podporu zemí otevírajících se světu v procesu přechodu k demokracii. V roce 2011 EU rozmístila 10 **volebních pozorovatelských misí**. Pět z nich doprovázelo zásadní změny a poskytovalo jim větší důvěryhodnost (změna režimu v Tunisku, vytvoření nového státu Jižní Súdán, přechod od vojenského k civilnímu režimu v Nigeru, dlouho očekávané převzetí moci politickou opozicí v Peru a Zambii), tři volební pozorovatelské mise doprovázely relativně hladké znovuzvolení úřadujících orgánů (Nigérie, Čad a Uganda), zatímco dvě mise proběhly ve velmi obtížné volební situaci (Nikaragua a Demokratická republika Kongo). EU rovněž rozmístila volební mise odborníků v Beninu, Libérii, Pobřeží slonoviny, Maroku, Guatemale, Thajsku, Středoafričské republice a Gambii.

EU i v roce 2011 nadnášela zejména v rámci dialogů o lidských právech se zeměmi zapojenými do evropské politiky sousedství otázky týkající se **právního státu**, přičemž se zaměřila na reformu soudního systému: na potřebu posílit soudní nezávislost (především vytvořením národních soudních rad), posílit nestrannost a účinnost soudního systému a zajistit odpovědnost úředníků donucovacích orgánů. V této souvislosti věnovala EU zvláštní pozornost úloze a fungování obhájců a naléhavě vyzvala země, aby respektovaly nezávislost advokacie, a vyjádřila znepokojení nad zprávami o obtěžování právníků.

EU jednala s Marokem o otázce fungování Nejvyšší soudní rady a s Alžírskem o zřízení Komise pro přezkum fungování soudního systému. EU provádí projekt s rozpočtem ve výši 20 milionů EUR zaměřený na fungování soudního systému v Tunisku.

EU rovněž nadnesla otázky související se spravedlivým výkonem trestního soudnictví, například otázku neobvykle nízkých počtů zproštění obžaloby či zastavení trestního stíhání a nadměrného používání dohod o přiznání viny. Na podporu soudní reformy v řadě zemí zapojených do evropské politiky sousedství EU zahájila provádění zásadních projektů technické pomoci. V několika zemích EU také sledovala průběh soudních řízení. EU také řešila otázky související s fungováním vězeňství, včetně používání opatření administrativního zadržování.

EU v roce 2011 opět potvrdila a zvýšila svou angažovanost v zájmu posílení právního státu prostřednictvím misí SBOP, které zahrnují zejména mise EULEX Kosovo, EUPOL Afghanistan, EUJUST Lex Iraq a EUPOL COPPS (okupovaná palestinská území). Cílem mise v Kosovu je pomáhat a poskytovat podporu kosovským orgánům v oblasti právního státu se zvláštním zaměřením na justiční oblast. Mise má rovněž výkonné pravomoci v oblastech jako válečné zločiny, organizovaná trestná činnost a korupce.

Mise EUPOL Afghanistan dosáhla v roce 2011 podstatného pokroku v provádění svých tří strategických cílů v oblasti právního státu – tj. v boji proti korupci uvnitř afghánské policie, v posilování spolupráce mezi policejními a justičními orgány a v posilování struktur v oblasti lidských práv ve vztahu k ministerstvu vnitra. Mise poskytuje vedení a odborný výcvik afghánským úředníkům a podporuje zřizování struktur, které zajistí udržitelnost činnosti. V roce 2011 mise podpořila afghánskou nezávislou komisi pro lidská práva při zřízení úřadu veřejného ochránce práv pro činnost policie a u příležitosti Dne žen uspořádala konferenci za účasti šesti afghánských ministerstev, řady vládních institucí a místních a mezinárodních organizací. Mise také pokračovala v další práci na podporu Úřadu generálního prokurátora a ministerstva vnitra při zlepšování jejich spolupráce a v boji proti korupci.

Mise EUPOL COPPS na okupovaných palestinských územích podporovala za úzké koordinace s palestinskými partnery a v rámci stávajících koordinačních mechanismů vypracování komplexní strategie pro palestinský systém trestního soudnictví. EUPOL COPPS poskytuje poradenství a podporu v otázkách fungování palestinského systému trestního soudnictví prostřednictvím spolupráce s palestinskou civilní policií, ministerstvem spravedlnosti, Úřadem generálního prokurátora, soudy, Vrchní soudní radou, advokátní komorou, vězeňským systémem a občanskou společností.

Mise EUJUST LEX Iraq je první integrovanou misí EU na podporu právního státu. Po přesunu aktivit do Iráku v roce 2011 a přes problematické bezpečnostní prostředí lze za uspokojivé považovat výsledky dosažené v rámci projektů, jež zahrnují všechny složky iráckého systému trestního soudnictví a probíhají ve všech třech oblastech působení (Bagdád, Basra a Erbil). Poskytováním specializovaných kurzů pro vysoké a střední úředníky působící v systému trestního soudnictví pokračuje EUJUST LEX Iraq v posilování právního státu a v prosazování kultury dodržování lidských práv v Iráku.

V misích SBOP pracuje celkem 450 osob v sektoru právního státu (v oblasti justice, hranic, vězeňství, lidských práv).

E. REAKCE NA KRIZE

S ohledem na zkušenosti získané v roce 2010 při událostech na Haiti a na vývoj arabského jara zřídila ESVČ systém reakce na krize, jehož cílem je neprodleně mobilizovat zdroje EU k řešení následků krizí způsobených politickým nebo ozbrojeným konfliktem, technologickými haváriemi nebo přírodními či člověkem zaviněnými katastrofami, usnadňovat přijímání politických rozhodnutí v dané krizové situaci a zajistit koordinaci provádění činností ESVČ na vnitřní úrovni i s dalšími aktéry. Tento systém reakce na krize v rámci ESVČ zahrnuje organizační a standardní postupy pro účinnou akci v kontextu reakce Unie na krize.

Hlavními nástroji reakce na krize jsou:

Výbor pro řešení krizí

Výbor pro řešení krizí, kterému předsedá vysoká představitelka nebo výkonný generální tajemník, byl zřízen jako stálý subjekt zabývající se horizontálními aspekty reakce na krize v rámci ESVČ. Schází se pravidelně, aby zajistil koordinaci opatření EU souvisejících s předcházením krizím, připraveností a schopností reagovat na krize.

Krizová platforma

Krizová platforma usnadňuje výměnu informací mezi jejími účastníky – příslušnými útvary ESVČ, jakož i příslušnými útvary Komise a generálním sekretariátem Rady – a stanovuje pro útvary ESVČ jasný politický nebo strategický cíl pro řešení konkrétní krize.

Například v době vrcholu krize v Libyi zasedala krizová platforma pro Libyi celkem čtrnáctkrát. Tato zasedání a následné zprávy napomohly zajistit plynulou výměnu informací a rozhodnutí o řešeních mezi jednotlivými útvary, které se krizí zabývaly. Platforma jednala o politických otázkách, vojenské situaci, znepokojivých humanitárních otázkách a bezpečnosti.

Situační středisko EU

Situační středisko EU, jež bylo uvedeno do provozu v červenci roku 2011, je obnovenou a jedinou nepřetržitě fungující schopností v rámci systému EU, představující pro ESVČ a Komisi informační uzel, jehož prostřednictvím jsou činitelům s rozhodovací pravomocí předávány informace související s krizemi ze všech zdrojů (otevřené zdroje, delegace EU, členské státy, operace a mise EU v rámci SBOP, týmy zvláštních zástupců EU a mezinárodní organizace). Zajišťuje přesné a aktuální informace o politické a bezpečnostní situaci na celém světě.

Poskytuje poznatky o situaci a včasné varování krizové platformě a doplňuje analytickou práci zpravodajsko-analytického střediska (INTCEN). Hlavním úkolem „situačního střediska EU“ je zefektivnit tok informací v reálném čase týkajících se krizí. Spojuje vojenské a civilní struktury v jediném subjektu, čímž umožňuje lepší podporu a rychlejší informační tok než předchozí samostatné struktury (což je důležité zejména pro mise SBOP a delegace EU v třetích zemích v průběhu krizí).

Situační středisko EU rozesílá dvakrát denně do celého světa monitorovací zprávy o politické situaci a přehledy tisku (v roce 2011 jich tak v každé kategorii bylo vypracováno více než 700). Kromě pravidelných úkolů vypracovává *ad-hoc* zprávy na určitá témata politického zájmu v souvislosti se summity a návštěvami vysoké představitelky v třetích zemích.

Průzkumné a meziútvarové mise pro reakci na krizi

Průzkumné mise realizuje ESVČ v krátké lhůtě na žádost vysokého představitele nebo výkonného generálního tajemníka. Účelem těchto misí je urychleně posoudit situaci na místě, navázat kontakty s místními partnery a napomáhat při plánování dalšího postupu EU. Tyto mise zajišťují pro ESVČ schopnost rychlé reakce na vnější krize. Za realizaci průzkumných misí odpovídá oddělení pro reakce na krize, které je schopno misi připravit do 24 hodin. V roce 2011 vyslala ESVČ pět průzkumných misí do Libye, poprvé v březnu bezprostředně po vypuknutí revoluce. Tyto mise poskytovaly cenné informace, které pomohly stanovit priority podpory ze strany EU.

Meziútvarových misí se společně účastní odborníci z různých útvarů. Mohou být rozmístěny do 3-4 dní. Účelem meziútvarových misí je poskytovat podrobnou analýzu a podporovat plánování dalšího postupu EU. Týmy se skládají z pracovníků ESVČ a Komise, kteří mohou realizovat projekty rychlého dopadu a podpořit rychlé (pře)programování činností pro danou krizovou oblast. V roce 2011 vyslala ESVČ dvě meziútvarové mise do Libye a jednu do Pobřeží slonoviny.

Databáze odborníků na reakci na krize

ESVČ vytvořila databázi interních odborníků na reakci na krize, kteří se školí v postupech v oblasti reakce na krize a mohou být nasazeni u krizí po celém světě.

Skupina pro předcházení konfliktům

Úkolem skupiny pro předcházení konfliktům, která úzce spolupracuje s INTCEN, je shromažďovat a průběžně přezkoumávat informace týkající se včasného varování o zemích a regionech, u nichž existuje možné riziko vzniku konfliktů nebo krize. Vymezuje možné varianty včasné reakce / včasné akce pro Výbor pro řešení krizí nebo případně krizovou platformu. Skupina pro předcházení konfliktům zajišťuje nezbytné propojení a součinnost s nekrizovými krátkodobými, střednědobými a dlouhodobými nástroji a opatřeními EU, které souvisejí s předcházením konfliktům a budováním míru.

Od svého zřízení v říjnu roku 2011 zasedala celkem čtyřikrát. Skupina pro předcházení konfliktům zatím přispěla k vytváření systémů a nástrojů, které mohou pomoci zamezit prodlevě mezi včasným varováním a navazující včasnou akcí. Dále jednala o tom, jakým způsobem by bylo možné začlenit předcházení konfliktům do vnější činnosti EU, a schválila návrh obecných zásad pro přístupy citlivé vůči konfliktům, které se mají uplatňovat rovněž v novém cyklu programování vnější pomoci.

Reakce ESVČ na krizi v Libyi

Krize v Libyi vypukla v únoru roku 2011, jen několik málo týdnů po vzniku ESVČ. Krize v Libyi byla zkouškou mechanismů reakce na krize v rámci ESVČ v době, kdy byly teprve zaváděny. Pod vedením krizové platformy a s využitím přímých informací získaných urychleně vyslanými průzkumnými misemi byla ESVČ schopna reagovat na tuto krizi soudržným a efektivním způsobem, mimo jiné rychlým otevřením kanceláře EU v Benghází a následně delegace EU v Tripolisu a zahájením řady programů na podporu přechodu k demokracii.

F. ÚČINNĚJŠÍ, SCHOPNĚJŠÍ A SOUDRŽNĚJŠÍ ŘEŠENÍ KRIZÍ PROSTŘEDNICTVÍM SBOP

Vysoká představitelka předsedala v roce 2011 dvěma zasedáním Rady pro zahraniční věci ve složení ministrů obrany. Na zasedání dne 23. května 2011 ministři obrany přezkoumali vývoj společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) a zhodnotili pokrok v činnosti navazující na závěry Rady o SBOP z prosince roku 2010 a ledna roku 2011. Jednali také o aktuálním stavu vojenských operací EU v rámci SBOP a zabývali se dalším postupem. Tyto operace zahrnují operaci Althea v Bosně a Hercegovině, operaci EUNAVFOR Atalanta zaměřenou na boj proti pirátství při pobřeží Somálska a výcvikovou misi EU pro somálské bezpečnostní síly. Rada přijala závěry o sdružování a sdílení vojenských schopností a vyzvala ke strukturovanému a dlouhodobému přístupu, který bude vycházet z vysoké úrovně ambicí, pokrývat široké spektrum oblastí schopností a povede ke konkrétním výsledkům.

Na červencovém zasedání Rady pro zahraniční věci předložila vysoká představitelka svou souhrnnou vojensko-civilní zprávu o SBOP a vedla jednání o iniciativách v oblasti SBOP. Zpráva se zabývala vojenskými schopnostmi (sdružování a sdílení), stálou strukturovanou spoluprací, civilními schopnostmi, součinností mezi civilní a vojenskou oblastí při rozvoji schopností, zlepšením výkonnosti při řešení krizí ze strany EU (schopnost civilního a vojenského plánování a provádění, bojové skupiny EU) a spoluprací s partnery (NATO, OSN, třetí země).

Vysoká představitelka také předsedala dne 30. listopadu zasedání ministrů obrany, na němž byl přezkoumán aktuální vývoj a přijaty závěry o SBOP. Ministři jednali o aktuálním stavu vojenských operací EU v rámci SBOP a zabývali se dalším postupem. Vysoká představitelka informovala ministry o své snaze posílit spolupráci mezi EU a NATO v oblasti řešení krizí v souladu s mandátem uděleným Evropskou radou v září roku 2010, o spolupráci mezi EU a OSN a o svých kontaktech se strategickými partnery, pokud jde o SBOP. Rada rovněž stanovila rozpočet Evropské obranné agentury na rok 2012.

V prosinci Rada přijala soubor ambiciózních a výhledových závěrů týkajících se SBOP. Rada opětovně poukázala na pokračující potřebu souhrnného přístupu, který čím dál tím více mobilizuje různé nástroje, jež má EU k dispozici, a který je součástí soudržné a účinné strategie zaměřené na dosažení cílů EU, a zdůraznila význam SBOP jakožto nezbytného prvku pro takovýto souhrnný přístup.

Rada uvítala činnost vysoké představitelky a ESVČ v souladu se závěry Rady o SBOP z ledna a března 2011 a v návaznosti na výmarskou iniciativu, k níž se připojily Itálie a Španělsko, zprávu vysoké představitelky o SBOP ze dne 11. července 2011 a následné příspěvky členských států. Rada rovněž uvítala stávající dvoustranné a mnohostranné iniciativy mezi členskými státy, například probíhající spolupráci mezi Francií a Spojeným královstvím, jakož i řadu dalších probíhajících a vznikajících regionálních iniciativ, jež prostřednictvím inovativních metod sdružování a sdílení přispívají ke zlepšování celkových vojenských schopností.

Závěry se týkají různých rozměrů SBOP. Rada mimo jiné:

- zdůraznila svoji plnou odhodlanost zachovat současné zapojení do stávajících misí a operací SBOP a zároveň pokročit v přípravách na potenciální nové mise v Africkém rohu, oblasti Sahelu, Súdánu a Libyi;
- zdůraznila důležitost dalšího rozvoje civilních a vojenských kapacit pro SBOP jakožto klíčového cíle, jímž je vyřešení stávajících nedostatků a rostoucích potřeb v této oblasti;
- vyzvala ke zlepšení výsledků EU v plánování misí a operací a v jejich provádění, mimo jiné prostřednictvím včasnějšího a účinnějšího předběžného plánování a přezkumem postupů EU pro řešení krizí. Rada souhlasila s urychlením plánování za účelem aktivace operačního střediska pro operace v oblasti Afrického rohu;
- podtrhla důležitost partnerství s NATO a OSN a hodnotných praktických příspěvků a politické podpory pro mise a operace SBOP, které nabízejí partnerské země; Rada vyzvala k dalšímu rozvoji spolupráce v rámci SBOP s východními a středomořskými partnery na základě individuálního přístupu.

Dne 13. prosince vystoupila vysoká představitelka v Evropském parlamentu, který ve svém projevu informovala o pokroku v rámci SBOP.

1. SCHOPNĚJŠÍ

1.1. CIVILNÍ A VOJENSKÉ SCHOPNOSTI⁹⁷

Nadále bylo vyvíjeno úsilí o řešení nedostatků v civilních schopnostech SBOP a o zlepšení výkonnosti prostřednictvím odborné přípravy, vyvozování poučení a zlepšení dodávek vybavení.

⁹⁷ Evropský parlament přijal dne 11. května 2011 usnesení o rozvoji společné bezpečnostní a obranné politiky po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (P7_TA-PROV(2011)0228).

V červenci roku 2011 se uskutečnil seminář na vysoké úrovni o usnadňování nasazení civilního personálu v misích SBOP za účasti partnerů z jednotlivých států.

V návaznosti na závěry Rady z prosince roku 2011 potvrdil Politický a bezpečnostní výbor víceletý pracovní program pro rozvoj civilních schopností⁹⁸, jenž předložila ESVČ.

Na základě rozhodnutí Rady z prosince roku 2010 pokračovala po celý rok 2011 práce na vojenských schopnostech, která se soustředila jak na řešení existujících nedostatků ve schopnostech členských států, tak i rostoucích potřeb v oblasti operací SBOP (viz také sdružování a sdílení schopností).

Bylo dosaženo pokroku v obecném vojenském plánování EU („koncepte“), mimo jiné pokud jde o letecké operace na podporu SBOP (předsunuté vzdušné síly), získané poznatky EU ve vojenské oblasti, logistickou podporu a záchranu personálu.

1.2. SDRUŽOVÁNÍ A SDÍLENÍ VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ

Rada po celý rok zdůrazňovala, že pro zachování a zlepšení SBOP je třeba posílit evropskou spolupráci v oblasti rozvoje vojenských schopností, aby mohla být zlepšena operační efektivita v kontextu omezených obranných rozpočtů⁹⁹.

⁹⁸ ESVČ v současné době na tomto programu pracuje a předloží jej v roce 2012.

⁹⁹ Evropský parlament přijal dne 14. prosince 2011 usnesení o dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU (P7_TA-PROV(2011)0574).

Na zasedání Řídícího výboru Evropské obranné agentury (EDA) dne 30. listopadu potvrdili členské státy možnosti sdružování a sdílení schopností a oznámili řadu závazků v rámci specifických konkrétních projektů podporovaných agenturou. Závazky byly učiněny v těchto oblastech: doplňování paliva za letu, inteligentní výzbroj, výcvik leteckých posádek, námořní výcvik a logistika, evropské dopravní uzly, zpravodajství, průzkum a sledování včetně získávání poznatků o situaci ve vesmíru, zdravotnická podpora, vojenské družicové komunikační systémy a rozvoj dalších projektů sdružování schopností na základě existujících iniciativ, týkajících se například námořního dohledu, vrtulníkového výcviku a družicových komunikačních systémů.

1.3. ZÍSKANÉ POZNATKY A OSVĚDČENÉ POSTUPY V CIVILNÍ SBOP

V závěrech o SBOP z prosince roku 2011 Rada vyzvala k neustálému zlepšování misí vyhodnocováním výsledků, referenčním srovnáváním, hodnocením dopadu a prostřednictvím získaných poznatků a osvědčených postupů.

V roce 2011 bylo dosaženo pokroku v propojování získaných poznatků a osvědčených postupů z operací SBOP v civilní a vojenské oblasti. Pracuje se na společné databázi poznatků a osvědčených postupů SBOP v civilní a vojenské oblasti, která by měla být uvedena do provozu v dubnu roku 2012¹⁰⁰.

¹⁰⁰ V souvislosti s prací na nové koncepci EU týkající se rychlého nasazení v rámci SBOP byla dokončena tematická zpráva o poznatcích ze substitučních policejních misí / policejních misí s výkonnými pravomocemi, vycházející ze zkušeností z projektu EU v oblasti výcviku policejních sil v letech 2008–2010, který financovala Komise.

1.4. ODBORNÁ PŘÍPRAVA A CVIČENÍ

V roce 2011 bylo nadále vyvíjeno značné úsilí o splnění celkových cílů v oblasti odborné přípravy související se SBOP s cílem zajistit pro členské státy a orgány EU personál s potřebnými znalostmi (diplomatický, vojenský a civilní personál – mimo jiné v oblasti policie a právního státu), který je schopen pracovat ve všech oblastech SBOP a může být nasazen v misích a operacích SBOP¹⁰¹.

2. ÚČINNĚJŠÍ

2.1. SPOLUPRÁCE S PARTNERY PŘI ŘEŠENÍ KRIZÍ

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

V souladu se závěry Rady z prosince roku 2010 pokračovala spolupráce s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi za účelem posílení schopností a snazšího zapojení do misí a operací EU pro řešení krizí.

¹⁰¹ Ve dnech 16. až 27. května 2011 proběhlo cvičení MILEX 11, jehož řídící osobou byl generální ředitel Vojenského štábu EU. Cílem cvičení MILEX 11 bylo nacvičit a vyhodnotit vojenské aspekty řešení krizí ze strany EU na vojenské strategické, a zejména operační úrovni na základě scénáře pro plánovanou vojenskou operaci pro řešení krize vedenou EU bez použití společných prostředků a schopností NATO. Dosaženo bylo v plném rozsahu všech cílů cvičení. Ve dnech 18. listopadu až 6. prosince 2011 se konalo cvičení EU v oblasti řešení krizí (CME 11). Na základě nového „komplexního přístupu“ k řešení krizí bylo cílem tohoto cvičení vyhodnotit a zlepšit schopnost EU řešit krize, včetně rozhodovacího a plánovacího procesu EU a ESVC, v rychle se měnícím prostředí. Prověřeny byly civilní i vojenské nástroje a jejich koordinace v rámci EU na různých úrovních. Mezi nejdůležitější novinky zavedené během tohoto cvičení v oblasti řešení krizí s ohledem na Lisabonskou smlouvu bylo zapojení pěti delegací EU a uplatnění nových vnitřních postupů ESVC pro řešení krizí.

2.1.1. SPOLUPRÁCE MEZI EU A OSN

V reakci na opakované výzvy OSN na politické úrovni bylo v roce 2011 zahájeno zvláštní úsilí o zlepšení schopnosti EU podporovat činnosti OSN k udržení míru. Za tímto účelem vymezila ESVČ s aktivním zapojením Odboru OSN pro mírové operace (DPKO), Odboru OSN pro podporu v terénu (DFS) a Odboru OSN pro politické otázky (DPA) řadu praktických opatření. Provádění těchto opatření začne v roce 2012, jakmile budou dohodnuty technické postupy. Po jejich provedení bude významně usnadněna spolupráce s OSN v rámci operací a činností pro řešení krizí / k udržení míru, jak s ohledem na vojenské operace, tak co se týče civilních misí.

Koncem roku 2011 se EU a OSN společně dohodly na obnovení činnosti Řídícího výboru EU-OSN pro řešení krizí, která byla pozastavena v roce 2010 v očekávání restrukturalizace EU s ohledem na vstup v platnost Lisabonské smlouvy, a na vytvoření základů pro posílenou spolupráci mezi EU a OSN v oblasti rozvoje civilních schopností.

2.1.2. EU-NATO

V roce 2011 pokračovala dobrá spolupráce mezi EU a NATO v kontextu ujednání „Berlin Plus“ v souvislosti s operací EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině vedené v rámci SBOP.

Rada uvítala konkrétní návrhy vysoké představitelky z února roku 2011 na uplatňování pragmatického a pozvolného přístupu a provádění mandátu Evropské rady ze září roku 2010.

Několik z těchto návrhů bylo v roce 2011 úspěšně realizováno:

- pokračovalo aktivní úsilí o kontakty mezi členy personálu s cílem zlepšit vzájemnou informovanost o vyvíjené činnosti a dosáhnout pokroku v dalším posilování spolupráce v místech, kde působí obě organizace současně; Rada byla pravidelně informována o hlavním vývoji (zejména v oblasti kybernetické bezpečnosti);
- v prosinci roku 2011 byly iniciovány první vzájemné informativní schůzky Výboru pro obrannou politiku a plánování a Politicko-vojenské skupiny.

Rada také vyzvala vysokou představitelku, aby pokračovala v úsilí o další rozvoj účelné a účinné spolupráce s NATO, a to především v oblastech, kde obě organizace působí společně.

Úzká spolupráce mezi štáby EU a NATO byla rozvíjena v rámci iniciativ týkajících se sdružování a sdílení schopností a inteligentní obrany / mnohonárodních přístupů se zaměřením na zajištění soudržnosti, vzájemného posilování a zamezení zdvojování úsilí. Rada v této souvislosti vyzvala k pokračování úzkých vzájemných kontaktů personálu.

Štáby EU a NATO společně předložily návrhy dalšího postupu v zájmu zlepšení praktické spolupráce v oblasti ochrany před CBRN látkami a materiály (chemické, biologické, radiologické a jaderné látky a materiály); výsledek bude přístupný všem členským státům. Členské státy tyto návrhy podpořily.

V rámci Skupiny EU-NATO pro schopnosti probíhala také výměna informací v řadě oblastí společného zájmu, v nichž se požadavky překrývají – včetně zdravotnické podpory, ochrany proti improvizovaným výbušným zařízením a CBRN.

Jak bylo uvedeno v předchozích zprávách, výměnu informací v oblasti vojenských schopností by dále usnadnila účast všech 27 členských států EU.

2.1.3. EU - AFRICKÁ UNIE

EU a Africká unie (AU) pokračovaly v politickém dialogu a v dialogu o bezpečnostních otázkách, mimo jiné na pravidelných zasedáních Výborů EU a AU pro mír a bezpečnost. Opětovně byla poskytnuta finanční podpora (ve výši 40 milionů EUR) na pomoc úsilí africké strany o vybudování africké struktury pro mír a bezpečnost (APSA). EU reagovala vstřícně na žádost AU o poskytnutí podpory v oblasti odborné přípravy prostřednictvím afrických středisek odborné přípravy jakožto důležitého prvku APSA. Africký mírový projekt nadále financoval dvě africké operace na podporu míru: AMISOM v Somálsku a MICOPAX ve Středoafrické republice. EU uvítala úspěšné završení prvního strategického výcvikového cyklu pro africké pohotovostní síly (Amani).

SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI ZEMĚMI

Bylo zintenzivněno úsilí o další pokračování věcného dialogu a spolupráce s třetími zeměmi, včetně strategických partnerů, a o rozvoj vztahů s novými partnery. EU pokračovala v dialogu s evropskými členy NATO, kteří nejsou členskými státy EU, dalšími zeměmi, které jsou kandidáty na přistoupení k EU, a s několika dalšími významnými partnery včetně USA, Kanady, Číny, Ruska a Ukrajiny. Rada se zabývala možností prohloubení vztahů s východními a jižními sousedy; tato práce bude pokračovat na individuálním základě s cílem přispět k posílení regionální bezpečnosti a stability.

Dvanáct zemí (Albánie, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora, Chile, Chorvatsko, Kanada, Norsko, Nový Zéland, Švýcarsko, Turecko, Ukrajina, USA) se účastnilo sedmi probíhajících misí a operací SBOP (EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUPM BiH, EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EUNAVFOR ATALANTA, EUSEC RD Congo). Koncem roku 2011 přijala EU nabídku příspěvku Srbska k misím EUTM Somalia a EUTM ATALANTA. S několika dalšími partnery byla dále rozvíjena přínosná spolupráce v souvislosti s bojem proti pirátství.

V návaznosti na rozhodnutí Rady ze dne 26. dubna 2010, kterým byla vysoká představitelka zmocněna k jednání s dvaceti dalšími zeměmi, byly sjednány a uzavřeny dohody o vytvoření rámce pro účast na operacích EU pro řešení krizí („rámcové dohody o účasti“) s Černou Horou, Srbskem a USA. S celou řadou partnerů probíhala jednání s cílem dosáhnout obdobných dohod (Albánie, Nový Zéland, Bosna a Hercegovina, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Austrálie, Brazílie, Chile, Rusko).

2.2. Satelitní středisko EU (EUSC)

V roce 2011 byl potvrzen trend rostoucího zapojení EUSC do podpory operací a misí EU a rozhodovacího procesu ESVČ, a odpovídajícím způsobem tak vzrostlo i množství jeho úkolů. Nárůst činnosti dosáhl svého vrcholu se vznikem nových krizových oblastí v severní Africe a na Blízkém východě. EUSC plnilo celkem 119 nových úkolů a bylo analyzováno 464 zájmových lokalit. Díky poskytování analýzy satelitních snímků hraje EUSC stále významnější úlohu, pokud jde o podporu rozhodovacího procesu v rámci SBOP.

Konkrétněji se jednalo o tyto úkoly:

- největší pracovní zátěž v souvislosti s jedním konkrétním úkolem představovalo pro EUSC monitorování krize v Libyi (jakož i v Tunisku a Egyptě). Na základě operativního pokynu vysoké představitelky a souhlasu Politického a bezpečnostního výboru byly veškeré produkty EUSC poskytovány rovněž NATO/SHAPE v rámci operace Unified Protector v Libyi;
- v rámci operace EUNAVFOR Atalanta byla nadále poskytována podpora operačnímu velitelství v Northwoodu (UK). Zahrnovala poskytování produktů GEOINT (GEOspatial INTelligence – zpravodajství o Zemi) s informacemi o činnosti pirátů, kterou středisko reagovalo na operační potřeby vojenských plavidel nasazených při pobřeží Somálska. EUSC zajišťovalo rovněž podporu na místě vysláním analytika snímků;

– největším odběratelem produktů EUSC byla mise EUMM Georgia. Úkoly prováděné EUSC zahrnovaly analýzu snímků pro účely zpráv o důležité infrastruktuře a aktivitách v regionu;

– významných výsledků ve vytváření podpůrných produktů GEOINT bylo dosaženo pokračováním v monitorování možného šíření zbraní hromadného ničení a vývoje jaderných technologií v několika zemích. V této souvislosti středisko zajišťovalo analýzu týkající se podezřelých zařízení v zemích, v nichž jsou potenciálně vyvíjeny balistické rakety a odpalovací zařízení a prováděny jejich zkoušky. Na tuto práci však měly dopad, s neznámými důsledky, požadavky spojené s monitorováním krizí.

3. SOUDRŽNĚJŠÍ

Jednou z hlavních priorit zůstává pro EU přeměna komplexního přístupu v komplexní opatření na podporu obecnějších politických cílů EU, mezi něž patří i řešení základních příčin konfliktů, a to za využití nástrojů SBOP jako součásti souboru nástrojů EU. Vysoká představitelka zastává zvláštní úlohu jakožto předsedkyně různých složení Rady pro zahraniční věci v zájmu zajištění soudržnosti zahraniční politiky EU.

Pro tento účel je nadále zásadně důležité úsilí o větší soudržnost a součinnost mezi předcházením konfliktům, reakcí na krize a řešením krizí.

V rámci širšího úsilí o rozvoj součinnosti mezi vnitřním a vnějším rozměrem bezpečnosti pokročila práce v posilování vazeb mezi SBOP a oblastí svobody, bezpečnosti a práva¹⁰².

Dále byla zahájena práce na provádění doložky solidarity.

Pokroku bylo rovněž dosaženo v prosazování **součinnosti mezi civilní a vojenskou oblastí** při rozvoji schopností.

ČÁST II: VÝHLED NA ROK 2012

Na počátku svého funkčního období stanovila vysoká představitelka tři priority pro společnou zahraniční politiku EU: zaprvé – vytvoření Evropské služby pro vnější činnost, zadruhé – podporu demokracie, stability a prosperity ve vztazích se zeměmi sousedícími s Evropou, a zatřetí – vybudování pevného strategického partnerství se současnými i nastupujícími světovými aktéry. Těmito třemi prioritami se bude činnost EU řídit i v letech 2012–13 s cílem zajistit důslednost a soudržnost zahraniční politiky EU, jak je stanoveno v Lisabonské smlouvě.

Tato činnost naváže na úspěchy zahraniční politiky EU, jichž bylo dosaženo v prvním roce fungování ESVČ. V zájmu řešení regionálních a celosvětových problémů bude EU nadále spolupracovat se svými partnery a bude prosazovat zájmy a hodnoty EU, aby tak napomohla zajistit pro své občany bezpečnější a prosperující svět.

¹⁰² V této souvislosti vzal dne 13. května 2011 Politický a bezpečnostní výbor na vědomí společný pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Posílení vazeb mezi SBOP a aktéry v oblasti svobody, bezpečnosti a práva – návrhy na další postup“, který se zabývá provázáním SBOP s činností aktérů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva. Následně byl pro další práci vypracován návrh plánu. V tomto dokumentu bylo vymezeno 27 oblastí činnosti s cílem dosáhnout konkrétních výsledků v zájmu posílení spolupráce mezi těmito dvěma oblastmi. Členské státy byly vyzvány, aby se do procesu rozvoje příslušných činností aktivně zapojily. Zpráva o dosaženém pokroku bude příslušným rozhodovacím orgánům předložena v polovině července roku 2012.

Jednou z prvořadých priorit Evropské unie je i nadále podpora demokratických změn v sousedních oblastech, zejména **na Blízkém východě a v severní Africe**. Je zapotřebí, abychom v Tunisku, Egyptě, Libyi, Jemenu a dalších zemích Blízkého východu a severní Afriky trvale podporovali proces transformace a věnovali mu pozornost. EU bude nadále vynakládat a zvyšovat úsilí, pokud jde o **Sýrii**, s cílem ukončit násilné represe a podpořit skutečný přechod k demokracii. V zájmu dosažení tohoto cíle budeme pokračovat v úzké spolupráci s našimi mezinárodními partnery, zejména Ligou arabských států a Organizací spojených národů.

Změny, k nimž dochází v celém arabském světě, ukázaly, že je naléhavě zapotřebí dosáhnout pokroku v **mírovém procesu na Blízkém východě**. Cílem je i nadále spravedlivé a trvalé diplomatické urovnání izraelsko-palestinského konfliktu, založené na dvoustátním řešení. V zájmu obnovení věcných jednání bude EU pokračovat v aktivní spolupráci s příslušnými stranami i v rámci Kvartetu.

Nesmírně důležitá je rovněž pokračující angažovanost EU v rámci **východního sousedství**, realizovaná mimo jiné prostřednictvím Východního partnerství. Vysoká představitelka a ESVČ budou nadále pozorně sledovat situaci na Ukrajině a v Bělorusku, a zejména parlamentní volby, které se budou konat v těchto zemích v roce 2012, jakož i volby v Arménii a Gruzii, neboť jejich průběh bude ve všech případech mít zásadní význam pro další rozvoj vztahů. V centru pozornosti EU zůstanou konflikty v Podněstří, Gruzii a Náhorním Karabachu.

EU bude nadále hrát významnou úlohu v oblasti **západního Balkánu**, kde evropská perspektiva zemí tohoto regionu stále působí jako katalyzátor pro domácí reformy i regionální spolupráci. Budeme pokračovat v úsilí o usnadnění dialogu mezi Bělehradem a Prištinou a v podpoře reformního procesu v Bosně a Hercegovině. EU pozorně sledovala výsledky parlamentních voleb v Srbsku, které se konaly v květnu roku 2012. V červnu roku 2012 skončil příslušný mandát mise policejní mise EU v Bosně a Hercegovině, jež by měla převést zbývající úkoly na zvláštního zástupce EU. Operace EUFOR Althea bude v průběhu roku 2012 restrukturalizována. EULEX Kosovo bude i nadále napomáhat a poskytovat podporu kosovským orgánům v oblasti právního státu.

V souladu se zásadami stanovenými v rámci pro jednání vybízí EU **Turecko**, aby rozvinulo svoji zahraniční politiku takovým způsobem, aby doplňovala politiku EU a postupovalo v koordinaci s EU, a aby se postupně ztotožnilo s politikami a postoji EU, a očekává další posílení svého stávajícího politického dialogu s Tureckem při sledování společných cílů, mimo jiné v oblasti sousedství, v němž Turecko zastává významnou úlohu.

Jednou z klíčových priorit rovněž zůstává prohlubování spolupráce se **strategickými partnery EU**¹⁰³. Všeobecným cílem je dosáhnout toho, aby tato partnerství byla s ohledem na společné zájmy a hodnoty operativnější a reagovala na konkrétní a aktuální otázky.

Úzké konzultace a spolupráce s **USA** jsou i nadále klíčovým aspektem našeho přístupu k oblastem společného zájmu, jako je západní Balkán, země jižního sousedství a asijsko-tichomořský region, jakož i ke globálním otázkám jako boj proti terorismu, změna klimatu, mezinárodní rozvoj a nešíření.

¹⁰³ Strategickými partnery jsou Brazílie, Čína, Indie, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada, Korejská republika, Mexiko, Rusko a USA.

Při řešení regionálních i celosvětových zahraničněpolitických otázek je nadále důležitá také spolupráce Evropy s Ruskem, které je naším strategickým partnerem a současně sousední zemí. Spolupráce s Ruskem má zásadní význam pro řešení vleklých konfliktů, jež se odehrávají v našich společných sousedních oblastech, jakož i utváření mezinárodní reakce v případě dalších otázek, jako je Írán, Sýrie nebo mírový proces na Blízkém východě. V kontaktech s Ruskem bude EU pokračovat také prostřednictvím partnerství pro modernizaci a Severní dimenze.

Důraz bude nadále kladen na posilování a rozšiřování spolupráce s **Čínou a Indií** se zaměřením zejména na globální a regionální výzvy, včetně bezpečnostních otázek, jako je boj proti pirátství a terorismu či kybernetická bezpečnost.

Obdobně bude EU pokračovat v posilování spolupráce se svými partnery v Brazílii, Jihoafrické republice, Japonsku a Jižní Koreji.

Další klíčovou prioritou, jíž bude EU nadále věnovat úsilí a pozornost, budou jednání o **iránském jaderném programu** ve formátu E3+3, jejichž cílem je řešit obavy mezinárodního společenství ohledně výlučně mírové povahy tohoto programu. Do tohoto procesu bude nadále plně zapojena vysoká představitelka, která bude jednat jménem skupiny E3+3 a opírat se o výsledky zasedání konaných v Istanbulu, Bagdádu a Moskvě.

Nesmírně důležitou součástí agendy EU v oblasti vnějších vztahů budou rovněž **globální výzvy**, jako je změna klimatu, energetika, terorismus a mezinárodní trestná činnost, pirátství, šíření zbraní hromadného ničení, odzbrojení a ohrožení kybernetické bezpečnosti.

EU bude usilovat o provádění sdělení „*Nový směr politiky EU v oblasti lidských práv a demokracie*“, jež obsahuje vizi, jak Evropská unie a její členské státy v nadcházejících letech rozšíří, prohloubí a zefektivní **podporu a ochranu lidských práv a demokracie**. EU bude rovněž nadále pozorně sledovat situaci v oblasti lidských práv v partnerských zemích a poskytovat podporu prostřednictvím nástrojů a politik EU, mezi něž mimo jiné patří i koncepce „více za více“ uplatňovaná v zemích, na něž se vztahuje evropská politika sousedství.

Činnost, kterou bude v následujících letech EU v této oblasti vykonávat, se bude řídit strategickým rámcem EU pro **lidská práva a demokracii**. Účinnost a zviditelnění politiky EU v oblasti lidských práv posílí jmenování zvláštního zástupce EU pro lidská práva, který je prvním tematickým zvláštním zástupcem EU. Za tímto účelem bude EU v oblasti lidských práv a demokracie úzce spolupracovat s partnery a mezinárodními organizacemi a působit na mnohostranných fórech.

EU bude nadále věnovat pozornost vývoji v **Afghánistánu a Pákistánu**. Očekávané změny týkající se mezinárodní vojenské přítomnosti budou mít dopad na misi EUPOL Afghanistan, jakož i na naši širší spolupráci. V případě Afghánistánu bude výhledově do roku 2014 důraz kladen na správu věcí veřejných, policejní práci a právní stát, mimo jiné poskytováním poradenství a odborné přípravy ze strany mise EUPOL Afghanistan. Pokud jde o Pákistán, bude EU usilovat o prohloubení vztahů s civilní vládou a demokratickými institucemi prostřednictvím provádění pětiletého plánu angažovanosti.

Prioritou bude podpora nedávného pozitivního vývoje v **Barmě/Myanmaru**. EU společně s mezinárodními partnery plně podpoří probíhající přechod k demokracii.

V rámci intenzivnější angažovanosti v Asii posílí EU spolupráci s ASEAN v souladu s akčním plánem přijatým na zasedání ministrů EU-ASEAN v Bruneji.

Důraz bude nadále kladen na upevnění strategických vztahů s **Afrikou** na základě společné strategie Afrika-EU. Zásadní význam bude mít rozvoj vztahů EU s Africkou unií, mimo jiné pokračující angažovanost v otázkách míru a bezpečnosti v subsaharské Africe včetně nešíření a odzbrojení.

Jedním z prioritních prvků agendy vysoké představitelky a ESVČ bude v souladu se strategií z listopadu roku 2011 i nadále budování vztahů a podpora pozitivní dynamiky se zeměmi **Afrického rohu** (Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Keňa, Somálsko, Súdán a Uganda). Důležitou součástí této činnosti je posílení soudnictví a námořního odvětví v Somálsku a v celé oblasti Afrického rohu prostřednictvím civilní mise SBOP se zapojením vojenských odborníků. Pozornost EU bude nadále zaměřena na **Somálsko** a boj proti pirátství (EUNAVFOR Atalanta) a na posílení podpory bezpečnostního sektoru v Somálsku (EUTM Somalia).

EU je odhodlána podporovat nový nezávislý stát **Jižní Súdán**, aby mohl řešit závažné problémy, jimž čelí, a aby upevnil své postavení samostatného státu. EU současně posílí vztahy se súdánskou vládou v Chartúmu. Cílem je podpořit soužití a hospodářský rozvoj dvou mírumilovných států. Nadále bude vynakládáno úsilí o nalezení všeobecného a komplexního politického řešení situace v Dárfúru.

Prioritou bude rovněž provádění strategie EU zaměřené na bezpečnost a rozvoj oblasti **Sahelu**. Znepokojení vyvolává rostoucí nestabilita v Mali a v širším regionu, včetně Nigérie. S cílem přispět k lepší koordinaci v oblasti bezpečnosti a podpořit odbornou přípravu a budování kapacit rozmístí EU civilní misi SBOP, a to nejprve v Nigeru. EU bude nadále usilovat o nalezení trvalého řešení problémů Guineje-Bissau, kde byl nedávno proveden státní převrat, jakož i v Zimbabwe a v dalších zemích, kde je ohrožena stabilita. Prioritními budou i nadále volební procesy, dodržování lidských práv a posilování institucí zabývajících se lidskými právy.

EU bude pokračovat v úsilí o prosazování míru a demokracie v oblasti **Velkých jezer**. EU bude spolupracovat s africkými a mezinárodními partnery v regionu s cílem dosažení souhrnného řešení vzájemně propojených problémů regionu. Události v tomto regionu budou bedlivě sledovány.

V kontextu příštího summitu EU-Latinská Amerika a Karibik, který se bude konat počátkem roku 2013 v Chile, jsou obzvláště důležité vztahy s **Latinskou Amerikou**. Cílem tohoto summitu bude další posílení vztahů mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem.

Budou přijata další opatření s cílem bojovat proti **globálním a nadregionálním hrozbám**, jako je pirátství (a další činy ohrožující námořní bezpečnost), terorismus, ohrožení kybernetické bezpečnosti a další nové globální hrozby. EU stupňuje boj proti organizované trestné činnosti prostřednictvím svého politického cyklu na období let 2011–13 pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti a odpovídající vnější činnosti, čímž posiluje vazbu mezi vnitřní a vnější bezpečností.

Ve veškeré vnější činnosti EU bude kladen důraz na **předcházení konfliktům a budování míru** a v této souvislosti budou dále posíleny a integrovány schopnosti Unie v oblasti předcházení krizím, zejména pokud jde o včasné varování a včasnou akci. V návaznosti na závěry Rady z června roku 2011 o předcházení konfliktům bude činnost zaměřena na posílení mediačních schopností EU jako účinného a nákladově efektivního nástroje, jež lze využívat ve všech fázích konfliktu.

S ohledem na závěry o SBOP z prosince roku 2011 má EU v úmyslu se znovu zaměřit na potenciál **misí a operací SBOP**. Pozornost bude nadále soustředěna na posilování vojenských i civilních schopností. Prioritou v této souvislosti zůstává posílení schopností EU v oblasti rychlé reakce. Nadále budou prosazovány nákladově efektivní a účinné formy spolupráce, jako je sdružování a sdílení schopností. Rozvíjí se úsilí o významné zlepšení výsledků EU, pokud jde o plánování a provádění civilních misí SBOP a vojenských operací, kromě jiného lepší integrací civilních a vojenských rozměrů a umožněním včasnějšího a účinnějšího předběžného plánování. Vysoká představitelka zahájila přezkum postupů EU pro řešení krizí, jež pocházejí z roku 2003.

PŘÍLOHA I: rozpočet SZBP – Závazky v roce 2011

19.030101 Pozorovatelská mise v Gruzii	€
2011/452/SZBP EUMM Georgia	23,900,000.00
dílčí součet	23,900,000.00
19.030102 EULEX Kosovo	
2010/619/SZBP EULEX Kosovo	87,323,600.00
2011/687/SZBP EULEX Kosovo	0.00
2011/752/SZBP EULEX Kosovo	72,800,000.00
dílčí součet	160,123,600.00
19.030103 EUPOL Afghanistan	
2011/298/SZBP EUPOL Afghanistan	0.00
2011/473/SZBP EUPOL Afghanistan	60,500,000.00
dílčí součet	60,500,000.00
19.030104 Ostatní opatření a operace pro řešení krizí	
2010/755/SZBP mise EUPM v Bosně a Hercegovině	1,300,000.00
2010/755/SZBP mise EUPM v Bosně a Hercegovině	7,629,324.00
2010/312/SZBP EUBAM Rafah	1,400,000.00
2011/170/SZBP EUJUST LEX IRAQ	250,000.00
2011/380/SZBP EUJUST LEX IRAQ	27,250,000.00
2011/537/SZBP EUPOL DR Congo	7,150,000.00
2011/538/SZBP EUSEC DR Congo	13,600,000.00
2011/781/SZBP mise EUPM v Bosně a Hercegovině	5,250,000.00
2011/858/SZBP EUPOL COPPS	4,750,000.00
2011/857/SZBP EUBAM RAFAH	970,000.00
dílčí součet	69,549,324.00

19.0302 Nešíření zbraní a odzbrojení

2010/799/SZBP Proces budování důvěry – zóna beze zbraní hromadného ničení Konsorcium pro nešíření	347,700.00
2011/428/SZBP Činnost Úřadu OSN pro otázky odzbrojení na podporu akčního programu OSN v oblasti ručních palných a lehkých zbraní	2,150,000.00
dílčí součet	2,497,700.00

19.0304 Mimořádná opatření**0.00****19.0305 Přípravná a následná opatření**

Právní služby	12,800.00
Externí audity (5 zadaných auditů)	119,316.00
Vybavení pro přípravná opatření	74.00
dílčí součet	132,190.00

19.0306 Zvláštní zástupci Evropské unie

2011/119/SZBP zvláštní zástupce EU v Kosovu	0.00
2011/203/SZBP zvláštní zástupce EU pro krizi v Gruzii	304,000.00
2011/270/SZBP zvláštní zástupce EU v Kosovu	690,000.00
2011/424/SZBP zvláštní zástupce EU pro jižní Středomoří	855,000.00
2011/425/SZBP zvláštní zástupce EU pro Střední Asii	924,850.00
2011/426/SZBP zvláštní zástupce EU v Bosně a Hercegovině	3,740,000.00
2011/427/SZBP zvláštní zástupce EU v Afghánistánu	3,560,000.00
2011/478/SZBP zvláštní zástupce EU v Kosovu	0.00
2011/499/SZBP zvláštní zástupkyně EU pro Súdánskou republiku a Jihsúdánskou republiku	955,000.00
2011/518/SZBP zvláštní zástupce EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii	1,758,000.00
2011/621/SZBP zvláštní zástupce EU při Africké unii	715,000.00
2011/691/SZBP zvláštní zástupce EU v Kosovu	770,000.00
2011/819/SZBP zvláštní zástupce EU pro oblast Afrického rohu	670,000.00
dílčí součet	14,941,850.00

Celkem €331,644,664.00

PŘÍLOHA II

Přehled rozhodnutí o sankcích (2011)¹

Afghánistán / Taliban

Rozhodnutí Rady 2011/486/SZBP (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 57)²

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/639/SZBP (Úř. věst. L 257, 1.10.2011, s. 24)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/698/SZBP (Úř. věst. L 276, 21.10.2011, s. 47)

Bělorusko

Rozhodnutí Rady 2011/69/SZBP (Úř. věst. L 28, 02.2.2011, s. 40)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/174/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 72)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/301/SZBP (Úř. věst. L 136, 24.5.2011, s. 87)

Rozhodnutí Rady 2011/357/SZBP (Úř. věst. L 161, 21.6.2011, s. 25)

Rozhodnutí Rady 2011/666/SZBP (Úř. věst. L 265, 11.10.2011, s. 17)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/847/SZBP (Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 81)

Bosna a Hercegovina

Rozhodnutí Rady 2011/173/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 68)

¹ V tomto seznamu jsou uvedena pouze rozhodnutí SZBP, jimiž byla uložena omezující opatření. Provádění opatření spadajících do oblasti působnosti Smlouvy o fungování Evropské unie rovněž vyžaduje vypracování nařízení Rady, popřípadě prováděcího nařízení Rady.

² Toto rozhodnutí se týká rovněž teroristických skupin / Al-Kajdy

Demokratická republika Kongo

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/699/SZBP (Úř. věst. L 276, 21.10.2011, s. 50)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/848/SZBP (Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 83)

Pobřeží slonoviny

Rozhodnutí Rady 2011/17/SZBP (Úř. věst. L 11, 15.1.2011, s. 31)

Rozhodnutí Rady 2011/18/SZBP (Úř. věst. L 11, 15.1.2011, s. 36)

Rozhodnutí Rady 2011/71/SZBP (Úř. věst. L 28, 2.2.2011, s. 60)

Rozhodnutí Rady 2011/221/SZBP (Úř. věst. L 93, 7.4.2011, s. 20)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/230/SZBP (Úř. věst. L 97, 12.4.2011, s. 46)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/261/SZBP (Úř. věst. L 111, 30.4.2011, s. 17)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/376/SZBP (Úř. věst. L 168, 28.6.2011, s. 11)

Rozhodnutí Rady 2011/412/SZBP (Úř. věst. L 183, 13.7.2011, s. 27)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/627/SZBP (Úř. věst. L 247, 24.9.2011, s. 15)

Egypt

Rozhodnutí Rady 2011/172/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 63)

Guinejská republika (Konakry)

Rozhodnutí Rady 2011/169/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 59)

Rozhodnutí Rady 2011/706/SZBP (Úř. věst. L 281, 28.10.2011, s. 28)

Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY)

Rozhodnutí Rady 2011/146/SZBP (Úř. věst. L 61, 8.3.2011, s. 21)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/421/SZBP (Úř. věst. L 188, 19.7.2011, s. 12)

Rozhodnutí Rady 2011/705/SZBP (Úř. věst. L 281, 28.10.2011, s. 27)

Írán (otázka zbraní hromadného ničení)

Rozhodnutí Rady 2011/299/SZBP (Úř. věst. L 136, 24.5.2011, s. 65)

Rozhodnutí Rady 2011/783/SZBP (Úř. věst. L 319, 2.12.2011, s. 71)

Írán (otázka lidských práv)

Rozhodnutí Rady 2011/235/SZBP (Úř. věst. L 100, 14.4.2011, s. 51)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/670/SZBP (Úř. věst. L 267, 12.10.2011, s. 13)

Irák

Rozhodnutí Rady 2011/100/SZBP (Úř. věst. L 41, 15.2.2011, s. 9)

Severní Korea (Korejská lidově demokratická republika)

Rozhodnutí Rady 2011/860/SZBP (Úř. věst. L 338, 21.12.2011, s. 56)

Libye

Rozhodnutí Rady 2011/137/SZBP (Úř. věst. L 58, 3.3.2011, s. 53)

Rozhodnutí Rady 2011/178/SZBP (Úř. věst. L 78, 24.3.2011, s. 24)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/300/SZBP (Úř. věst. L 136, 24.5.2011, s. 85)

Rozhodnutí Rady 2011/332/SZBP (Úř. věst. L 149, 8.6.2011, s. 10)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/345/SZBP (Úř. věst. L 159, 17.6.2011, s. 93)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/500/SZBP (Úř. věst. L 206, 11.8.11, s. 53)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/521/SZBP (Úř. věst. L 227, 2.9.2011, s. 15)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/543/SZBP (Úř. věst. L 241, 17.9.2011, s. 30)

Rozhodnutí Rady 2011/625/SZBP (Úř. věst. L 246, 23.9.2011, s. 30)

Rozhodnutí Rady 2011/729/SZBP (Úř. věst. L 293, 11.11.2011, s. 35)

Rozhodnutí Rady 2011/867/SZBP (Úř. věst. L 341, 22.12.2011, s. 56)

Moldavsko

Rozhodnutí Rady 2011/171/SZBP (Úř. věst. L 76, 22.3.2011, s. 62)

Rozhodnutí Rady 2011/641/SZBP (Úř. věst. L 254, 30.9.2011, s. 18)

Barma/Myanmar

Rozhodnutí Rady 2011/239/SZBP (Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 24)

Rozhodnutí Rady 2011/504/SZBP (Úř. věst. L 212, 18.8.2011, s. 1)

Rozhodnutí Rady 2011/859/SZBP (Úř. věst. L 338, 21.12.2011, s. 55)

Somálsko

Rozhodnutí Rady 2011/635/SZBP (Úř. věst. L 249, 27.9.2011, s. 12)

Jižní Súdán / Súdán

Rozhodnutí Rady 2011/423/SZBP (Úř. věst. L 188, 19.7.2011, s. 20)

Sýrie

Rozhodnutí Rady 2011/273/SZBP (Úř. věst. L 121, 10.5.2011, s. 11)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/302/SZBP (Úř. věst. L 136, 24.5.2011, s. 91)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/367/SZBP (Úř. věst. L 164, 24.6.2011, s. 14)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/488/SZBP (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 74)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/515/SZBP (Úř. věst. L 218, 24.8.2011, s. 20)

Rozhodnutí Rady 2011/522/SZBP (Úř. věst. L 228, 3.9.2011, s. 16)

Rozhodnutí Rady 2011/628/SZBP (Úř. věst. L 247, 24.9.2011, s. 17)

Rozhodnutí Rady 2011/684/SZBP (Úř. věst. L 269, 14.10.2011, s. 33)

Rozhodnutí Rady 2011/735/SZBP (Úř. věst. L 296, 15.11.2011, s. 53)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/736/SZBP (Úř. věst. L 296, 15.11.2011, s. 55)

Rozhodnutí Rady 2011/782/SZBP (Úř. věst. L 319, 02.12.2011, s. 56)

Teroristické skupiny / Al-Kajdá

Rozhodnutí Rady 2011/487/SZBP (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 73)¹

¹ Toto rozhodnutí se týká rovněž Afghánistánu / Talibanu.

Společný postoj 2001/931/SZBP

Rozhodnutí Rady 2011/70/SZBP (Úř. věst. L 28, 02.2.2011, s. 57)

Rozhodnutí Rady 2011/430/SZBP (Úř. věst. L 188, 19.7.2011, s. 47)

Rozhodnutí Rady 2011/701/SZBP (Úř. věst. L 277, 22.10.2011, s. 18)

Rozhodnutí Rady 2011/872/SZBP (Úř. věst. L 343, 23.12.2011, s. 54)

Tunisko

Rozhodnutí Rady 2011/72/SZBP (Úř. věst. L 28, 02.2.2011, s. 62)

Prováděcí rozhodnutí Rady 2011/79/SZBP (Úř. věst. L 31, 05.2.2011, s. 40)

Zimbabwe

Rozhodnutí Rady 2011/101/SZBP (Úř. věst. L 42, 16.2.2011, s. 6)

PŘÍLOHA III
Prohlášení vydaná v roce 2011

V roce 2011 bylo vydáno celkem **593** prohlášení spadajících do čtyř kategorií:

- **Prohlášení vysoké představitelky jménem EU:** odrážejí oficiální postoj EU a vydávají se z pověření vysoké představitelky po předchozí konzultaci členských států. V případě, že žádný takový oficiální postoj neexistuje, vycházejí tato prohlášení z dohody členských států zasedajících v Radě. Mohou se k nim připojit i třetí země, jsou-li k tomu vyzvány.
- **Prohlášení vysoké představitelky:** používají se v případě, kdy je třeba se okamžitě vyjádřit k událostem, jež vyžadují rychlou reakci, pokud obsah této reakce není kontroverzní nebo je v souladu s dohodnutým postojem. Tato prohlášení se vydávají z pověření vysoké představitelky bez formální konzultace členských států. Třetí země se k nim připojit nemohou.
- **Prohlášení mluvčího vysoké představitelky:** lze je vydávat v případě, že osobní zapojení vysoké představitelky není nezbytně nutné. Mohou být vydána velmi rychle.
- **Místní prohlášení EU:** tato prohlášení se týkají konkrétních místních či regionálních otázek. Dosažení shody o znění těchto prohlášení je úkolem vedoucích misí EU působících v daných zemích.

Počet prohlášení **podle kategorií:**

Kategorie	2011
Prohlášení vysoké představitelky jménem EU	86
Prohlášení vysoké představitelky	328
Prohlášení mluvčího	128
Místní prohlášení	51
Celkem	593

Rozdělení prohlášení podle **zeměpisných oblastí**:

Oblast	2011
Afrika	18%
Asie	11%
východní Evropa / západní Balkán	18%
Latinská Amerika	3%
severní Afrika	22%
Blízký východ / Perský záliv	20%
multilaterální	5%
Severní Amerika	3%

Rozdělení prohlášení podle **předmětu / tematických otázek**:

Předmět	2011
Lidská práva	132
Volby / reformy	84
Konflikty / stabilizační procesy	158
Bezpečnostní incidenty	82
Blahopřání / vyjádření soustrasti	25
Nešíření	3
Jiné (výsledky zasedání na vysoké úrovni, omezující opatření atd.)	109
Celkem	593

K určitým otázkám vydává vysoká představitelka rovněž **společná prohlášení** s předsedou Evropské rady, předsedou Evropské komise nebo dalšími členy Komise. V roce 2011 bylo vydáno celkem 36 společných prohlášení.

Předsedové Herman Van Rompuy / José Manuel Barroso	4
Komisař Štefan Füle	23
Komisař Andris Piebalgs	7
Komisařka Viviane Redingová	2
Celkem	36

Všechna prohlášení lze nalézt na těchto webových stránkách:

Evropská služba pro vnější činnost: http://eeas.europa.eu/media/index_en.htm

Rada Evropské unie: <http://consilium.europa.eu/press?lang=en>

Tiskové středisko (Rapid): http://europa.eu/newsroom/index_en.htm

PŘÍLOHA IV: Přítomnost vysoké představitelky/místopředsedkyně Komise Ashtonové v Evropském parlamentu – 2011

Datum	Zasedání	Předmět	Přítomnost vysoké představitelky/místopředsedkyně Ashtonové	Poznámky
18/1	EP Election Observation Group, Strasbourg	EU EOMs planning	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Freedom of religion/Christians;	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Belarus	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
19/1	Plenary, Strasbourg	Sahel region	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
2/2	Mini-Plenary, Brussels	Situation in Tunisia and Egypt	HR/VP Ashton	Cssr Barnier took part of the Sudan debate on behalf of HR/VP
2/2	Mini-Plenary, Brussels	South Sudan referendum	HR/VP Ashton	Cssr Barnier took part of the Sudan debate on behalf of HR/VP
2/3	EP Conference of Presidents (in camera), Brussels	Update on the situation in North Africa	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	Southern Neighbourhood, and Libya in particular, including humanitarian aspects	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	EU's approach towards Iran	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	16th session of the Human Rights Council (Geneva,28/2-25/3)	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
9/3	Plenary, Strasbourg	State of play of the peace process for the Middle East	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
22/3	AFET, Brussels	Exchange of views (incl. FAC debrief)	HR/VP Ashton	SG Vimont present

11/5	Plenary, Strasbourg	Joint debate: - Statement on main aspects and basic choices of CFSP and CSDP (art. 36 TEU) - Situation in Syria, in Camp Ashraf, and the situation of the Coptic Christian community of Egypt - Annual report from the Council CFSP - Development of CSDP following the entry into force of the Lisbon Treaty - EU as global actor: its role in multilateral organisations report	HR/VP Ashton	SG Vimont and DSG Popowski present
5/7	EP Special Committee (under 2002 IIA), Strasbourg (closed meeting)		HR/VP Ashton	Oral briefing; DSG Popowski present
5/7	EP President Buzek + Heads of the Delegations to Third States/Regions		HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Situation in the Arab world and North Africa, Syria and Yemen	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	EU external policies in favour of Democratisation	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Situation in Nagorno-Karabakh	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
6/7	Plenary, Strasbourg	Preparations for the Russian State Duma elections in December	HR/VP Ashton	DSG Popowski present

4/9	Warsaw	COFACC Conference of Foreign Affairs Committee Chairs	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Ministerial week's activity at the UN General Assembly, in particular the Middle East peace process and North Africa	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Eastern partnership summit (Warsaw, 29 September)	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Sexual orientation and gender identity at the UN Human Rights Council	HR/VP Ashton	DSG Popowski present
27/9	Plenary, Strasbourg	Tensions between Turkey and the Republic of Cyprus	HR/VP Ashton	Commissioner Füle took most of the debate on behalf of the HR/VP
28/9	<i>Plenary, Strasbourg</i>	<i>State of the Union - Statement by EC President Barroso (in the presence of all Commissioners)</i>	<i>HR/VP Ashton present – not in a speaking capacity</i>	
12/10	Mini-Plenary, Brussels	Situation in Yemen, Bahrain, Syria and Egypt	HR/VP Ashton	
12/10	Mini-Plenary, Brussels	Current developments in Ukraine	HR/VP Ashton	
23/11	EUROLAT Parliamentary Assembly Executive Bureau, Brussels		HR/VP Ashton	

12/12	AFET, Strasbourg	Exchange of views	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, COO O'Sullivan, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	Joint debate on CSDP (Article 36 TEU) and Lisek report on the Impact of the financial crisis on the defence sector	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski, MD Marinaki present
13/12	Plenary, Strasbourg	Human rights	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	EU-Russia summit	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
13/12	Plenary, Strasbourg	Situation in Syria	HR/VP Ashton	EEAS SG Vimont, DSG Popowski present
14/12	<i>Plenary, Strasbourg</i>	<i>Sakharov Prize 2011 ceremony</i>	<i>HR/VP Ashton present – not in a speaking capacity</i>	
14/12	EP Special Committee (under 2002 IIA), Strasbourg (closed meeting)		HR/VP Ashton	

PŘÍLOHA V: Přítomnost členů správní rady ESVČ, generálních ředitelů, předsedy Politického a bezpečnostního výboru a zvláštních zástupců EU v Evropském parlamentu – 2011

Datum	Zasedání	Předmět	Přítomnost vysoké představitelky/místopředsedkyně Ashtonové + zastoupení ESVČ	Poznámky
11/1	EP Maghreb Delegation	Situation in Algeria and Tunisia	MD Mingarelli	
19/1	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
25/1	AFET enlarged bureau (in camera), Brussels	Various (incl. EEAS organigramme)	SG Vimont	
25/1	AFET, Brussels	Report on CFSP Annual report	DSG Popowski	
26/1	AFET, Brussels	Role of EUSRs under the Lisbon Treaty	DSG Popowski	
26/1	AFET, Brussels	Negotiations on EU-Russia Agreement	COO O'Sullivan	
27/1	BUDG, Brussels	EEAS building (debate)	COO O'Sullivan	
1/2	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	with Csr Füle on behalf of HR/VP
1/2	AFET (in camera), Brussels	Albania	MD Lajčák	
1/2	SURE (Special Committee on Policy Challenges and Budgetary Resources for a Sustainable EU after 2013), Brussels	Budgetary resources external relations	COO O'Sullivan	
7/2	BUDG, Brussels	EEAS building (debate and vote)	COO O'Sullivan	not asked to take the floor
7/2	AFET/DEVE, Brussels	Referendum – South Soudan	EUSR Marsden	

8/2	AFET / EP Maghreb Delegation, Brussels	Democratic awakening of Arab societies – lessons for the EU	MD Mingarelli	
9/2	AFET Working Group on the Western Balkans (in camera), Brussels	Albania, FYROM	MD Lajčák	
15/2	Plenary, Strasbourg	Albania	MD Lajčák (no active participation)	with Csr Füle on behalf of HR/VP
15/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
15/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>	<i>Africa</i>	<i>MD Westcott</i>	
16/2	Plenary, Strasbourg	Situation in Egypt	SG Vimont (no active participation)	with Csr Füle on behalf of HR/VP
16+17/2	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>	<i>Tunisia/Egypt</i>	<i>SG Vimont, MD Mingarelli</i>	
28/2	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	with Csr Füle on behalf of HR/VP
28/2	SEDE, Brussels	Ongoing CSDP activities ((including debriefing on Informal FAC Defence in Budapest))	DSG Popowski	

1/3	LIBE, Brussels	North Africa, migration policy	SG Vimont	with Csr Malmström, Coreper Chair, Frontex Director
9/3	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
15/3	DROI, Brussels	Implications for EU Human Rights Policy of the events in the Arab World	DSG Popowski	
15/3	SEDE, Brussels	Situation in Libya: CSDP aspects	DSG Popowski	
16/3	AFET, Brussels	Annual CFSP report	DSG Popowski	did not take the floor
16/3	EP "monitoring group" (in camera), Brussels	Situation in the Southern Mediterranean	SG Vimont	
16/3	16th EU-Ukraine PCC in Brussels, Brussels	Ukraine	MD Lajcak	
17/3	EuroLat, Brussels	Situation on the various Association Agreements and Trade Agreements signed, or presently being negotiated, between the EU and the LAC	MD Leffler	
17/3	EP seminar on EU-China relations, Brussels	EU-China relations	MD Isticioaia-Budura	
22/3	AFET, Brussels	Bahrain	MD Mingarelli + Special Advisor Cooper	

24/3	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting)	EUSRs; EULEX Kosovo	PSC Chair Skoog	CivOpsCmdr Klompenhouwer also present
6/4	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Mingarelli</i>	
6+7/4	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Isticioaia-Budura</i>	
6/4	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski (tbc)</i>	
6/4	Plenary, Strasbourg	Situation in Syria, Bahrain and Yemen	MD Mingarelli (no active participation)	with HU Minister of state for foreign affairs Németh on behalf of HR/VP
11/4	LIBE/AFET/SEDE, Brussels	EEAS and the AFSJ related policies: the role of SitCen	SG Vimont	SitCen Director Salmi also present
12/4	AFET/DEVE/SEDE, Brussels	Situation in the Ivory Coast and developments in Sudan	MD Westcott	
12/4	AFET WG on Western Balkan (in camera), Brussels	Kosovo	EUSR Feith	
13/4	AFET, Brussels	Situation in the Western Balkans	MD Lajčák	
13/4	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	DSG Schmid	With Csr Füle on behalf of the HR/VP

13/4	SEDE, Brussels	CSDP operation in Libya	DSG Popowski	
13/4	SEDE, Brussels	Exchange of views	MD Miozzo	
13/4	DEVE, Brussels	Hearing on the blurring of roles between humanitarian and military actors: state of play and perspectives	MD Miozzo	
13/4	EP Special Committee (under 2002 IIA) (closed meeting), Brussels	Access to sensitive information - EUFOR Libya	DSG Popowski	Took place in Council premises (JL). MEPs consulted the CMC.
19/4	EP "monitoring group" (in camera), Brussels	Situation in the Southern Neighbourhood	SG Vimont	
10+11/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	
10+11/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
11+12/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
11+12/5	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
11/5	Delegation for relations with Canada, Strasbourg	EU relations with LAC and Canada and exchange of views on policy issues	MD Leffler	
11/5	Trilogue, Strasbourg	External financing instruments	MD Leffler	

12/5	Delegation for relations with the US, Strasbourg	Preparatory meeting for the 70 th EU-US IPM – exchange of views on EU relations	MD Leffler	
24/5	AFET, Brussels	Feedback on the visit to Jerusalem and the West Bank of the delegation for relations with the PLC	DSG Schmid	
25/5	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing (foreign affairs part)	SG Vimont	With C SSR Füle on behalf of the HR/VP
25/5	<i>PSC informal working lunch, Brussels</i>	<i>With Chairs of AFET (acting), SEDE, DROI and CSDP rapporteur Gualtieri</i>	<i>PSC Chair Skoog</i>	<i>(+ 27 PSC Ambassadors)</i>
26/5	SEDE, Brussels	FAC debriefing (defence part)	DSG Popowski	With BE MoD De Crem on behalf of HR/VP Ashton
25/5	DEVE coordinators (in camera), Brussels	FAC debriefing (development part)	DSG Popowski	With C SSR Piebalgs on behalf of HR/VP Ashton
30/5	Delegation for relations with the Mashreq countries, Brussels	Recent sanctions against Syria and the new border regime at Rafah crossing	MD Mingarelli	
30/5	Delegation for relations with the Palestinian Legislative Council, Brussels	Situation in the region	MD Mingarelli	
6/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Miozzo</i>	

7/6	Monitoring group on the situation in the Southern Mediterranean (in camera), Strasbourg	Current situation in Libya	MD Miozzo	
8/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Schmid</i>	
8/6	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Isticioaia-Budura</i>	
8/6	AFET Working Group on the Middle East, Strasbourg (in camera)	Exchange of views	DSG Schmid	
8/6	Delegation for relations with the People's Republic of China, Strasbourg	Exchange of views	MD Isticioaia-Budura	
15/6	AFET, Brussels	Hearing on the situation in Nagorno-Karabakh	MD Lajcak	
15/6	AFET, Brussels	Recommendation to the Council and Commission concerning the negotiations of the EU-Moldova Association Agreement	MD Lajcak	

15/6	AFET Monitoring Group on the situation in the Southern Mediterranean (in camera), Brussels	European Endowment for Democracy and the new task force on the Southern Mediterranean	SG Vimont	
15-16/6	13 th EU-Moldova PCC, Brussels	State of play of negotiations for an EU-Moldova Association Agreement and the launch of the DCFTA	MD Lajcak	
16/6	Delegation for relations with the Mercosur countries, Brussels	State of negotiations towards the EU-Mercosur Association Agreement	MD Leffler	
21/6	AFET+DEVE, Brussels	Situation in DR Congo and developments in Sudan/South Sudan	MD Westcott	

23/6	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting)	CSDP missions in the Palestinian Territories (EUPOL COPPS + EUBAM Rafah) and state of play of EUSRs	PSC Chair Skoog	CPCC HoD Deane also present
27/6	AFET (in camera), Brussels	FAC debriefing	SG Vimont	With Csr Füle on behalf of HR/VP Ashton
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Marinaki</i>	
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Mingarelli</i>	
5+6/7	<i>Informal meetings with MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
12/7	AFET, Brussels	The EU Foreign Policy towards the BRICS and other Emerging powers: objectives and strategies	MD Isticioaia-Budura	
13/7	Delegation for relations with India, Brussels	EU-India relations	MD Isticioaia-Budura	
13/7	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	EUPM BiH; EUMM Georgia	PSC Chair Skoog	Deputy CivOpsCmdr Janvier also present
31/8	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	HoD and EUSR BiH Sørensen	

31/8	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	EUSR for the Southern Mediterranean Region Léon	
8/9	Delegation for relations with the Mashreq countries, Brussels	Exchange of views	MD Mingarelli	
12/9	AFET, Strasbourg	Recommendations to the Council, the Commission and EEAS on the negotiations on EU-Ukraine AA	MD Lajcak	
12/9	AFET Jointly with SEDE and Maghreb delegation, Strasbourg	Exchange of views on the situation in Libya	MD Miozzo	
12/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Lajčák</i>	
12-13/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Miozzo</i>	
14/9	Plenary, Strasbourg	Situation in Lybia, Syria + State of play of the Middle East Peace Process	SG Vimont (no active participation)	with PL Europe Minister Dowgielewicz on behalf of HR/VP Ashton
14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	

14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>COO O'Sullivan</i>	
14/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski (tbc)</i>	
14/9	Working lunch, Strasbourg	On EEAS	Corporate Board (members SG Vimont, COO O'Sullivan and DSG Popowski) and the EP rapporteurs on EEAS (MEPs Brok, Gualtieri and Verhofstadt)	
20/9	<i>Visit by selected MEPs to the Situation Room in the EEAS</i>	<i>Briefing in the Situation Room</i>	<i>MD Miozzo</i>	<i>General Van Osch, CPCC Director Haber and CMPD Director Stevens also briefed</i>
21/9	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	Situation in Libya	PSC Chair Skoog	CMPD Director Stevens also present
22/9	Delegation for relations with the Mercosur, Brussels	Exchange of views on the state of the negotiations of the AA EU-MERCOSUR	MD Leffler	

27-28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Schmid</i>	
28/9	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
3/10	DROI, Brussels	Exchange of views on the Annual Report and review of EU Human Rights policy	MD Marinaki	
3/10	SEDE, Brussels	Ongoing CSDP activities - Exchange of views ((including debriefing on Informal FAC Defence in Wroclaw))	DSG Popowski	
4/10	AFET Enlarged Bureau (in camera), Brussels	Debrief from UNGA ministerial week with focus on Middle East and Iran	DSG Schmid	
5/10	AFET Working Group on EU/UN relations (in camera), Brussels	Exchange of views	MD Marinaki	
11/10	INTA, Brussels	EU and China: Unbalanced Trade?	MD Isticioaia-Budura	

11/10	Delegation to the EU-Chile Joint Parliamentary Committee, Brussels	Exchange of views on the visit to Chile on 5-6/9	MD Leffler	
12/10	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	EUSR Horn of Africa and EU's strategic approach in the region	PSC Chair Skoog	CMPD Director Stevens and Acting Director Lester also present
19/10	AFET (in camera), Brussels	Exchange of views	HoD and EUSR BiH Quince	
15/11	Informal enlarged SEDE Bureau (in camera), Strasbourg	Informal exchange of views on CSDP (in preparation of the HR/VP debate on CSDP)	DSG Popowski	
15/11	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
15/11	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Leffler</i>	
16/11	Plenary, Strasbourg	EU-US Summit	MD Leffler (no active participation)	with Csr de Gucht on behalf of HR/VP Ashton
29/11	DROI, Brussels	Update on the Human Rights policy review and the establishment of EDD	DSG Popowski	

29/11	SEDE jointly with AFET, Brussels	Peace and security architecture in Africa – Exchange of views	MD Westcott	
6/12	AFET enlarged bureau (in camera), Brussels	Exchange of views on the Multiannual Financial Framework 2014-2020	COO O'Sullivan	
7/12	Joint consultation meeting (regular meeting on CFSP budget under IIA 2006) (closed meeting), Brussels	on EULEX Kosovo	PSC Chair Skoog	
12-13/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>SG Vimont</i>	
12-13/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>COO O'Sullivan</i>	
12-14/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>DSG Popowski</i>	
12-14/12	<i>Informal meetings with selected MEPs, Strasbourg</i>		<i>MD Marinaki</i>	

PM: Members of the Corporate Board and Managing Directors also meet informally with selected MEPs on a continuous basis in Brussels.